The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published twice weekly by Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi", Inc.
— Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone. EM 8-0792. Editor in U.S.A. — A. Zvēriņš, 63 - 43 Bunnecke Court, Ridgewood 27, N.Y., U.S.A. Tel. EV 1-5212.
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA.
WEDNESDAY, JUNE 24, 1959.

LATVIJA

A M E R I K A

50./795. n-rs. TREŠDIEN, 1959. G. 24. JŪNIJĀ 9. gads.

Latviešu laikraksts Amerikā
iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi", inkorporēta. Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gailīte, Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. EM 8-0792. ASV red. — A. Zvēriņš, 63 - 43 Bunnecke Court, Ridgewood 27, N.Y., U.S.A. Tel. EV 1-5212.
Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; 3 mēn. $4.50; 6 mēn. 8.50; par 1 gadu $16.00.
Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.60 tekstā $3.20—$6.40 par vienu collas slejas telpu.

VALDĪBU GALVU KONFERENCE NENOTIKS

NEPĀRTRAUKTĀ PADOMJU SAVIENĪBAS CENŠANĀS PIESPIEST SABIEDROTOS IZVĀKTIES NO RIETUMBERLĪNES PADARA VALDĪBU GALVU KONFERENCI NEIESPĒJAMU.

Pēc sešu nedēļu sarunām Ženēvā četru lielvalstu ārlietu ministriem izdevās vienoties tieši vienā jautājumā, un proti, ka pienācis laikš konferenci pārtraukt — lai sagatavotos tālākām sarunām. Ja vien neradīsies nekādi neparedzēti starpgadījumi, ārlietu ministru debates tiks atsāktas šī gada 13. jūlijā.

Aizbraucot no Ženēvas, Padomju Savienības ārlietu ministrs Gromiko izteica cerību, ka sabiedrotie ar laiku akceptēs viņa piedāvājumus, ar ko pietiktu, lai liktu pamatus tālākām sarunām un lai mazinātu pašreizējo starptautisko saspīlējumu. Cerību, ka Padomju Savienība varētu eventuāli piekāpties Rietumu prasību priekšā, mājās pārbraucis, izteica Anglijas ārlietu ministrs Lloids. Sav. Valstu ārlietu ministrs Herters, kas Ženēvu atstāja bez oficiāliem komentāriem par savām domām attiecībā uz tālākajām sarunām, ar tiem neskopojās, atgriezies Vašingtonā. Spriežot pēc viņa nostājas, tālākajām sarunām jēga būtu tikai tad, ja Padomju Savienība mainītu savu politiku un necenstos izspiest Rietumu okupācijas spēkus no Berlīnes, kas tiek ieskatīts par sākuma fazi Rietumberlīnes uzsūkšanai Padomju Savienības iespaida sfairā.

Herteram atgriežoties, Sav. Valstu ārlietu ministrija izdeva deklarāciju, kurā uzsvērts, ka Rietumu lielvalstis nedomā atsacīties no savām tiesībām Rietumberlīnē un ka Padomju Savienības draudi nepiespiedīs sabiedroto nostāju mainīt.

Savus kārtējos draudus, starp citu, Padomju Savienības ministru prezidents Chruščevs atkārtoja vēl tikai pagājušās nedēļas nogalē, paskaidrojot, ka viņš nekad neparakstīs līgumu ar Sav. Valstīm, Angliju un Franciju, paredzot pēdējo okupācijas turpināšanos Rietumberlīnē. Chruščevs piedraudēja: ja Rietumi neparakstīs miera līgumus ar abām Vācijām, ka tad Padomju Savienība mierlīgumu parakstīs uz savu roku — tikai ar Austrumvāciju.

Padomju Savienības un Rietumu lielvalstu nelokāmās nostājas rezultātā radītās konsekvences nav grūti uzminēt — vējiem līdzi ir aizgājušas cerības par valdību galvu konferenci. Nav arī nekāda pamata cerēt, ka ārlietu ministri, atsākot sarunas jūlija mēnesī, varēs atskatīties uz pozitīvākiem rezultātiem nekā līdz šim.

Sav. Valstu prezidents Eizenhauers, kas jau no laika gala pastāvēja, ka valdību galvu konferencē piedalīsies tikai tad, ja būs kādas iepriekšējas pazīmes, ka šāda konference garantē vismaz daļēju izdošanos, tagad ir nācis pie atzinuma, ka šāda garantija nav saredzama. No vienas puses tas nozīmē, ka prezidents noraida valdību galvu konferenci. Un no otras puses tas nozīmē, ka Sav. Valstu valdības acīs Ženēvas ārlietu ministru konference ir bezcerīga. Prezidents Eizenhauers loloja cerību, ka eventuālā valdību galvu konferencē izdotos panākt kaut vai visminimālāko vienošanos Berlīnes jautājumā, tāpat vienoties par pārraudzītas atomieroču mēģinājumu pārtraukšanas pirmo fazi.

Berlīnes jautājumā — sabiedrotiem no Padomju Savienības prasot tikai to, lai tā atzīst Sav. Valstu, Anglijas un Francijas garnizonu uzturēšanās tiesības agrākās Vācijas galvaspilsētas rietumu joslās — atbildība nenoliedzami gulstas uz Padomju Savienības pleciem.

Turpretim jautājumā par pārraudzītas atomieroču mēģinājumu pārtraukšanas izveidošanu situāciju sarežģīt palīdz paši sabiedrotie. Padomju Savienībai, sarunu sākumā kavējoties akceptēt mēģinājumu pārtraukšanas pārraudzību, Sav. Valstis vienlaicīgi, bet neatkarīgi no atomsarunām, uzsāka intensīvu Rietumu un Austrumu bruņoto spēku salīdzināšanu. Šo pētījumu rezultātā tika konstatēts, ka starptautiskā atomkaŗā Rietumi ir daudz pārāki par krieviem, turpretim ierobežota apmēra kaŗā, bez milzīgajām atombumbām un ūdeņražbumbām Padomju Savienības divīziju skaitliskais pārākums ir par daudz liels, lai Ziemeļatlantijas organizācija ar to varētu sekmīgi cīnīties. Līdz ar to tagad radušies doma, ka nebūtu pareizi pārtraukt atomieroču mēģinājumus. Gluži otrādi, tie būtu vēl jāpastiprina, lai Rietumiem pēc iespējas ātrāk izdotos izgatavot maziem bariņiem piemērotus atomieročus.

Padomju Savienība ir pierādījusi, ka tā Berlīnes jautājumā nepiekāpsies līdz ar to liekot saprast, ka tālākām sarunām nebūtu nekādas nozīmes. Sav. Valstis tagad sākušas šaubīties par atomieroču mēģinājumu pārtraukšanas sarunu jēgu. Rezultātā no abiem darba kārtības punktiem, ko prezidents Eizenhauers būtu vēlējies pacelt valdības galvu konferencē, pāri nav palicis neviens.

KARALIENE ELIZABETE UN PRINCIS FILIPS KANADĀ

Sākot savu Kanadas ceļojumu, karaliene Elizabete un princis Filips 18. jūnijā ieradās Nūfaundlendā, Kanadas tālākajā provincē, no kurienes 27. jūnijā ieradīsies Kornvalā, Ontario. Toronto karaliskos viesus sagaidīs pirmdien, 29. jūnijā, kur oficiāli atklās dziļūdeņu ostu, kā arī piedalīsies 100-tā karalienes kausa izcīņā jaunajā Vūdbaines hipodromā. Mūsu attēls rāda karaļpāri un Kanadas ceļojuma maršrutu.

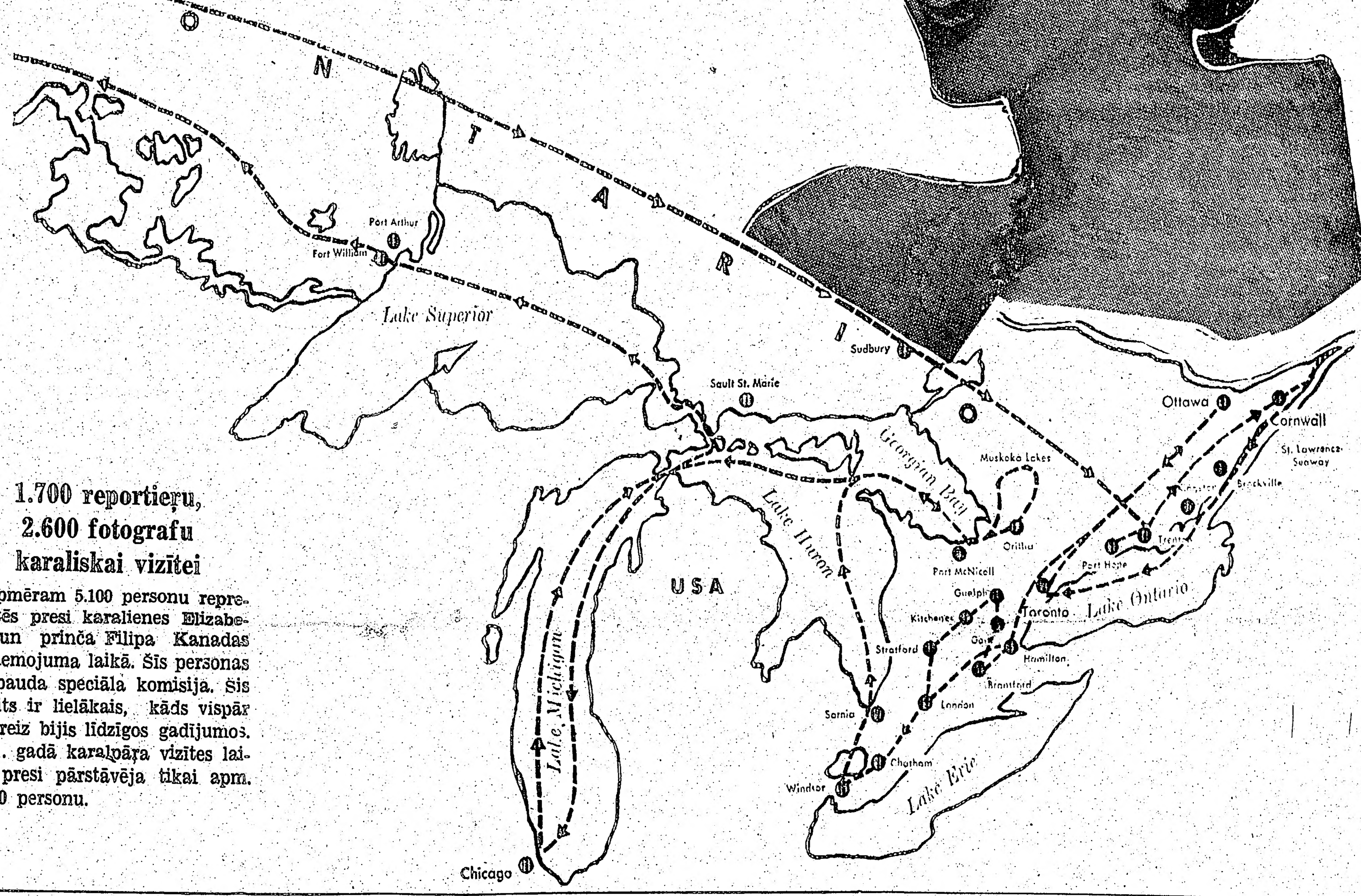

1.700 reportieŗu, 2.600 fotografu karaliskai vizītei

Apmēram 5.100 personu reprezentēs presi karalienes Elizabetes un prinča Filipa Kanadas apciemojuma laikā. Šīs personas pārbauda speciāla komisija. Šis skaits ir lielākais, kāds vispār kādreiz bijis līdzīgos gadījumos. 1951. gadā karaļpāŗa vizītes laikā presi pārstāvēja tikai apm. 3.000 personu.

KO ESAM DARĪJUŠI JAUNATNES LABĀ?

LATVIEŠIEM KANADĀ UN ASV

Toronto, Jaunatnes gadā, jūnijā. — Ar prieku un lepnumu vērojam mūsu enerģijā, uzņēmības, darba priekā un dzimtenes mīlestībā starojošo jaunatni veicot priekšdarbus grandiozākajam latviešu jaunatnes sarīkojumam šajā kontinentā — lielajiem Jaunatnes svētkiem Toronto.

Arī mūsu skauti un gaidas, tāpat latviešu draudžu vasaras nometnes sāks drīz nometņošanas sezonu. Atsevišķos jaunatnes pulciņos un vienībās vērojama liela aktīvitāte, gatavojoties šiem notikumiem.

Viss tas liecina, ka mūsu jaunieši ir cēluši cīņas karogu lielam, cēlam mērķim — gaišākām dienām mūsu Latvijai, un ar sekmēm lauž ceļu šī mērķa piepildīšanai.

Tautieti un tautiete, kas mīti šai kontinentā, dzīvo mierā un drošībā un baudi ērtības, ko šī zeme var sniegt — ko tu esi darījis šajā Jaunatnes gadā, lai atbalstītu un stiprinātu mūsu jaunatni, un reizē ar to visu mūsu kopējo mērķi?

Vai esi sekojis jaunatnes aicinājumiem, noziedojis kaut vienu dolaru un kļuvis biedrs-veicinātājs jaunatnes organizācijai, un tā, kā materiāli, tā morāli, devis jaunatnei savu atbalstu?

Vai esi paredzējis ierasties un iegādājies biļetes lielajiem Jaunatnes svētku sarīkojumiem Toronto? Tautieti, apzinies, ka šo svētku labā izdošanās vai neveiksme ir atkarīga no Tevis . . .

Iegaumēsim visi Jaunatnes svētku mudi — „Latvijas nākotne kopā mūs sauc!" Tādēļ nebūsim pasīvi malā stāvētāji, bet iesim roku rokā ar mūsu jaunajiem latviešiem viņu lielajās, mirdzošās dienās! Tā ir viņu jaunība, viņu zelta laiks, ko viņi pāri jūŗām un laikam grib saistīt ar savu tautu.

Ar to šis Jaunatnes gads ir visu latviešu nākotnes gads. Apliecināsim to Jaunatnes svētkos, ierodoties tur — apliecināsim to visā šai Jaunatnes gadā!

LNAK valdes vārdā —
priekšsēdis V. Upeslācis,
sekretārs V. Uiska.

UZMANĪBU!

Neparedzētu apstākļu dēļ 26. jūnijā Jaunatnes svētku dievkalpojums notiks nevis „Timothy Eaton Memorial Church", bet gan — „Deer Park United Church".

Dievkalpojuma laiks: 26. jūnijs, pl. 8 vakarā; vieta: 129 St. Clair Av., W., austrumos no Avenué Rd. Svētrunu par tematu „Ceļā uz mājām" teiks jaunais latviešu mācītājs Kristaps Valters. Dievkalpojumā piedalīsies arī jaunieši. Dziedās Dainas koris dirigentes E. Freimanes vadībā.

Esiet mīļš viesis, būsim kopā, aiciniet līdzi visus, lai varam pildīt šo lielo skaisto Dievnamu.

Tā lūdzot:

Kur Latvju meitas zied,
Kur latvju dēli dzied,
Ļauj mums tur laimē diet!

MEKMILLENS CĪNĪSIES PAR GALOTŅU SARUNĀM

Londonā. Labi informētas aprindas paskaidro, ka nedz prezidenta Eizenhauera nostāja, nedz Ženēvas sarunu neizdošanās nav varējušas sagāzt angļu premjēra ticību par lielvalstu galvu konferences nepieciešamību. Lai notiktu kas notikdams, viņš turpināšot cīnīties par šādas konferences sasaukšanu. Neoficiālas ziņas liecina, ka ministru prezidents Mekmillens pat būtu atkal sagatavojies braukt uz Vašingtonu un Maskavu, lai tikai nodrošinātu konferences sasaukšanu, bet ne izdošanos, ko prasa prezidents Eizenhauers.

KANADAI JAUNS ĀRLIETU MINISTRS

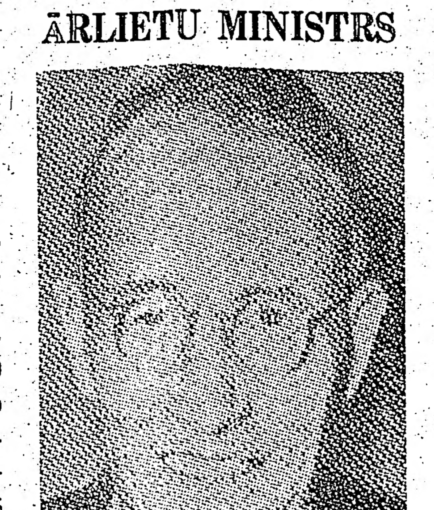

Federālās valdības publisko darbu ministrs Hovards Grīns kļuvis par jauno Kanadas ārlietu ministru. Viņš ir Lestera B. Pīrsona un nelaiķa Dr. Sidneja Smisa pēctecis šai amatā.

DALAI LAMA APSŪDZ

NOVIETOJOT MILJONIEM ĶĪNIEŠU KOLONISTU TIBETĀ, PEKINGA GATAVOJAS IZNĪCINĀT TIBETIEŠU TAUTU.

Musorijā, Indijā. Kādā prese konferencē Tibetas garīgais un laicīgais valdnieks, trimdinieks Dalai Lama asi apvainoja komūnistu Ķīnu agresijā pret Tibetu un tibetiešu tautas iznīcināšanā. Dalai Lama paskaidroja, ka Pekinga gatavojas nometināt Tibetā 5 milj. kolonistu, kas nozīmē, ka ar laiku tibetiešu tauta būs beigusi eksistēt. Dalai Lama uzsvēra, ka tagadējā Tibetas valdība ir bez jebkādām tiesībām, pilnīgi padota Pekingas rīkojumiem.

Pēc Dalai Lamas domām komūnisti negrib apmierināties tikai ar tibetiešu tautas asimilēšanu un iznīcināšanu. To tālākais mērķis ir darīt galu visai budistu reliģijai un budistu kultūrai, jo kur tā pastāv, komūnismam ir bezgala grūti ieviesties.

ZVEJNIEKU TRAĢĒDIJA KANADĀ

Halifaksā. Pagājušās nedēļas nogalē neparasti spēcīga vētra izveidojās Sv. Labrenča līcī, sakuļot viļņus līdz 50 pēdu augstumu. Vētra izcēlās tik ātri un negaidīti, ka tā pārsteidza kādu Jaunbransvikas zvejas flotili. Par 12 zvejnieku nāvi jau saņemtas drošas ziņas, kamēr 22 vēl vienmēr pazuduši bez vēsts, liekot baidīties, ka arī viņi krituši par upuri sabangotai jūŗai.

Paskaidrojums par KB rentēm

No Rietumvācijas mums ziņo, ka attiecīgais R-Vācijas likums nosaka, ka KB rentes ir divējādas: 1) pamatrente un 2) izlīdzinājuma rente. Pamatrente tiek maksāta invalidiem un kaŗā cietušajiem, neatkarīgi no izpeļņas.

Pašreizējās invalidu pamatrentes, kas tiek maksātas neatkarīgi no ienākumiem, ir šādas: 30% invaliditāte — DM 30,-; 40% — DM 38,-; 50% — DM 48,-; 60% — DM60,-; 70% — DM 80,-; 80% — DM 100,-; 90% — DM120,- un 100% — DM 140.- mēnesī.

Ļoti smagiem invalidiem tiek maksāta kopšanas nauda, ģimenes cilvēkiem ģimenes piemaksa, un neredzīgajiem piemaksa pavadoņa algošanai.

Izlīdzinājuma renti maksā atkarā no ienākumiem un invaliditātes pakāpes. Tā var sniegties līdz DM 160,- mēnesī.

Bez tam kaŗa invalidiem ir tiesības uz ortopēdisko un medicīnisko aprūpi par kaŗā gūtajiem ievainojumiem un slimībām. Invalidu miršanas gadījumā ir paredzēta apbedīšanas nauda, un piederīgajiem izmaksā renti 3 mēnešu apmērā. Kaŗa atraitnes un kaŗa bāreņi saņem pamata un izlīdzinājuma renti. Izlīdzinājuma rente ir atkarīga no atraitnes vai bāreņa ienākumiem. Kaŗa atraitnēm pamatrente ir DM70,-, pusbāreņiem — DM20,- mēnesī. Bāreņi un pusbāreņi tiesīgi saņemt renti līdz 18 gadiem, bet apmeklējot skolu, līdz 25 gadiem.

Kaŗavīru vecāki, kas kaŗā zaudējuši dēlus, saņem renti, kas atkarīga no ienākumiem. Ienākumu robeža ir noteikta ļoti zema — vieniniekam DM40,-, ģimenes cilvēkiem DM 60,-. Šīs summas pārsniedzot rente tiek attiecīgi samazināta. Iesniedzot lūgumus ir jānorāda, cik dēli kaŗā zaudēti, vai zaudētais dēls bijis vienīgais apgādnieks, jo no tā atkarīgs rentes lielums. Visi izmaksu un ienākumu aprēķini tiek izdarīti Rietumvācijas valūtā, resp. DM, un attiecīgās izmaksas izdarīs tās zemes naudā, kur pabalstu saņēmējs dzīvo, pēc attiecīgā naudas kursa.

PLŪDU BRIESMAS KOMŪNISTU ĶĪNĀ

MILJONIEM STRĀDNIEKU KVANGTUNGAS PROVINCĒ STEIDZ NOSTIPRINĀT UPJU KRASTUS.

Hongkongā. Par iespējami lielākām plūdu briesmām šai gadsimtā ziņo komūnistu Ķīnas radio. Visvairāk apdraudēta Kvangtungas province, iepretim Hongkongai un Makao, gar Pērļu upes deltu. Kvangtungas provinces Ziemeļu un Dienvidu upēs līmenis sasniedzis neparasti augstu pakāpi un vēl vienmēr turpina augt. Plūdu briesmas vēl palielina mainīgie vēji un apstāklis, ka 23. jūnijā rēķinās ar vienu no lielākajiem šīgada paisuma viļņiem.

Ja kŗastus neizdodas laikā nostiprināt, Ķīna jau dažu nākamo dienu laikā var rēķināties ar lielākajiem plūdiem šai gadsimtā.

Jaunatnes svētki

MŪZIĶU VAKARS
Eaton auditorijā 30. jūnijā, plkst. 19:30.
Māsas Grigales, A. Jansons, V. Melliņa, A. Ozoliņš, V. Štokmane un T. Gaide, K. Šūns.

BALETA VAKARS
EATON AUDITORIJĀ 1. jūlijā, plkst. 19:30.
BALETA SACENSĪBU UZVARĒTĀJI.
V. Keišas, E. Bērziņas - Ošiņas un D. Jablovskas - Vorpas baleta studiju audzēkņi.

TEĀTŖA VAKARS
EATON AUDITORIJĀ 3. jūlijā, plkst. 19:30.
R. BLAUMANIS — „SESTDIENAS VAKARS".
„SUĻIKO" — L. ZANDBERGA drāmatizējums.
Iespējams, ka piedalīsies vēl viena grupa.

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRĪNBERGS

JAUNĪBĀ UN VECUMĀ

P. DREIMANIS

Dzīve viss mainās, pārveidojas, tikai pati dzīvība paliek neskarta, lai gan tā arī piedzīvo apdraudējumus epidēmijās, karos, diktatūrās, kā arī darba drudžainā steigā. Šīs pārmaiņas var būt pozitīvas, cilvēkam labvēlīgas, ienesot viņa dzīvē lielāku skaidrību un atvieglojot darbu, piemēram, ar technikas sasniegumiem, kas gandrīz vai katru dienu kaut ko pārveido. Bet pārmaiņas var būt arī negātīvas, kas cilvēku apmulsina, rada pārpratumus, iznīcina viņa darba augļus vai to izmantošanas iespējas, izzobojot un pat pielīdzinot nedzīviem priekšmetiem pašu vērtību un ražotāju; piemēram, grūti atzīt par pozitīvu parādību, ka rodas tik daudz reliģisku novirzienu; daži modernie mākslas darbi ar savu lielo neskaidrību un dažkārt rupjību neliecina par kultūras dzīves kalnā kāpšanu u. t. t.

Jaunībā cilvēks vēro dzīvi, vērtē tās parādības un iestādījumus no ideālisma viedokļa un līdz ar to konstatē dažas nepilnības. Jaunības spēka un dedzības pārpilnībā, viņš vēršas pret tām cerībā novērst trūkumus un ar to uzlabot dzīves apstākļus. Dažreiz viņam vēl nav zināms, ko likt to vietā, bet jaunības aizrautībā viņš nešaubās par panākumiem. Tādā gadījumā viņš, protams, nevar būt pārliecināts, cik lietderīgas būs šīs pārmaiņas.

Vecumā, sasniedzis zināmu stabilitāti dzīvē, cilvēks parasti ir apmierināts ar savas darbības laikmeta pārveidojumiem. Ja viņš arī atrod tajā dažus trūkumus, tad ir pārliecināts, ka nākotnē tie tiks novērsti un ar to dzīves standarts uzlabosies. Piedzīvojumi un zinātnieku atzinumi par saimnieciski sabiedriskās dzīves attīstību ļauj viņam kritiski izturēties pret pārmaiņu ierosinājumiem. Tāpēc viņš bieži nevar pievienoties jaunās paaudzes paņēmieniem, atzīstot tos par nepiemērotiem attiecīgajam laikmetam vai par neatbilstošiem tautas raksturam. Bet netrūkst arī gadījumu, kad vecā paaudze dedzīgi atbalsta jaunatnes ierosinājumus.

Dzīves pārmaiņu virknē sevišķa nozīme politiskai patstāvībai un tās pārveidojumiem. Ikvienai tautai savā laikmetā nobriest domas par politiskās neatkarības nepieciešamību. Kad tā tiek realizēta un izveidota valstiskā iekārta, tad kādu laiku pilsoņi atzīst to par atbalstu viņu vajadzību apmierināšanai. Ar laiku rodas šaubas, kritika un pārveidojumu pieprasījumi.

Kultūras nozarēm attīstoties, daudz kam dzīvē jāmainās. To sevišķi sajūt jaunā paaudze un meklē jaunus ideālus, kuru realizēšana varētu atbrīvot valsti no konstatētajiem trūkumiem. Vecākai paaudzei grūtāk atteikties no tā, par ko viņa cīnījusies, panākusi savu domu realizēšanu un ir visumā apmierināta ar sasniegto. Tomēr arī viņas vidū rodas jaunatnes atbalstītāji. Tie nāk viņai talkā un reizēm ietekmē savas paaudzes pilsoņus par labu jaunajām idejām; piemēram, Anglijas valstsvīrs Gladstons panāca vairākas nopietnas pārmaiņas savas tautas dzīvē ar parlamenta vairākumu, kas piederēja pie vecākās paaudzes.

Bet ne vienmēr jaunās idejas ieved sabiedrību saulītē. Šī gadu simteņa sākumā Krievijas izglītotākā jaunatne savā vairākumā bija sociālistiski noskaņota. Kas domāja citādi, tie bija atpakaļrāpuļi. Viņa uzvarēja — nodibinājās Padomju Savienība: bet tagad, pēc apmēram 40 gadiem, šīs valsts jaunā paaudze, šķiet, sāk novērsties no komūnisma, vismaz tādā veidā, kā tas realizēts Padomju Savienībā. Nekomūnistiskās valstis vairs nedomā par Marksa mācības realizēšanu. Tajās arī jaunā paaudze savā vairākumā nav par to. Tātad savā laikā realizētais ideāls nav attaisnojies.

Tas liecina, ka ne vienmēr moderni jaunais ir derīgs cilvēku vajadzību apmierināšanai. Bet grūti atrast visderīgāko: pārmaiņu nepieciešamība ir sajūtama, bet pilsoņiem ar nedaudziem piedzīvojumiem grūti atrast pārmaiņu veidu un izkārtojumu. Arī piedzīvojušie vecās paaudzes darbinieki bieži kļūdās, jo grūti pārredzēt turpmākās vajadzības un iespējas. Šajā sakarā saprotamas domstarpības paaudžu attieksmēs: vecajai paaudzei grūti atteikties no tā, kas viņu iecēlis saulītē; jaunā paaudze grib novērst trūkumus, kas neatbilst viņas dzīves ideālam.

Tā veidošanās norisinās dažādi: notiek aizraušanās ar kādu teorētisku prātojumu; piem., savā laikā ar Marksa domu gaitu; ietekmē kāda tauta ar saviem sasniegumiem; piem., ASV; jauniešus vieno kāda patstāvīga domu gaita, kas viņu pašu izveidota. Bet ikvienam dzīves ideālam jāatbilst tautas raksturam, viņas kultūras līmenim un sadzīves veidam ar tā paražām un tikumiem, kam aizmugurē gadu simteņi un pat tūkstoši. Kultūrai attīstoties, notiek pārmaiņas arī dzīves veidā, bet ne būtiskas: mašīnas un zinātnieku atzinumi nemaina darba tikumu; modernie tērpi un ēdieni neatņem tautas svētkiem un godiem to nozīmi ar dažām raksturīgām paražām; ja kāda no tām neatbilst attiecīgajam kultūras līmenim, tad tā pārveidojama.

Tātad dzīves plūsmā paaudzes nomaina cita citu, veidojot dzīvi vēsturiskā gultnē saskaņā ar saviem uzskatiem, kas katrai paaudzei ir savādāki, reizēm diezgan atšķirīgi, kāpēc viņiem ir domstarpības un pretešķības. Bet, tās atzīmējot un kritizējot, ar cieņību jāizturas pret to aizstāvjiem un ierosinātājiem, bez rupjībām un iedomām par savu pārākumu un pretinieka domu mazvērtību, jo nevar zināt, kurš galu galā būs „atpakaļrāpulis".

LATVIEŠU JAUNEKLIS — FORDA AUTO MODEĻU PROJEKTĒTĀJS

ANDRIS STRĒLNIEKS SAŅEM $1.000 GODALGU

„Bijušais DP, $1.000,00 godalgas ieguvējs, saņem darbu Forda rūpnīcā" — šādu virsrakstu Indiānāpoles plašākais dienas laikraksts „The Indianapolis News" licis ziņojumam par 23 g. v. latviešu jaunekļa Andra Strēlnieka izcilajām sekmēm Klīvlendas mākslas institūtā. Jūnija pirmajā nedēļā S. absolvēja šo skolu kā vissekmīgākais graduējošās klases audzēknis, īpaši izceļoties automašīnu projektu zīmēšanā, par to saņemot $1.000,00 godalgu un darba piedāvājumu Forda auto rūpnīcā. Pēdējo S. pieņēmis un jau uzsācis darbu Detroitā, kur viņa uzdevums ir jauno Forda automašīnu modeļu projektēšana. Pirms 4—5 gadiem, vēl būdams Arsenal Technical vidusskolas (Indianāpolē) audzēknis, S. jau saņēmis 3 dažādas Fisher Body modeļu projektēšanas sacensību godalgas, starp tām arī vienu $1.000,00 stipendiju.

Kā ziņo jau minētais laikraksts, S., kopā ar vecākiem un jaunāko brāli Vilni, ASV ieceļojis 1950. gadā un kopš 1952. gada dzīvo Indiānāpolē. G. Grīslītis

Kanadiete dzemdējusi 27. bērnu

48 gadi veca kanadiešu lauksaimnieka sieva Marie Cyr dzemdējusi 7 mārciņas 5 unces smagu dēlu, kas ir pēc skaita viņas 27. bērns. Viņam vecāki devuši vārdu Rodžers Reno.

EGONS RADZIŅŠ

beidzis inženierzinātņu fakultāti Mičigenas universitātē Ann Arborā ar B. S. E. gradu (Aeronautical Engineering) un saistījies darbā pie „Convair - Astronautics" Kalifornijā.

Viņš ir korporācijas Patria loceklis.

INŽENIERIM MEŽKOPIM JĀNIM GAILIM 60 GADU

20. jūnijā uz 60 mūža gadiem Kalamazū atskatījās Jānis Gailis. Viņš dzimis 1899. g. 20. jūnijā Taurenes pagastā Stemiķu mājās. Minēto māju īpašnieki bija viņa vecāki. Tur arī J. Gailis vadījis savas bērnu dienas, ieguvis pirmās skolas zināšanas vietējā Taurenes pamatskalā. Pēc tam mācījies Valmieras un Rīgas vidusskolās. Kā skolēns 1919. g. iestājies brīvprātīgi armijā. Pēc karadienesta un vidusskolas beigšanas Rīgā, J. G. iestājies Latvijas universitātē, ko ļoti sekmīgi beidzis 1928. g. ar inženiera mežkopja gradu. Pēc tam sācis strādās mežu resorā Viļakā par mežzini. Kā spējīgs darbinieks drīz aicināts uz Mežu departamentu atbildīgākā darbā. Tur bijis sevišķu uzdevumu ierēdnis un vecākais mežu taksātors. Bet kad 1939. g. atbrīvojusies Jēkabpils iec. virsmežziņa vieta, iecelts tur par virsmežzini, kur nostrādājis līdz 1944. gada 29. jūlijam, kad devies bēgļu gaitās.

Jubilāram lieli nopelni mežu izstrādāšanā un veidošanā gan Jēkabpils virsmežniecībā, gan citur. Kad celta Ķeguma spēkstacija, tad visi izlases koka materiāli uzticēti sagādāt J. Gailim, ko viņš arī sekmīgi veicis, apbraukājot vai visus Latvijas mežus, kamēr apmierinātas zviedru firmas augstās prasības.

Vācijā J. Gailis savas gaitas vadījis Valkas nometnē. No turienes uz ASV izceļojis 1949. g. decembrī. Pašreiz jubilārs kopā ar dzīves biedri Zelmu un dēlu Andreju dzīvo savā mājā Kalamazū, 2816 S. Parka ielā. Bez maizes darba, ko Gailis strādā kādā mūzikas instrumentu fabrikā, viņš no 1950. gada ir Kalamazū ev.-lut. latviešu draudzes priekšnieks. Kad pārņēmis draudzes vadību, draudzes locekļu skaits bijis 36, bet tagad 550. Viņa laikā nopirkts draudzes nams un iegādātas ērģeles.

J. Gailis ir kluss, saticīgs un izpalīdzīgs, kāpēc ieguvis daudz draugu un cienītāju. Dzīvi piedalās vietējā sabiedriskā dzīvē. Ir interesants sarunu biedrs, sevišķi par mežniecību un medniecību Latvijā. Jubilārs ir Šalkones biedrs.

Lai izturība, veselība un spēks turpmākā dzīvē un darbā!

Kalns.

LATVIJAS AMERIKĀ

pārstāvis

KLĪVLENDĀ

J. Ezergailis, 12102 Miles Ave., Cleveland 5, Ohio, USA, pieņem jaunus abonentus, kārto abonementu pagarinājumus un sniedz informāciju.

L. PŪCEI pienācis sainis, kas saņemams UKRAINSKA KNYHA, Toronto.

Sūta: M. REINHOLDS no Latvijas.

22. JŪNIJS PIRMS 40 GADIEM

Vara, meli un viltus ir vecie cīņas ieroči, ar kuriem pasaules toņa devēji mēdz izcīnīt savas uzvaras. Tā tas bija senāk un tā tas ir vēl šodien, tikai tagad šos cīņas ieroču mēdz vēl pārsegt ar koeksistences un smaidu plīvuri. Neļaimīgā kārtā arī Latvijai tās īsajā brīvības laikā nācās vairākkārt cīnīties pret šiem ieročiem. Šoreiz pakavēsimies pie posma pirms 40 gadiem.

Kā zināms, Pirmo pasaules karu Vācija zaudēja. Vācu karaspēkam, kas bija okupējis mūsu dzimteni, vajadzēja aizvākties. Bet aizejošiem vāciešiem uz pēdām sekoja boļševiki, tāpēc Latvijas Pagaidu valdība bija spiesta šai grūtajā brīdī vienoties ar vācu karaspēka vadību, kas apsolījās apgādāt pret vēlāku samaksu Latvijas jaunformēto armiju ar kara materiāliem un apģērbiem. Palika arī dažas vācu vienības Latvijā, lai cīnītos pret boļševikiem. Tā bija Dzelzs divīzija, kurā pulcējās tie agrākās vācu armijas karavīri, kas negribēja atgriezties Vācijā, un landesvērs, kurā visvairāk bija Baltijas vāciešu. Šo vienību komandieris bija Vācijas grāfs Golcs, kam pēc nolīguma bija pakļautas arī latviešu karsapēka vienības. Kaut gan Golcs ar vācu vienībām cīnījās pret boļševikiem un formāli sadarbojās ar jauno Latvijas valdību, tomēr viņš slepeni loloja cerību atgūt varu Eiropā un pēc tam izrīkoties pēc tā laika Vācijas plāna. Šī plāna ietvaros bija — vispirms satriekt komūnismu Krievijā, atjaunot cara valdību un kopā ar to sākt revanša cīņu pret Angliju un Franciju. Tālāk bija nodomāts dibināt īpašu Baltijas hercogisti, kas būtu pakļauta kādam Vācijas ķeizarnama princim. Šinī sakarā vajadzēja Latvijā radīt tādu valdību, kas būtu no Vācijas atkarīga, un tāpēc Golcs laida darbā viltus un melu ieročus. Viņš pierunāja tautā populāro rakstnieku un mācītāju Andrievu Niedru uzņemties jaunās, Vācijai pieņemamās Latvijas valdības sastādīšanu, lai tad zem pašu latviešu valdības maskas reālizētu savus plānus. Latvijas Pagaidu valdība šos Golca-Niedras plānus savlaicīgi atklāja un tiem pretojās. Tad Golcs iedarbināja varas līdzekļus. Viņš pavēlēja savām vienībām ieņemt Rīgu un virzīties pret Pagaidu valdībai uzticīgo Ziemeļarmijas brigādi, kuru, it kā Niedras valdības uzdevumā, izsludināja par boļševistisku.

Notika sadursmes starp Golca landesvēru un Ziemeļarmiju pie Cēsīm. Tur stāvēja Cēsu pulks Krišjāņa Berķa vadībā, ko pakāpeniski papildināja ar mobilizētiem un brīvprātīgiem no Cēsu un Valmieras apriņķiem. Daudz brīvprātīgo deva vidusskolu jaunatne, tā kā varēja saformēt atsevišķu skolnieku rotu. Vāji apbruņotās un maz apmācītās latviešu vienības landesvērs ar savu pārspēku drīz vien atspieda līdz Raunai, bet tad latviešiem palīgā nāca igauņi, kas arī bija landesvēra apdraudēti. Cēsu-Raunas apkārtnē iedegās sīvas cīņas, kas 1919. gada 22. jūnijā pie Skangaļiem pieņēma izšķirēju raksturu. Latviešu karavīri bija gan maz apmācīti, bet apgaroti patrioti. Ar igauņu palīdzību, pēc mainīgām sekmēm, tie 22. jūnijā sakāva skaitliski pārāko un labāk apbruņoto landesvēru un atspieda līdz pat Juglas upei pie Rīgas. Vācu vienības būtu pavisam iznīcinātas, ja neiejauktos sabiedrotie un nepiespiestu abas karojošās puses noslēgt tā saukto Strazdumuižas pamieru, pēc kura landesvēru pakļāva Pagaidu valdībai un nosūtīja uz Latgales fronti cīņai pret boļševikiem. Ar 22. jūnija kauju iznākumu bija galīgi izšķirts arī Niedras valdības liktenis. Niedra, kopā ar Vācijas dzelzs divīziju, bija spiests atstāt Latviju. Reizē ar to bija galīgi izšķirts vecās, muižnieciskās Baltijas un jaunās, zemnieciskās Latvijas turpmākais liktenis. Ja līdz tam Baltijā bija valdījuši muižnieki un vispār vācieši, kur latviešiem bija maza teikšana savas zemes pārvaldīšanā, tad ar šo dienu mūsu dzimtenes likteņi tika nodoti jaunās Latvijas, resp. pašu latviešu rokās. Tāpēc 22. jūnijs ir atzīmējams kā vēsturiski svarīga diena, kas deva jaunu un noteiktu pagriezienu Baltijas telpā, un kas no jauna pierādīja latvju karavīru patriotismu un cīņas sparu, kad aizstāvama sava tauta un tēvzeme.

Trimdas gaitas staigājot, der atcerēties arī latviešu un igauņu kopdarbību Baltijas telpas nosargāšanā pirms 40 gadiem. Gribas cerēt, ka agrāk vai vēlāk latviešiem un igauņiem atkal reiz nāksies saliedēt kopīgos spēkus, lai atbrīvotu varmācīgi okupēto Baltijas telpu un nodotu to atpakaļ viņas likumīgajiem īpašniekiem uz mūžīgiem laikiem.

Raits Ritums.

ORDINĒTS JAUNS LATVIEŠU MĀCĪTĀJS

Svētdien, 7. jūnijā, Indiānāpolē, skaistās, eiropiskās Betlēmes luterāņu baznīcas telpās, Indiānāpoles latviešu ev. - lut. draudzē ordinēja jauno latviešu mācītāju Tālivaldi Gulbi. Ordināciju izdarīja īpaši šim svinīgajam gadījumam tālu ceļu braukušais archibīskapa vietnieks ASV prof. Dr. K. Kundziņš, asistējot visiem 3 Indiānāpoles latviešu mācītājiem — Indiānāpoles latviešu ev. - lut. draudzes mācītājam Pēterim Nesaulem, šis draudzes dibinātājam māc. Egonam Rūsam un Indiānāpoles pirmās latviešu ev. - lut. (amerikāņu sinodes) draudzes mācītājam Volratam Isakam. Ar piemērotiem mūzikāliem priekšnesumiem svinīgo brīdi kuplināja plaši pazīstamā „Latviešu trio" mūziķi: vijolnieks Viktors Ziedonis, sniedzot divus vijoles solo — Glika Andante un Kalniņa Elēģija, un pianists brīvmākslinieks Valdemārs Meļķis; divas dziesmas noskandināja nelielais draudzes koris diriģentes Auroras Zvejnieces vadībā.

T. Gulbis studēja ULCA luterāņu seminārā Springfīldā (Ohaijo), kur š. g. 17. maijā ieguva B. D. (Bachelor of Divinity) gradu. Viņš jau pieņēmis draudzes mācītāja vietu kādā Londonas (Ohaijo) amerikāņu luterāņu draudzē. Pirms pāris mēnešiem par savu aprūpētāju T. Gulbi izraudzīja arī Kolumbus (Ohaijo) latviešu ev. - lut. kopa, kuru līdz šim apzināja Indiānāpoles latviešu ev. - lut. draudzes mācītājs P. Nesaule. T. Gulbis ir korporācijas Fraternitas Academica biedrs.

G. Grīslītis

Skauti Grand Rapidos

No Skrundas 14. roveŗu dzimtas solījumu devuši sekojoši kandidāti: vadīt. vietn. Māris Graube, vadīt. vietn. Uldis Plīčs un Paulis Lazda. Solījumu pieņēma skautu 3. novada roveŗu cilts virsaitis Fr. Sīpols no Detroitas, un cilts sanāksme līdz ar pārdomu nakti notika Lansingas optimistu kluba īpašumā Grandupes krastā. Roveŗi bez tam pārrunāja 1959. g. lielās nometnes programmu roveŗiem, sacensības, to vērtēšanu un dalības noteikumus.

KANADĀ

TORONTO

● Īsi pirms Jaunatnes svētkiem organizācijas komiteja saņēmusi vēl sekojošas balvas: Latviešu preses biedrības Londonas kopa $5,-; DV Manitobas nodaļa $25.-; Vinipegas latviešu biedrība — tautiska sakta; F. Cālis — metalla ielogs; E. Bazankurs — „Antaloģija"; Vinipegas latviešu jaunatnes pulciņš — koka šķīvis; Vinipegas latviešu biedrība — Ceļinieka abonementu vienam gadam; M. Štauvers — 5 Ceļinieka abonementus uz 1 gadu.

● Uz Jaunatnes svētkiem jau sāk ierasties pirmie dalībnieki, gan pagaidām no attālākām vietām. U. Nollendorfs ziņo, ka no Linkolnas uz svētkiem ieradīsies jauniešu teātra ansamblis un tautas deju kopa. B. Rubess informē, ka noslēgtas sarunas ar Toronto mūziķu arodbiedrību par arodbiedrības mūziķu nodarbināšanu Ītona auditorijas sarīkojumos. Karikatūrists Eduards Keišs uzņēmies Rožu ballē zīmēt karikatūras par $1,- gabalā. Edīte Timermane - Ozola uzņēmusies pavadīt sacensoņus finālos kā arī Pausmē.

A. Lūsis ziņo, ka šaušanas sacensību dalībniekiem jāpiesakās Sv. Andreja baznīcā 4. jūlijā, pl. 8 no rīta, lai izbrauktu uz Bērzaini, kur sacensības sāksies pl. 10-os. Mūzikas un baleta sacensību uzvarētājiem organizācijas komiteja piešķirs $100,- balvu. Vēl jāatzīmē, ka mūzikā un baletā sacensības notiks arī tad, ja vienā klasē būs mazāk kā 3 dalībnieki. Visubeidzot, „Ontario Travel News" veltījis visu lapaspusi Jaunatnes svētkiem.

-š.

HAMILTONA

● Lai popularizētu potēšanās nepieciešamību pret bērnu trieku, 15. jūnijā HLB noorganizēja kopīgu potēšanos 41 Forest Ave telpās. Piedalījās 12 latvieši. Potēšanu izdarīja Dr. P. Vasariņš (kabinets: 538 Upper Gage, tel. FU 5-4025). Ienākumus, kas bija $18,-, Dr. P. Vasariņš ziedoja Hamiltonas Latviešu biedrībai nama iegādes fondam.

Nākošā potēšana notiks trešdien, 15. jūlijā, plkst. 8 vakarā, 41 Forest Ave. Var pieteikties kā pirmās, tā arī nākošo pošu pieprasītāji pie R. Kreišmaņa, 47 Forest Ave., tel. JA 7-5679. Cena: $1,50 par poti.

EDMONTONĀ

● 13. jūnijā Grace lut. baznīcas telpās notika aizvesto pieminas dievkalpojums, ko vadīja Stony Plain Kanadas draudzes mācītājs Avotiņš, kas savā svētrunā atzīmēja daudzo laviešu moku ceļu un upuŗus, ko tie nesuši savai tautai.

Dievkalpojums, ko pirmoreiz rīkoja kopīgi visas Edmontonas latviešu draudzes un organizācijas, bija kupli apmeklēts. Kaut arī turpmāk valdītu šāda saticība un sadarbība kā draudžu, tā organizāciju starpā!

Z. Čaks.

LONDONĀ, ONT.

● Aizvesto pieminas dienā, 14. jūnijā, Londonas latvieši pulcējās dievkalpojumos: no rīta katoļu, ko vadīja prāv. S. Mozga, un pēcpusdienā luterāņu — ar māc. J. Prauliņu.

Kanadiešu informācijai avīzē bija ievietots raksts un konsula Tomsona vēstule. Sakarā ar kanadiešu un arī pašu baltiešu dalībnieku skaita samazināšanos Aizvesto pieminas dienas sarīkojumos, baltiešu kopīgā sanāksme pēdējos gados vairs nav rīkota. Tās vietā latviešu organizāciju apspriedē ierosināts piešķirt lielāku vērību kanadiešu informācijai par komūnismu, izmantojot aktuālus tematus. Šai mēnesī tādi šķita Kanadas saimnieciskо jautājumu speciālista Gordona ziņojumi avīzēs par viņa novērojumiem komūnistiskajā Ķīnā. Tie gan vietām bija stipri naivi. Šai sakarā Londonas Latviešu kopas valdes locekļi piesūtīja avīzei 3 vēstules, salīdzinot tajās Gordona novērojumus ar mūsu pašu piedzīvojumiem Latvijā komūnisma varas laikā, piemēram, vēršot uzmanību uz to, ka neviens komūnistiskās zemes iedzīvotājs nevar svešniekam atklāti izteikt savas domas, vai viņam patīk šī zemes iekārta. Visas 3 vēstules bija ievietotas ap 14. jūniju — 12. un 15. jūnijā.

Ps.

VANKUVERĀ

● Vankuveras latviešu b-ba kopā ar DV nodaļu pēc iepriekšējo gadu parauga noīrējuši skaistās Lion kluba telpas Ričmondā, lai varētu skandēt jautrās līgo dziesmas.

Jēņu tēvs ar Jāņu māti sāks gaidīt līgotājus jau no plkst. 5 p. p. 27. jūnijā. Lai nepaietu garām nekas no jautrā dziesmu kara, tad vēlams ierasties pirms plkst. 7 p.p.

P. Z.

MONTREĀLĀ

Aizvesto pieminas aktā 14. jūnijā ap 250 latviešu, igauņu un lietuviešu nolika vainagu pie Nezināmā kareivja kapa Dominijas laukumā. Baltiešu vārdā uzrunu teica latviešu skolas Montreālā pārzinis inž. K. Deksnis, labā angļu valodā pastāstot par 14. jūnija notikumiem Baltijas valstīs. Latviešu valodā runu teica DV nodaļas valdes pr-dis J. Gributs, bet no igauņiem J. Ridals un lietuviešiem J. Malauskas. 3. baltiešu tautu meitas nolika vainagu ar uzrakstu: „Atceroties noslepkavotos latviešu, igauņus un lietuviešus, kas mira krievu komūnistu okupācijas laikā Baltijas valstīs."

VAJADZĪGI 2.000 ROKU PĀŖI

Daudzi no mums varbūt nezina, ka Toronto darbojas īpašs darba sagādes birojs „Office Overload", kas apgādā darbinieces birojiem vasaras atvaļinājuma laikā. Kā ziņo birojs, pašreiz jau ienācis tūkstošiem pieprasījumu pēc mašīnrakstītājām, stenografēm un biroja mašīnu darbinātājām.

Kvalificētas darbinieces (arī vīrieši) var pieteikties birojā katru darbdienu līdz pl. 10 vakarā, arī sestdienās, kamēr būs sameklēti vajadzīgie 2.000 darbinieki.

Biroja adrese: 20 Bloor St., W., Toronto.

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798; Montreal, P. Q.
5210 VICTORIA AVE. APT 16

I. Andrejsons, C. L. U.
41 Muircrest Drive,
DON MILLS, ONT. - HI 7-4323.
Auto, uguns, garantiju, publiskās atbildības, dzīvības u. c. veida apdrošināšana.

Vācu konsulāta adrese Toronto:
CONSULATE OF THE FEDERAL REPUBLIC OF GERMANY, 77 ADMIRAL ROAD, TORONTO, ONTARIO.
Tel WA 5-1178.

LASĪTĀJU vēstules

VAI SARKANO AIZVĒJĀ?

Latvijas Amerikā red.:

„Sarkano aizvēju" parasti iegūst tie, kas piekopj trimdā esošo organizāciju graušanu un amatpeprsonu nomelnošanu. Šādu aizvēju saņēmis arī Adolfs Blāķis par savu grāmatu „Medaļas otrā puse", par ko labvēlīgi atsaukusies Berlīnē iznākošā avīze „Dzimtenes balss", kuŗas nolūks ir trimdiniekus ievilināt savos tīklos. Tam labi palīgi ir arī daži trimdinieki.

Līdzīgu aizvēju jau agrāk saņēmuši arī vairāki tautieši no trimdinieku saimes, kas ar saviem lāča pakalpojumiem palīdz sarkanajam mērim izplatīties pasaulē.

M.

JAUNATNE UN VECĀ PAAUDZE

Latvijas Amerikā redakcijai:

Sakarā ar kādu nesaskaņu starp tēvu un dēlu pirms dažiem gadiem, par to parādījās maz ziņojums presē, sākās vai veseli plūdi rakstu laikrakstos, kur šo gadījumu vispārināja, izvirzot to tikpat kā visu problēmu degpunktā. Dažos rakstos bija vērojama tendence iegūt jaunatnes labvēlību, krasi nostājoties jauniešu pusē, tā sakot — šķiŗot jaunatni no vecās paaudzes. Bet neaizmirsīsim, ka visos laikos jaunatne dažreiz atsevišķos gadījumos it kā nav sapratusies ar vecajiem, bet nevienam nav ienācis prātā pārvērst to par problēmu. Arī pirmajos jaunatnes svētkos Latvijā darbojās vecā paaudze kopā ar jaunatni, pie kam jaunatne bija pārsvarā. Arī tagadējos jaunatnes svētkos vērojams tas pats. Par svētku labu izdošanos nav šaubu.

Palūkosimies, kā tad ir ar to sadarbību? Koŗos, deju kopās, teātŗu kopās vai visos kultūrālos pasākumos sadarbojas jaunie ar veciem, un nekur nekad nevienam nav ienākusi prātā šķiŗošana. Dominē vārda pilnā nozīmē sadarbība un centieni kopīgo uzdevumu pildīšanai. Tiklab jaunājiem, kā vecajiem reizēm šis tas nepaveicas un rodas kļūdas. Tādēļ pats darbs nav nicinām, bet kļūdu jālabo, un tas allaž iespējams.

Nevis pelsim, bet kopīgi, gluži kā vienmēr, celsim to ēku, kurā lai mājo latviskais gars.

Otto Krolls.

PASKAIDROJUMS

Uz deju grupas Diždancis vadības lūgumu paskaidrojam, ka Latviešu jaunatnes svētku Jāņu vakara sludinājumos ieviesusies kļūda, proti — Jāņu uzvedumā piedalās nevis Diždancis, bet gan Diždancis [illegible].

Latviešu jaunatnes svētku organizācijas komiteja.

Pateicība

Pāri jūrām un zemēm sirsnīgi spiežu roku visiem, kas mani atcerējušies manos 70 mūža gados. Tas man sagādāja dziļu prieku.

No visas sirds — paldies!

Senā draudzībā un sirsnībā

Z. Landavs

GRĀMATA PAR HITLERU

Tuvākā nākotnē iznāks britu diplomāta Ivona Kirkpatrika grāmata „Inner Circle", kurā viņš apraksta slaveno Minchenes sanāksmi 1938. gadā un Ādolfa Hitlera valdīšanas posmu.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka. Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel RE 8-7798, Montreal, P. Q.
5210 VICTORIA AVE. APT. 16

I. Andrejsons, C. L. U.
41 Muircrest Drive,
DON MILLS, ONT. - HI 7-4323.
Auto, uguns, garantiju, publiskās atbildības, dzīvības u. c. veida apdrošināšana.

Vācu konsulāta adrese Toronto:
CONSULATE OF THE FEDERAL REPUBLIC OF GERMANY, 77 ADMIRAL ROAD, TORONTO, ONTARIO.
Tel WA 5-1178.

LASĪTĀJU vēstules

VAI SARKANO AIZVĒJĀ?

Latvijas Amerikā red.:

„Sarkano aizvēju" parasti iegūst tie, kas piekopj trimdā esošo organizāciju graušanu un amatpeprsonu nomelnošanu. Šādu aizvēju saņēmis arī Adolfs Blāķis par savu grāmatu „Medaļas otrā puse", par ko labvēlīgi atsaukusies Berlīnē iznākošā avīze „Dzimtenes balss", kuŗas nolūks ir trimdiniekus ievilināt savos tīklos. Tam labi palīgi ir arī daži trimdinieki.

Līdzīgu aizvēju jau agrāk saņēmuši arī vairāki tautieši no trimdinieku saimes, kas ar saviem lāča pakalpojumiem palīdz sarkanajam mērim izplatīties pasaulē. M.

JAUNATNE UN VECĀ PAAUDZE

Latvijas Amerikā redakcijai:

Sakarā ar kādu nesaskaņu starp tēvu un dēlu pirms dažiem gadiem, par to parādījās maz ziņojums presē, sākās vai veseli plūdi rakstu laikrakstos, kur šo gadījumu vispārināja, izvirzot to tikpat kā visu problēmu degpunktā. Dažos rakstos bija vērojama tendence iegūt jaunatnes labvēlību, krasi nostājoties jauniešu pusē, tā sakot — šķiŗot jaunatni no vecās paaudzes. Bet neaizmirsīsim, ka visos laikos jaunatne dažreiz atsevišķos gadījumos it kā nav sapratusies ar vecajiem, bet nevienam nav ienācis prātā pārvērst to par problēmu. Arī pirmajos jaunatnes svētkos Latvijā darbojās vecā paaudze kopā ar jaunatni, pie kam jaunatne bija pārsvarā. Arī tagadējos jaunatnes svētkos vērojams tas pats. Par svētku labu izdošanos nav šaubu.

Palūkosimies, kā tad ir ar to sadarbību? Koŗos, deju kopās, teātŗu kopās vai visos kultūrālos pasākumos sadarbojas jaunie ar veciem, un nekur nekad nevienam nav ienākusi prātā šķiŗošana. Dominē vārda pilnā nozīmē sadarbība un centieni kopīgo uzdevumu pildīšanai. Tiklab jaunājiem, kā vecajiem reizēm šis tas nepaveicas un rodas kļūdas. Tādēļ pats darbs nav nicinām, bet kļūdu jālabo, un tas allaž iespējams.

Nevis pelsim, bet kopīgi, gluži kā vienmēr, celsim to ēku, kuŗā lai mājo latviskais gars.

Otto Krolls.

PASKAIDROJUMS

Uz deju grupas Diždancis vadības lūgumu paskaidrojam, ka Latviešu jaunatnes svētku Jāņu vakara sludinājumos ieviesusies kļūda, proti — Jāņu uzvedumā piedalās nevis Diždancis, bet gan Diždanča dalībnieki uz savu personīgu ierosmi.

Latviešu jaunatnes svētku organizācijas komiteja.

Pateicība

Pāri jūŗām un zemēm sirsnīgi spiežu roku visiem, kas mani atcerējušies manos 70 mūža gados. Tas man sagādāja dziļu prieku.

No visas sirds — paldies!

Senā draudzībā un sirsnībā

Z. Landavs

GRĀMATA PAR HITLERU

Tuvākā nākotnē iznāks britu diplomāta Ivona Kirkpatrika grāmata „Inner Circle", kuŗā viņš apraksta slaveno Minchenes sanāksmi 1938. gadā un Ādolfa Hitlera valdīšanas posmu.

...bas manuskriptus saīsināt.
...iptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs ...ta pastmarka.
...iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās ... redakcijas viedoklim.

VAIRĀK VĒRĪBAS SABIEDRISKĀ DARBA IZPRATNEI

Piezīmes pie A. Krīpena raksta par BPLA uzbūvi

Katra organizācija, sākot ar atsevišķo zemju pārstāvībām un beidzot ar globālo apvienību, izvēl savus vadītājus un pārstāvjus. Vēlētāji viņiem dāvā savu uzticību, bet izvēlētajiem, savukārt, ir pienākums iepazīties ar uzticēto darbu, noteikumiem un konstruktīvo sistēmu organizācijā, kuŗā paredzēts izvēlētā pārstāvja darbs. Šāda iepazīšanās ir vajadzīga ne tikai pašam darba sācējam, bet arī pareizas informācijas sniegšanai saviem vēlētājiem.

Izejot no šī viedokļa, negātīvi jāvērtē LAA pārstāvja BPLA A. Krīpena kunga raksts „Latviskais viedoklis" (skat. „Latvija Amerikā' š. g. 23. maija numurā), kur raksta autors pieskāries tik nopietnam jautājumam kā BPLA konstrukcijai un darbam.

Jādomā, ka balstoties uz pieņēmumu, ka pasaulē ir pieci kontinenti, autors savā rakstā apgalvo, ka Brīvās pasaules latviešu apvienību pašreiz veidojot p i e c a s apvienības, kur katrai varot būt savi viedokļi. Ir zināms, ka Āzijas kontinentā, resp. Sibirijā esošie latvieši vēl nav izveidojuši savu apvienību. Tādas nav arī Afrikā. BPLA organizācijas pamatnoteikumos, kam ir tikai 6 panti, ir skaidri un gaiši pateikts, ka BPLA ietelp č e t r a s pārstāvības: ALA, LAA, LAKEC un LNAK. Iepazīšanās ar šiem statūtiem būtu katra BPLA pārstāvja pats pirmais pienākums.

Tālāk savā rakstā autors norāda, ka BPLA priekšsēdis un BPLA locekļi Amerikas Savienotās Valstīs būšot tie, kas formulēšot lēmumus, un ka izkārtojumu visu apvienību vārdā būtu bijis lietderīgi veikt BPLA šaurākam prezidijam. No šiem izteicieniem ir nepārprotami redzams, ka raksta autoram nemaz vēl nav zināms, ka jau prms gada visas Brīvās pasaules latviešu apvienībā ietilpstošās pārstāvības pieņēmušas lēmumu par BPLA prezidija nodibināšanu, kuŗā ir trīs personas: BPLA valdes priekšsēdis, BPLA valdes ASV priekšsēža vietn. un BPLA sekretārs (pašreiz šīs amatpersonas ir prof. P. Lejiņš, A. Bērziņš un B. Albats).

Šis prezidijs strādā ļoti aktīvi un starp citu formulē arī lēmumus un izkārto lietas visas apvienības vārdā, tieši tā, kā lietderība to prasa. Ja raksta autors resp. LAA pārstāvis BPLA to būtu jau agrāk zinājis, tad, droši vien, viņš būtu atmetis arī ideju par pilnvarniekiem, jo pašreizējais BPLA prezidijs jau ir visu četru pārstāvību kopīgais pilnvarnieks. Kādēļ lai katra atsevišķa kontinenta resp. zemes centrālā organizācija vēlētu vēl citus savus personīgos pilnvarotos? Kādu priekšrocību varētu dot šāds parallēlisms? Jāpieņem, ka šī fakta uzzināšana autoram liks mainīt savu viedokli un viņš atteiksies no vēlēšanās BPLA darbā ieviest parallēlismu.

Tālākais secinājums nu ir tāds, ka kļūdaini pieņemtie fakti devuši kļūdainus secinājumus, kas, acīmredzot, radījuši izbrīnu arī pašam autoram. Lai no šī dīvainā stāvokļa izkļūtu, raksta autors bijis spiests pieņemt vēl nevienam nezināmu versiju, un proti, ka BPLA darbā valdot „neuzticība" un „lokālie viedokļi". Tas ir tīrs autora fantazijas auglis, kas radies nepietiekamas iepazīšanās dēļ ar BPLA darbu un šī darba darītāju noskaņu. Brīvās pasaules latviešu apvienības darbā nekad nav bijis neuzticības un lokālo viedokļu, un nav ne mazākā pamata domāt, ka tādi nākotnē varētu rasties. Tas ir fakts, ko zina ikviens, kas to grib zināt.

Šķiet, ka būs pareizāk pāriet pie jautājumiem, kur nav nepieciešama minēto noteikumu un lēmumu zināšana. Viens no tādiem varētu būt autora rakstā minētais, ka līdz BPLA radīšanai esot bijuši jāsaraksta „papīru plūdi".

Šādu izteicienu savā laikā lietojām savās mājās, kad bija jāsaduŗas ar gaŗāku sarakstīšanos jautājumos, kuŗus viegli varēja izkārtot personīgās sarunās. Tagad apstākļi grozījušies diametrāli pretējā virzienā. Pašreizējos apstākļos sarakstīšanās ir kļuvusi par mūsu galveno sazināšanās veidu un domu izmaiņas līdzekli, jo lielo attālumu dēļ satikšanās ir saistīta ar tādām grūtībām, ka tās pārvarēt nav mūsu spēkos. Ja mēs ag- [illegible] „papīru plūdus". [illegible]

Tālāk, raksta autors domā, ka visa organizācijas darba aktīvitāte atkarājoties no iespējām personīgi izdebatēt, t. i., no iespējām piedalīties sēdēs un apspriedēs. Šāda nostāja ir pārāk vienpusīga. [illegible] 1) darba projektu un 2) šī darba īstenošanu. Sēdēs un apsprie- [illegible]

(Nobeigums 4. lpp.)

KOMŪNISMS IR LĪDZĪGS TUBERKULOZES BACILIM . . .

G r a n d R a p i d i (Mich) — Citādu izskaņu kā iepriekšējos gados deva 14. jūnija atzīmēšana Grand Rapidos, jo šī latviešu sēru diena tika atzīmēta kopēji ar igauņiem un lietuviešiem, un tā plaši atbalsojās amerikāņu sabiedrībā, vietējos raidītājos un laikrakstos. Mičigenas gubernātors Viljams, 14. jūniju izsludināja par baltiešu dienu.

Ievadījums visu triju Baltijas tautu sēru svinībām bija 13. jūnijā, kad baltiešu organizāciju sadarbības grupa ieradās pie veterānu pieminekļa Fultona parkā, un tur latviešu tautu meita Ieva Ziediņa, asistējot igauņu un lietuviešu tautu meitām, nolika vainagu ar latviešu, igauņu un lietuviešu karoga krāsu lentām, bet īsu uzrunu teica lietuvietis Kasis Stepsis. Kopējais svinību akts notika Centrālās vidusskolas zālē, un to atklāja latviešu organizāciju padomes priekšsēdis J. Celmiņš, kas apgaismoja Baltijas tautu likteņus un 13./14. jūnija baigo notikumu norisi. Nodziedāja ASV, Igaunijas, Latvijas un Lietuvas himnas, sekoja īsas šo tautu pārstāvju runas. Gubernātora Viljama deklarāciju, ar kuŗu 14. jūniju izsludina par baltiešu dienu, nolasīja Kentas apgabala demokratu partijas vadītājs Dr. Bozins. Šajā deklarācijā bija nosodītas deportācijas, tirannija, un izteiktas cerības, ka pasaulē atkal valdīs brīvība un taisnība. Vēl runāja Grand Rapidu pilsētas galva V. Dēvis, iespaidīgu runu teica un dziļu izpratni par komūnismu parādīja kristīgo raidījumu prezidents māc. G. S. Karters. Viņš salīdzināja komūnismu ar tuberkulozes bacili, kurš cenšas ieperināties un saēst visu cilvēci. "Ir maldīgi ieskatīt Padomju Savienību par skaistu sanatoriju," viņš teica „tā tas var izlikties ekskursantam, apstākļu nepazinējam, daudziem tā ir elle zemes virsū, un dienu dienā soda nometnēs iet bojā milzīgas cilvēku masas." Amerikāņu runātājus pavadīja spēcīgi un ilgstoši aplausi un viesiem pasniedza ziedus. Sekoja lietuviešu koŗa un dubultkvarteta un latviešu vīru koŗa dziesmu sniegumi. Sveicinājuums bija sūtījis bīskaps J. Rancāns. Svētdienas rītā, 14. jūnijā radiofonā bija dzirdama pusstundu gara intervija ar latviešu organizāciju padomes priekšsēdi J. Celmiņu, [illegible] jautājumiem.

Pikst. 10 Vienības draudzes baznīcā visiem vietējās kolonijas latviešiem bija dievkalpojums, kuru vadīja māc. Kr. Hermanis un māc. J. Lazda, bet dziedāja Ivars Gaide. Pēc tam radiofonā runāja igaunietis V. Hukka, bet pēcpusdienā radiofonā speciālu pusstundu, galvenā kārtā veltītu mūzikai un dziesmām, bija izkārtojusi Lietuviešu biedrība Grand Rapidos.

V. Z.

Uzmanību! Uzmanību!
DĀMAS
I l g v i ļ ņ i. Matu sakārtošana un griešana.
Arī nagu kopšana
par ļoti mērenām cenām
FASHIONETTE Beauty Salon
MARIE Mc KINNEY
Hair Stylist,
93 Roncesvalles Ave., Toronto.
Zvanit LENNOX 2-9711

ČETRPADSMITAIS JŪNIJS

LNAK VALDES PR-ŽA V. UPESLĀČA RADIO UZRUNA TORONTO

Šis radio raidījums 14. jūnija priekšvakarā jau kopš gadiem ir kļuvis par Baltijas tautu sēru dienas sastāvdaļu — līdzējis mūsu atceres dienai iegūt tradicijas spēku. Tomēr dzīve ir gribējusi, lai 14. jūnijs, kā padomju deportāciju sākuma diena, nesastingtu šinī pagātnes maskā vien. Vispirms jau nekādā gadījumā padomju imperiālisma upuŗi nav varējuši aizmirst genosīda noziegumu, ko Padomju Savienība sāka 1940. gada 14. jūnija naktī Baltijas valstīs. Un otrkārt — ar atkārtotām agresijām un asins izliešanu okupētajās valstīs Maskava ir vairāk kā vajadzīgs atgādinājusi visiem normāliem cilvēkiem, ka patiesībā tā ir: agresors, brīvības apspiedējs un sociāla anomālija pasaules vēsturē.

Tāpēc patiesībā Baltijas tautu locekļiem un citiem krievu komūnisma upuriem laiks nav varējis kļūt par to aizmirstības plīvuru, ar ko slepkavas un vergu turētāji var apsegties, lai izliktos par miermīlīgiem tautu saimes locekļiem. Un krietna daļa gaišāko **galvu Rietumu pasaulē** arī vēl domā, ka nebrīvība un miers nav savienojami.

Mūsu 14. jūnija atceres diena tomēr būtu bez nozīmes, ja mēs šeit apstātos. Ar acīm skatoties, nevar neredzēt, ka laika zobs nav tomēr zaudējis savu politisko spēku. Tas grauž cilvēku atmiņu un vairo politiskos Antiņus. Ar katru gadu vairāk jāredz, ka cienījami Rietumu sabiedrības pārstāvji vairs neieskata par kaunu slepkavas un vergu turētājus atzīt par sev līdzīgiem. Notiek brāļošanās, kas līdzinās morālam izsmieklam, attīstās filozofija, kas k l u s ē par komūnismu, izplatās pacifisms, kas īgni novēršas, ja norāda uz Maskavas noziegumiem pret tautu brīvību un ticību. Un visbeidzot ir piedzimusi īsta vientiešu pļēpāde: kas pārbrauc no ekskursijām pa sarkano faraonu zemi, stāsta par progresu — dzimtcilvēka važas tagad esot taču pagarinātas, lai tas varētu kustēties brīvāk ap savu nebrīvības mietu. Beidzot — arī šinī brīvajā zemē ir jau daživiet tādi apstākļi, ka šie spēki balsis apspiesto labā var nobīdīt malā, lai netraucētu komūnisma izplešanos pasaulē.

Visumā jāsaka, ka komūnisma izredzes šogad atkal ir labākas kā gadu iepriekš, un var jau pielaist domu, ka tālākā paredzamā nākotnē 14. jūnijs var kļūt ne tikai par Baltijas tautu piemiņas dienu vien.

Tādēļ vismaz mums ir jāapzinās, ka mēs gribam dzīvot paši, mēs gribam, lai mūsu tauta atkal dzīvotu brīva, un mēs gribam, lai Kanada dzīvotu tāda, kāda tā ir šodien.

So iemeslu dēļ mums ir jācīnās — un vispirms pret tiem vientiešu un viņu gudro bīdītāju bariem, kas varētu brīvajā pasaulē un kuŗus mēs pazīstam bez grūtībām. 14. jūnijs — un jebkuŗš cits atceres datums cietušām tautām — tādēļ ir tikpat dzīva diena kā pirms gadiem. Jo nekas nav mainījies, ja domājam brīvības vārdā, un daudz kas ir citādāk, ja vērojam komūnisma mērķtiecīgo un Rietumu nenoteikto spēli.

Savienotās VALSTĪS

ŅUJORKĀ

Garīgu koncertu aizvesto piemiņai rīkoja Daugavas Vanagi 13. jūnijā Betlemes baznīcā, Bruklinā. Garīgo koncertu ar dievvārdiem ievadīja māc. R. Zariņš. Koncertā piedalījās draudzes un Ņūbransvikas apvienotais koris B. Skules vadībā un solisti: Ženija Bērzkalne (soprāns), A. Vēciņš (baritons) un Dz. Treimanis (čello). Koncerts deva $275,- atlikumu, ko izlietos palīdzībai tautiešiem aiz dzelzs aizkara.

Aizvesto piemiņas atzīmēšanā Ņujorkas baltieši šogad gāja citus ceļus. Līdz šim latvieši lietuvieši un igauņi kopīgi rīkoja piemiņas aktus Town Hall telpās. Aktā piedalījās paši baltieši, amerikāņu publiku neizdevās piesaistīt. Apmeklētāju skaits ar katru gadu samazinājās. Sakarā ar to pacēlās kritiskas balsis pret šādu sarīkojumu turpināšanu, jo tie prasīja lielus līdzekļus.

Baltijas brīvības komiteja tādēļ atrada laimīgu atrisinājumu, piedaloties amerikāņu veterānu un citu tautību rīkotā kopējā sarīkojumā komūnisma upuŗu piemiņai. Sarīkojums notika lielajā Carnegie Hall zālē 14. jūnijā. Apspiesto tautu gājienā atsevišķu tautību pārstāvji nacionālos tērpos ar saviem karogiem uzsoļoja uz skatuves. Latviešu pārstāvēja četras tautu meitas, kas, mocekļus pieminot, nolika uz skatuves pie lielas zaļas sveces vainagu. Austrumieropas izcelsmes amerikāņu konferences prezidents mons. J. Balkunas savā runā teica, ka pirms 18 gadiem 14. jūnijā no Baltijas valstīm uz Sibiriju aizvests 80.000 personu, un nolasīja baltiešu rezolūciju, kuŗā prasīts atdot brīvību apspiestajām tautām.

Vēl runāja Kongresa komitejas neamerikāņu darbības izmeklēšanai direktors R. Ārens.

Mūzikālus priekšnesumus sniedza 350 dziedātāju liels amerikāņu koris. Ar atiecīgu dziesmu īpaši pieminēja **komūnistu no**šauto ungāru ģenerāli P. Maleteri. Publikā bija dažādu tautību pārstāvji, augstāki garīdznieki, kā arī trīs budistu mūki. Varēja vēlēties, lai latviešu apmeklētāju būtu vairāk.

◐ Latviešu, lietuviešu un igauņu inženieŗu biedrības 13. jūnijā rīkoja savu gadskārtējo izbraukumu. Šogad baltiešu inženieŗi izbrauca uz Tolstoja fonda farmu pie Kasvilles, N. J. Izbraukumā piedalījās ap 60 personu. Sanāksmē no latviešiem runāja E. Jurevičs, no lietuviešiem — Novickis un no igauņiem — Brunbergs.

FILADELFIJĀ

◐ Filadelfijā tautas sēru dienas svinīgais sarīkojums notika 13. jūnijā Sv. Krusta baznīcas telpās. Ar pacilājošu svētrunu, pamatā liekot Kristus vārdus par vajātiem un vajātājiem, lielās dienas atzīmēšanu ievadīja prāvests K. Birznieks. Svētku runu sacīja Filadelfijas organizāciju sadarbības centra vadītājs Dr. A. Rudzis, izceldams mūsu tautas lielo traģēdiju, ko ievada drausmīgā 1941. gada jūnija nakts. Ko likt pretim brutālajai varai? Kādiem ieročiem bruņoties un iziet cīņā pret milzīgo pārspēku? Vienīgais ierocis, kas mums atlicis, ir ideālisms, nesavtīgs darbs savas tautas labā, drosme, izturība un izmaņa, cīnoties par latviešu tiesībām dzīvot kā tautai.

Programmas otrā daļā svinīgo koncertu sniedza Filadelfijas vīru dubultkvartets brīvmākslinieka J. Ūdra vadībā un operdziedātāja Rita Dzilna-Zaprauska. Klavieŗu pavadījumus spēlēja brīvmāksliniece Ārija Šulce. Vīru dubultkvartets saliedētā izpildījumā nodziedāja gaumīgi izvēlētu un noskaņai piemērotu dziesmu virkni. Rita Dzilna-Zaprauska šim sarīkojumam bija izvēlējusies skaistākās un reizē arī grūtākās Alfr. Kalniņa un Lūcijas Garutas liktenīgo noskaņu pilnās dizesmas, ceļot tās priekšā skaidrā, skanīgā dziedājumā. Jāatzīst, ka šis koncerts pieskaitāms labākajiem, kādi viens šai kolonijā notikuši.

Sarīkojums izdevās teicami, par spīti zināmu grupu un personu pretdarbībai. Šejienes sabiedriskajiem darbiniekiem un visiem pārējiem tautiešiem derētu ievērot tieši tos, kas šo sarīkojumu ignorēja un tīšu prātu atrāvās to apmeklēt. Žēl, ka tādu vidū ieraugām arī vienu otru skaļu runas vīru . . . Lai lielu lielais paldies rīkotāju vadībai — Dr. A. Rudzim, Fr. Brunavam un Mauriņam, kas netaupīja pūles šo cildeno sarīkojumu organizējot un kārtojot.

K.

GRAND RAPIDI, (MICH.)

◐ Latviešu jaunieši Grand Rapidos aizvadītajā mācības gadā parādījuši izcilas sekmes un labas centības paraugu, un, dažādās mācības istādes beidzot, izpelnījušies apbalvojumus un uzslavas. Junioru kolledžu beiguši: Anna Hermane, Imants Golts, Rudīte Jirgensone, Ausma Stagare, Lilita Ungleniece, Paulis Lazda, Juris Silavs, Biruta Doniņa, Juris Kļaviņš, Māra Jansone, Lidija Vaivare un Reinhols Pabērzs. Centrālo vidusskolu: Māra Dāve, Tamara Dinga, Ilze Dzeguze, Viesturs Felkers, Uldis Felkers, Maija Grava, Dainis Lazda, Jānis Melbārdis, Vilnis Pakalns, un Anita Puriņa. Otavas vidusskolu — Liene Andersone. Dienvidu vidusskolu — Ausma Prūse un Valdis Sveķis.

◐ Juris Sliede atgriezies no aktīvā kaŗa dienesta ASV armijā un tūliņ uzsācis studijas vasaras kursā inženieŗzinātnēs, Mičigenas universitātē Ann Arborā.

◐ Veras Siliņas klavierstudijas audzēkņu vakars notika latviešu biedrības telpās, un tajā savu māku un sasniegumus rādīja 25 audzēkņi. Viņu starpā jo sevišķi izcēlās Ilze Vasere, kas pie savas skolotājas vingrinās jau 4 gadus. Itin slavējamus panākumus rādīja arī pārējie debitanti ,par ko ikviens saņēma ziedus. Sevišķi suminājumi un ziedu veltes tika studijas vadītājai.

◐ Latviešu Jaunatnes svētkos Kanadā grandrapidiešus reprezentēs 5 jaunatnes pulciņa Pērse dalībnieki: Egils Ozoliņš (klavieres), Vija Stokmane (soprāns), Liene Andersone (deklamācijas), Laima Stede (balets), bet Kārlis Dankers piedalīsies foto sacensībās. Bez augšminētiem uz Jaunatnes svētkiem pošas visai prāvs apmeklētāju pulks, un interese par tiem ir ļoti dzīva.

◐ Pēc iepriekšējā gada parauga šinī vasarā paredzēts noorganizēt kultūras kursus. Iepriekšējie guva sevišķi dzīvu atsaucību, un tos vadīja skolotājs Mārtiņš Gaide.

V. Z.

INDIĀNĀPOLĒ

◐ Indiānāpoles latviešu sestdienas skolas 4. gadskārtējā izlaiduma akts, mācību gadu pabeidzot, notika 6. jūnijā Indiānāpoles latviešu ev. - lut. draudzes lietojamā dievnama apakšstāva telpās. Aktā piedalījās arī prof. Dr. K. Kundziņš, kas šinīs dienās viesojās Indiānāpolē.

◐ Vietējā John Herron mākslas mūzeja zālē 6. jūnijā notika Indiānāpoles latviešu ev. - lut. draudzes (māc. Pēteris Nesaule) un Indiānāpoles pirmās latviešu ev. - lut. (amerikāņu sinodes, draudzes māc. Volrats Isaks) kopīgs draudžu vakars. Par tematu Modernais intellektuālisms, tā vienpusības un to pārvarēšana referēja tāls viesis — ASV latviešu ev. - lut. draudžu apvienības priekšnieks prof. Dr. K. Kundziņš. Ar mūzikāliem priekšnesumiem vakaru kuplināja plaši pazīstamā „Latviešu trio" mūziķi — vijolnieks Viktors Ziedonis un pianists brīvmākslinieks Valdemārs Meļķis. Šī bija pirmā reize, kad abas Indiānāpoles latviešu ev. - lut. draudzes satikās kopīgā sarīkojumā.

G. G.

KALA, KALA, IZKALA - ČIKS...

PĀRDOMAS „JAUNATNES SKANDĀLA" LIETĀ

Tā kā pēdējā laikā man daudzi ir lūguši aizdot viņiem Jaunās Gaitas 19. un 20. numuru (viņi grib lasīt Ķēves dēlu Kurbadu), tad bieži man ir jādomā par tā saukto „jaunatnes skandalu" — izteicienu, uz kuŗu autora tiesības pieder O. Liepiņam. Šis „skandals" savu kulmināciju sasniedza šā gada 15., 16. un 17. maijā notikušajā ALA's kongresā Čikāgā, kad jaunie prasīja pierādījuums, uz kuŗu pamata ALA's valde 25. marta sēdē Jauno Gaitu un tās līdzstrādniekus bija apvainojuši koeksistencē ar komūnistiem un citos smagos pārkāpumos. Tādu pierādījumu, protams, nebija.

Pēc gandrīz divu dienu gaŗām debatēm tik pavilkta svītra un saskaitīti visi jaunatnes grēki. Kāds tad bija tas „grand total"? Izrādās, ka viss bija sarucis uz vienu vienīgu nelaimīgu vārdiņu jau pieminētajā Kurbada pasakā J. G. 19. numurā. Pēc ilgas un smagas kalšanas, izkala — čiku! Cilvēkam ar humora izjūtu tas tikai atgādina, ka mums vēl joprojām nav pašiem sava vārda tam mēbeles gabalam, ko šodien saucam par krēslu.

Bet kā lai tic, ka tieši šis vārdiņš bija tas, uz kuŗa paklupa ALA's vīri? Nu iznāk tā, ka mūsu „speciālisti jaunatnes lietās" būtu turpat četrus gadus slēpņos gulējuši un glūnējuši kā lūši, līdz iznāca 19. numurs. Te nu, lūk, viņš ir — tas vārdiņš. Atliek tikai viņu izgriezt, palielināt un uzspraust kā retu tauriņu.

Cik skaisti! Tikai tas vēl nedod atbildi uz jautājumu, kāpēc naida kampaņa pret J. G. tiek kurināta jau vairāk kā gadu.

Tā kā uzbrucēji tuvāk izteikties nav gribējuši, tad lai viņi neļaunojas, ja cilvēki paši sāk minēt īstos cēloņus. Protams, sava kļūdīšanās te nav izslēgta, tomēr tas ir vienīgais atlikušais ceļš.

Kas tad nu varētu būt šie īstie grēki?

Jaunieši nestājas politiskajās partijās? Ir jau traki. Partiju mašīnas stāv rūpīgi ieeļļotas braukšanas gatavībā, bet nav to braucēju. Bet vēl pastāv iespēja, ka kādā partijā viņi jau ir, teiksim — Jaunās Latvijas partijā!

Tiek dibināti jauni apgādi un izdoti žurnāli, kas varētu eventuāli konkurēt ar vecām solidām firmām? Tā, protams, ir jau smaga lieta. Puikas sāk izdot žurnālus, kur mūsu miera laika eksperti un fondi 15 gadus bija gulējuši uz ausīm. Kāds nepatīkams gadījums!

Tāpēc par darba darīšanu, kas faktiski bija jāveic mūsu centrālajām organizācijām, par pašaizliedzību un entuziasmu jaunieši tiek publiski nostrostēti un apvainoti sadarbībā ar komūnistiem, nedodot viņiem nemaz iespēju šos apvainojumus atspēkot. Vai tālāk vairs varam iet?

Neiet runa par to, ka jaunatnes lietām nebūtu jāpiegriež vērība. Arī kongresā par to varēja debatēt. Piemēram, kaut vai par to, kā sasniegt stāvokli, lai katrā ģimenē, kur aug bērni, lasītu Mazputniņu. Un ja vēl būtu vēlēšanās par šīm lietām runāt (acīmredzot, kongresam nebija kur likt laiku), varēja vēl pārrunāt bēdīgo latviešu skolu stāvokli. Kāds pie reizes vēl varēja pajautāt tiem daudzajiem „speciālistiem", kur viņi visi bija ar savu gudrību un tālredzību pirms 10 gadiem, kad visi bērni vēl runāja samērā bagātu latviešu valodu.

Acīmredzot, šādu jautājumu cilāšana nevienam nav patikusi, jo tā būtu vainīgo meklēšana spogulī — skaties, kā gribi — vairāk kā pats par savu seju neko nevar saskatīt. Daudz ērtāk ir kongresa priekšvakarā nākt ar rezolūciju: Pie visa vainīga J. G. un Kurbads! Cik viegli! Drošības pēc, uzdursim uz iesma arī Mazputniņu. Sīks un vājiņš viņš gan vēl ir, bet labāk Mazputniņš rokā, nekā J. G. kokā. Pabalstu J. G. vairs neprasa, — tai būs grūtāk tikt klāt. Ja netiek klāt lielajam brālim, piekauj mazo! **No kuŗienes šāda mentālitāte ir nākusi?** Bez pārmetumiem paši mēs pielietojam tās metodes, kuŗas pie citiem apkaŗojam.

Zīmīgs ir apstāklis, ka mūsu literāti, kas taču laikam no šīs lietām kaut ko saprot, nepievienojās šai publiskai Kurbada dedzināšanai uz sārta. Gluži otrādi. Būtībā jau runa neiet par Kurbadu, bet par principiem. Nevienu nepārsteidz fakts, ka laba daļa „kritiķu" attiecīgos fragmentus nemaz nebija lasījuši. Lieki te vēl būtu minēt, ka iecietība pret citu uzskatiem ir viena no intelliģenta cilvēka pazīmēm, jo par intelliģences vispārējo līmeni labu liecību deva daudzi tā sauktie „tukšie rieksti" — runāšana pašas runāšanas dēļ, ko daļa delegātu bija paņēmusi līdzi ciema kukulim.

Daudzi pamatoti aizrāda, ka tagadējā jaunatne vairs neesot tik latviska kā viņi. Tiesa! Te gribās uzskaitīt tikai dažas „nelatviskas" īpašības. Viņi ir uzticīgi demokratiskiem principiem; ātri beidz studijas, negaida uz pliku pakausi, bet precas jauni, un, par spīti ārkārtējiem apstākļiem, viņiem ir samērā lielas ģimenes . . .

Kongresa tālākā gaitā attiecības it kā izlīdzinājās: tika pieņemta rezolūcija, kas anullēja kļūmīgo ALA's valdes 25. marta lēmumu. Noskaidrojās, ka valde nemaz tik slikti neesot domājusi, jo pie visa vainīga esot bijusi prese ar savu nepareizo atreferējumu. Vēl vienmēr cītīgi šķirstu laikrakstus, lai atrastu rakstu, kur prese lūgtu piedošanu par savu „pārkāpumu".

Lai neizceltos polemika, paskaidroju, ka pēc manām domām jaunība vai vecums paši par sevi kā tādi vēl nav ne tikums, ne netikums. Mums, paldies Dievam, vēl netrūkst jauneklīgu sirmgalvju, bet, diemžēl, ir arī pajauni vecīši. Raksturīgi ir tas, ka jaunatnes centienus labāk izprot un atbalsta tie, kas savu stāvokli dzīvē izkaŗojuši paši saviem spēkiem un spējām, ne onkuļu un partiju balstīti — cilvēki, kas redzējuši drusku pasauli.

Ir arī vēl citi apstākļi, kas palīdz labāk izprast ALA's nervozitāti. Tas ir fakts, ka mūsu sabiedriski - kultūrālais smagumpunkts Savienotajās Valstīs sāk lēnām, bet neatlaidīgi virzīties no Austrumiem uz Vidējiem Rietumiem. Kad DV ASV zemes valdes funkcijas no Ņujorkas pārgāja uz Čikāgu un Milvokiem, tad šī organizācija neizputēja. Gluži pretēji — iesākās nebijis uzplaukums. Daudz citādi tas nebija ar ALJA's valdi. J. G. un Mazputniņš taču neiznāk Ņujorkā, kuŗai lauri nepienāksies arī kultūras semināra lietā. Vēl viņiem, protams, paliek teika par Ceļojošo teātri, kaut arī Toronto tautiešiem bija jānāk talkā nolīdzināt teātŗa ietaisītos parādus. Komentāri te lieki. Visādu vadītāju un nopelniem bagāto tur laikam netrūkst, — viss parasti tikai apstājas pie darīšanas.

Nobeidzot jākonstatē, ka visai šai jaunatnes tiesāšanai ir traģiska līdzība ar Sokrata tiesāšanu pirms 2.000 gadiem. Atēnās pēc zaudēta kaŗa daudzas lietas vairs negāja vecās sliedēs. Bija jāatrod grēkāzis. Un kādi tad bija tie apvainojumi, par kuŗiem Sokratu uz nāvi notiesāja? Dievu zaimošana (skat. Kurbada lietu), morāles graušana jaunatnē (skat. „koeksistenciālistus")un autoritāšu neatzīšana. Cik līdzīgas šīs gleznas!

Starp citu, šis gads tika izsludināts par Jaunatnes gadu. Kāda ironija!

V. Grants.

BRUNO BĒRZIŅAM 50 GADU

Hidrobiologs B. Bērziņš dzimis 1909. gada 18. jūlijā kā Rīgas jūrmalas zvejnieka dēls. Viņš beidzis Rīgas jūrmalas vidusskolu 1928. gadā. Jau skolēna gados daudz interesējies par dzīvniekiem, sevišķi par putniem. Studijas Latvijas universitātē beidzis 1941. gadā ar maģistra gradu. Maģistra darba temats: Rīgas jūraslīča planktons. Studiju gados B. darbojies Lauksaimniecības kameras zivkopības laboratorijā, bet 1938. gadā aicināts par subasistentu L. U. hidrobioloģijas stacijā. 1938. — 1940. g. vadījis ezeru pētīšanas darbus Latgalē. 1942. g. ievēlēts par L. U. asistentu. Latvijā pētījis rotatorus (rotatoria) un spāres, kā arī nodarbojies ar ezeru morfoloģiju. Kopš 1944. g. dzīvo Zviedrijā, kur līdz 1953. g. vasarai strādāja Lundas universitātes limnoloģijas institūtā. Iesniedzot institūtam plašu zinānisku rakstu, iegūst fil. lic. gradu. Daudz nodarbojies ar tekošu ūdeņu pārbaudi un analīzi dažādu rūpniecisku uzņēmumu un pašvaldību iestāžu uzdevumā. Dienvidzviedrijas zvejniecības savienība, kas darbojas ar valss pabalstu un attiecīgās valsts iestādes tiešā pārziņā, 1952. gada beigās aicina B. par paraugdīķsamniecības un zvejniecības instruktoru skolas vadītāju. B. aicinājumu pieņem un 1953. g. jūnijā pārceļas uz zivkopības saimniecību Smolandē, ko vada vēl tagad, bez saviem tiešiem pienākumiem tuvāk pētot rotatoru sistēmatiku. B. publicējis vairāk nekā 30 zinātnisku darbu par hidrobioloģiju, ekoloģiju, faunistiku, aprakstot jaunas dzīvnieku sugas u. t. t.

Bez zinātniskā darba B. daudz darbojies arī sabiedriskā laukā, vēl dzimtenē esot aktīvi piedaloties skautu organizācijā. Zviedrijā B. nepamet skautismu, bet darbojas skautu vadībā. Tāpat LJKS darbam B. veltījis daudz pūļu un laika.

B. draugi un darba biedri, izkaisīti dažādās pasaules malās, sūta jubilāram sirsnīgus sveicienus un novēl daudz sekmju un panākumu turpmākajā dzīvē un darbā.

H. K.

CEĻA VĀRDI

Savas tiesības jāaizstāv kā cietokšņa mūŗi.

☆

Visneskaidrākais un nedrošākais nojēgums cilvēkam ir par to, kas ir laime.

☆

Cilvēka īsais mūžs ierobežo viņa zināšanas.

☆

Saules pulkstenis rāda mūsu saulainās dienas; smilšu pulkstenis turklāt mūsu iznīcību.

☆

Mirstot mēs tuvojamies nemirstībai.

Viktors Dāle

CIEMOS PIE JAUNĀS AKADĒMIĶES DAGNIJAS VIDIŅAS

Kā jau mūsu laikrakstā ziņots, Dagnija Vidiņa šopavasar ļoti sekmīgi beidza Toronto universitātes inženierzinātņu fakultāti, saņemot arī godalgu par labākām zināšanām blakus nozarēs.

Šo godalgu, $100,- apmērā, 1935. g. nodibināja šīs universitātes inženierzinātņu fakultātes absolventi; un to katru gadu līdz ar diplomu piešķir tam absolventam, kas, blakus tiešajām studijām fakultātē, uzrādījis labākās sekmes humānitārās zinātnēs — angļu valodā, pasaules vēsturē, politiskajās zinātnēs un politiskajā ekonomijā, kā arī sabiedriskajā aktivitātē. Studiju laikā Dagnija Vidiņa bijusi fakultātes fiziķu kluba priekšniece, avīzes „Toiki - Oiki" līdzstrādniece, darbojusies deju trupā pie studentu varietē „Skulehite", kā arī bijusi sekmīgākā humānitārajās zinātnēs.

Jāpiezīmē, ka inženieru fakultāte nepiedalās t. s. „frešmeņu" izdarībās, jo šī fakultāte to atzīst par nepiedienīgu ākstīšanos. Jaunajiem studentiem, mācību gadu sākot, dažās citās fakultātēs ir jāpārģērbjas par dažāda veida ākstiem, kas atgādina tādas kā aizvēstures cilvēku izdarības, tādi viņi staigā arī pa ielām. Šo „frešmeņu" ākstīšanos inženieri aizstājot citiem darbiem, kas atnes savu labumu visiem iedzīvotājiem. Parasti viņi jaunos studentus norīkojot darbos pie parku apkopšanas u. tml.

Uz mūsu līdzstrādnieka garo virkni jautājumu jaunā akadēmiķe sniedza daudz interesantu atbilžu, no kurām dažas sniedzam LA lasītājiem. Jautājumā par Latvijas valsts iekārtām un nākotnes versijām, Dagnija domā, ka valsts iekārtai pirmām kārtām jābūt demokratiskai, bet demokratijas neesot vienādas. Tā demokratiskā iekārta, kas savā laikā bija Latvijā pēc valsts nodibināšanās, neattaisnojot uz to liktās cerības partiju lielā skaita dēļ, kuru rezultātā Saeimai bija daudzreiz jātirgojas ar daudzajām partijām, lai varētu sastādīt koalicijas valdību, un, protams, sastādītās valdības darbs nevarēja būt sekmīgs. Viņas ieskats ir, ka par pamatu būtu ņemams lielo Rietumu demokratiju princips, kur parasti partiju skaits ir ne vairāk kā četras.

Runājot par autoritārās iekārtas laiku Latvijā, viņa saka, ka šī iekārta latviešu tautai un Latvijas valstij devusi ļoti daudz, bet tikai šī valsts iekārta nav bijusi demokratiska, lai gan par diktatūru to arī nevarot ieskatīt.

Par dzimtenes atbrīvošanu viņa domā, ka agrāk vai vēlāk tā nāks, jo Latvija nav pazudusi, savu nebrīvību tā ir piedzīvojusi tikai sakarā ar starptautisko „tirgošanos." Latviešu karavīrs nekapitulēja, bet gan bija spiests pārtraukt karošanu, cerot, ka lielās Rietumu demokratijas, nodibinot pasaulē mieru un kārtību, nepievils mazās tautas, kas gan, diemžēl, līdz šim nav noticis.

Tuvojoties brīvības stundai, valsts un iekārtas veidotāji būs tie, kas atrodas dzimtenē, un ārpusē esošie varēs tikai piepalīdzēt. Kā liels palīgs cīņā par atbrīvošanu var būt it sevišķi tie jaunās paaudzes pārstāvji, kas, darbodamies līdz kanadiešu vai citu tautu sabiedrībā, var pārveidot šo tautu noskaņojumu par labu apspiestajām tautām.

Jautājumā par rakstiem kanadiešu presē, kur ar viņas vārdu bija iztaisīta daža laba sensācija, Dagnija piezīmē, ka tas ir žurnālistu „triks", ko apstiprina arī viņas māte, jo no tā, ko viņas kā viena, tā otra stāstījušas žurnālistiem, daudz kas presē parādījies pavisam sagrozītā veidā. Ne par ceļojumu pasaules telpā, nedz arī par nelaika tēva izsaukšanu no Latvijas nemaz neesot bijis runas, — žurnālisti to paši izdomājuši.

Latviešu sabiedriskās dzīves aktivitātēm viņa arī piešķirot lielu vērību, jo tas esot mērķis, kas saturēšot tautiešus kopā. Dagnija aktīvi darbojas latviešu jaunatnes organizācijās, kā arī Jaunatnes svētku organizēšanā pieliekot savu roku. Viņa ir korporācijas „Spīdola" locekle.

FILMU Pasaule

LATVIETE TĒLO PADOMJU FILMĀ

Padomju Savienības filmu „Malva", kas uzņemta pēc Maksima Gorķija noveles, tagad izrāda arī Rietumvācijā. Vācu prese to dēvē par vāju filmu, atskaitot tēlotāju latvieti Dzidru Ritenbergu, kuŗa šajā filmā veic galveno lomu. Minchenes „Süddeutsche Zeitung" raksta: „Filmā galveno lomu tēlo Dzidra Ritenberga. Šai Rīgas Nacionālā teātŗa aktrisei ir ļoti skaists dabiskums, tik nekonvencionāls un nemākslots zemniecisks svaigums, kad viņa uz saviem pleciem iznes gandrīz viena visu filmas saturu. Tā ir garlaicīga un tajā ir īstu cilvēku trūkums. Par spīti lieliskajai galvenās lomas tēlotājai, šī filma ir glezencieska nabadzība un nav ne sociāli vērtīga, ne reālistiski filmiska, bet gan operetiska. Tanī nav nekā no noveles vitāli poētiskās intensivitātes, atskaitot Malvu."

★

Filmakrise Katrīne Hepburna patlaban uzturas Londonā (Anglijā), kur piedalās filmas „Suddenly Last Summer" uzņemšanā.

★

Visā drīzumā Holivūdā uzņems filmā Viljama Foknera lugu „Reqiem for Nun" ar Elizabeti Teilori galvenajā lomā.

A. K.

OPTIĶIS LUNSKY
470 COLLEGE ST., Toronto,
WA 1-3924

Frank Vass, BA
ADVOKĀTS — NOTĀRS
455 Spadina Ave., Apt. 403
(College un Spadina ielas stūrī)
Tel. birojā — WA 2-6111,
WA 2-6112, Toronto.

KALNI, GLEZNAS UN DZĪVES IKDIENA

Eiropas ceļojuma piezīmes

Ir vakars, lidmašīna slīd pāri Alpiem. Sniegotās kalnu galotnes vēl laistās saulrieta sārtā, bet ielejās jau tumsa, spīd ciemu ugunis. Sniegs kļūst aizvien sārtāks, tad pēkšņi tas ir zilgani mirdzošs, jo saule pazudusi pavisam. Ielejas strauji pazūd naktī, un ir tā savādi, skatoties šais spraugās, kurās tomēr ir cilvēku mājokļi. Vai viņi jebkad tiek no saviem kalniem ārā?

Priekšā laistās ugunis, daudzas, ne vairs tikai šur un tur kā mazajos ciemiņos, un es zinu, ka tuvojamies Minchenei. Uz parādās vienādas, taisnās rindās saceltas dzīvojamās mājas ar stāviem, sarkaniem jumtiem. Cik tipiski vācisks tās tomēr liekas! Tikai stundas lidojums no Itālijas, bet te ir pavisam cita pasaule. Tad — tad jau esam lidostā un jāpasmaida par Vācijas muitas ierēdņu pedantismu, gribētos teikt — militārismu. Kāda liela atšķirība no italiešiem, kas, lai arī tāpat ir, gi, it kā tikai starp citu, pilda savu pienākumu!

Dodamies no Minchenes tālāk uz Veilheimu, kur stacijā mūs sagaida „Latvijas" redaktors rakstnieks O. Kalējs ar kundzi - rakstnieci Anitu Dauguli. Ir krietns gabals ko soļot, līdz tiekam līdz viņu mītnei. Bijušie DP tagad vairs nedzīvo barakās, bet jaunās blokmājās, kur katrai ģimenei ierādīts mazs dzīvoklītis. „Nav jau, kā gribētos," stāsta A. Daugule, „te daudz poļu, ukraiņu, tie bieži savā starpā nesatiek. Arī tīrība nav tāda, kādu varētu vēlēties.

Tepat jaunajās blokmājās dzīvo arī rakstnieks Vilis Lesiņš ar savu ģimeni, gleznotāja Erna Geistaute ar māti, dzejnieks N. Lečmanis u. c. Apkārtne ir skaista, kalni tālāk paceļas augsti ar sniegotu virsotni, bet te nav tik tuvu, lai nomāktu dienu, lai nospiestu un liktu justies kā krātiņā, kā tas ir dažkārt kalnu ielejās. Netālu ir ezers, uzkalni ar mežiem un spirgti zaļas pļavas. Tās smaržo un zied, un zaļā smaržā ir kaut kas sens, pazīstams un mīļš. Vai tiešām tā ir, ka Kanadā puķes nesmaržo tā kā Eiropā? Jeb vai ziedu smaržu nomāc bezgala daudzo auto un fabriku dūmi? Nezinu, kā īstenībā ir, tikai zinu, ka gaišo pļavu smaržu, skaistumu un tuvumu, kā atkal šeit Vācijā.

Apciemojam rakstnieku Vili Lesiņu. Viņš ir laipns, smaidīgs un ar tēva lepnumu iepazīstina mūs ar saviem divi dēliem un divām meitām. Mazākais šopavasar beigs pamatskolu, pārējie jau visi vidusskolās, un Lesiņa kundze skumji saka: „Meitenes jau studēt nevarēs, mums nav līdzekļu." Rakstnieka dzīve ir pieticīga, jo viņš pats nu jau 8 mēnešus bez darba, un tā iznāk, ka visa lielā ģimene dzīvo tikai no nelielā pabalsta. Bet viņi nesūrojas, kaut kā iztiek. Tomēr bieži šis „kaut kā" liek domāt. Mēs bieži sūrojamies, ka nevaram nopirkt jaunu auto mašīnu, ledusskapi vai modernas mēbeles, viņi — Vācijā mēģina tikai „kaut kā" apģērbties, paēst un izskolot bērnus.

Runājamies par rakstnieku darbu. „Vienu otru stāstiņu uzrakstu," saka Vilis Lesiņš, „bet nav temas. Dzīve iesliedējusi zināmā vienmulībā. Ir arī par daudz rūpju, lai nopietni varētu strādāt."

Varbūt rakstnieks varētu izceļot, bet — tas nozīmē, ka bērniem jāpārtrauc skolas, un vai viņš viens Sav.Valstīs vai Kanadā varēs uzturēt sešus? Kaut arī Amerikas kontinentā var labi dzīvot, tad tomēr vienam uzturēt sešus būtu bezgala grūti.

Kad atvadāmies, rakstnieks, silti smaidīdams saka: „Sveiciniet Kanadu un visus, kas mani atceras!"

Ejam spciemot arī „Latvijas" redakciju. Tā ir gaiša, mājīgi iekārtota biroja telpa, kurā strādā 7 cilvēki. „Darba jau pietiek, tikai algas neiznāk visai lielas," stāsta „Latvijas" redaktors Oskars Kalējs. „Kaut kā vēl visi turamies." Atkal šis „kaut kā" liek domāt. Te cilvēki strādā, nebūdami droši, vai kādā dienā viņiem šis darbs nepārtrūks, darbs, kas atkarīgs no lasītāju skaita. „Latvija" visvairāk lasīta Eiropā, bet ir arī viens otrs aizjūras lasītājs.

Jautāju, kā ar rakstiem.

„Trūkst," atklāti atbild redaktors, „trūkst līdzstrādnieku. Mēs nespējam maksāt visiem honorārus, un par velti neviens negrib strādāt. Maksājam, cik varam."

Ir darbdiena, tāpēc nav laika daudz runāt, mēs atvadāmies un dodamies turpat pagalmā, kur atrodas dārza mājā Ernas Geistautes darbnīca.

Mākslinieces darbnīca ir auksta, plaša un gleznām bagāta. Pārsteidz krāsas, tās ir tik dzīvas, tik harmoniskas, ka aizmirstas aukstums un pazūd dzīves pelēkais apmetums. Pati gleznotāja stāsta par Itāliju, kur atradusi pati sevi, kur atradusi daudzus motīvus. Viņa rāda pēdējās gleznas:

„Abstrakti nespēju gleznot, bet gribas vienā gleznā dabūt pēc iespējas vairāk, tāpēc bieži ignorēju perspektīves, sabīdu priekšmetus un figūras ciešāk kopā." Jā, Erna Geistaute to izdarījusi, viņa sabīdījusi kopā mājas ar cilvēkiem, vāzēm un zivīm, bet tas viss ir tādā harmonijā, ka liekas, citādi nemaz nevar būt.

„Rudenī rīkošu izstādi Dānijā," stāsta tālāk gleznotāja, kuŗas vīrs rakstnieks P. Klāns jau pārcēlies uz Dāniju, „ir labāk sākt ar ārzemēm, jo Vācijā mums tomēr visur iet līdzi ārzemnieka vārds, un tad allaž nekritizē un nevērtē kā nopietnu Erna Geistaute ir enerģiska un spējīga, viņas gleznas fascinē, gribas skatīties un skatīties. Dienvidu klimats nelabvēlīgi ietekmējis mākslinieces veselību, bet viņa cer, ka aizbraucot no Veilheimas, tā uzlabosies. Jāvēl, kaut tā notiktu, un mēs varētu biežāk redzēt Ernas Geistautes gleznas.

Indra Gubiņa

Niagaras latviešu skolas absolventi un skolotāji pēc svinīgā izlaiduma akta

1. r. no kr.: absolventes Māra Kolesņikova, Dagnija Celma un Maija Paukšēna. Aizmugurē: skolot. J. Pļavinska, L. Linde, skolas pārzine A. Skalde, māc. J. Prauliņš un skol. M. Eizāne. J. Liģera uzņēmums.

Niagaras latviešu skolu šogad absolvēja Maija Paukšēna, Dagnija Celma un Māra Kolesnikova. Svinīgo izlaiduma aktu ievadīja ar mācītāja J. Prauliņa svētbrīdi.

Skolas pārzine A. Skalde, izdalot apliecības un atvadoties no saviem audzēkņiem, teica: „Latviešu māte saviem bērniem dodoties tālā ceļā, deva līdzi ceļa maizi, — latviešu skola jums, dodoties tālākajā dzīves posmā, ceļa maizei dod līdzi zināšanas latviešu valodā, — atslēgu visam latviskajam, jo ceļš līdz mūsu brīvai dzimtenei ir vēl tāls un dūmakā tīts!"

LNAK skolu daļas vad. J. Mežaks bija atsūtījis rakstveida apsveikumu. Ar grāmatām absolventus sveica: Niagaras latviešu draudzes vārdā P .Treijers, skolas vecāku padomes — J. Celms, jaunatnes pulciņa „Dzirkstele" — Māris Vītols ,skautu un gaidu — E .Jēkabsons, Niagaras latviešu sporta kluba — Guna Vītola ,bet DV nodaļas velti — „Jaunās Gaitas" abonementu absolventiem pasniedza A.Šteinbachs. Bija bērnu priekšnesumi, azaids un rotaļas.

VAIRĀK VĒRĪBAS . . .

(Pārnesums no 3. lpp.)

projektus. Tātad pavairot iespējas sēdēt kopā un spriest, nozīmē pavairot dažādo darba projektu skaitu. Lai cik skaisti un lietderīgi būtu šie projekti, ja viņi paliek neīstenoti, tie mūsu mērķiem neko nedod. Pat otrādi, ar savu nespēju īstenoties tie kompromitē dažkārt labo ideju, kas ielikta šādā projektā. Trimdā pavadītie gadi rāda, ka projektu mums nekad nav trūcis, bet mums trūkst gan šo projektu īstenotāju. Mums trūkst to techniskā darba darītāju, kas Latvijā bija dažādās iestādēs. Tagad projektu īstenošanai nepieciešamās darba rokas jāmeklē latviešu vidū pa visu pasauli. Mēs tādēļ varam priecāties par katru darbinieku, kas spēj un ir ar mieru ko pastrādāt mūsu kopējā darbā. Mēs nevaram ticēt, ka Austrālijas latviešu lielā saime, kuŗa ar saviem izcilajiem darbiniekiem zinātnes un sabiedriskajā laukā ir rādījusi labu priekšzīmi arī citiem, tagad vienīgi vēlētos iecelt citā zemē divus pilnvarniekus spriešanai un darba projektu taisīšanai, bet pati pie šo projektu īstenošanas negribētu pielikt rokas. Grūti iedomāties, ka tāda varētu būt Austrālijas latviešu vienotā griba.

Visi šeit paceltie jautājumi mūsu darbā ir pārāk svarīgi un nozīmīgi. Tie nedrīkstētu paslīdēt gaŗām mūsu uzmanībai informācijas trūkuma un pārpratumu dēļ. Mums jāzina visi mūsu pašu pieņemtie organizēšanās principi un noteikumi, tie loģiski un vispusīgi jāapsveŗ un tikai pēc tam jātaisa gala secinājumi un atzinumi, kas liekami pamatā mūsu nacionāli-sabiedriskajm darbam. A. Purviņš.

Tālivaldis Dangavs

DIMANTI

(9. turpinājums)

Pēc šīs mistikas seko brīvdomība. Un pēdējā ir ceļš uz progresu. Ja viss tā ir izdevies, ebrējam pionierim seko citi tautas brāļi. Un jo vairāk, jo labāk. Sāk rūpēties par līdzīgām tiesībām ar vietējiem. Tautā sāk mosties ilgas pēc demokratijas. Ebrēji arī gādā par rakstiem, kas tautas nobriedina revolūcijām. Un ja tāda notikusi, tauta ir jau ceļā uz iekļaušanos cilvēcē."

„Bet paši žīdi jau ir vislielākie nacionālisti," pasprukа Rolfam. „Laikam divi tūkstoši gadu tie prom no Jeruzalemes un vēl vienmēr ir žīdi."

„Tas ir taisni labi," otrs atspēkoja. „Paturēdami savu nacionālitāti, viņi ir vienoti un vienotiem spēkiem spēj drupināt traucējošo un ļauno nacionālismu, turpinа būt par cilvēces dzīvības sulu. Nebūtu šo asiņu, pasaule nekad nenonāktu līdz komūnismam. Tāpēc nav labi, Federiko, ka tu lieto žīda vārdu viņu apzīmēšanai. Vārds ir atvasināts no „Jūdass". Bet viņi nav nodevēji. Viņi ir cilvēces brīvības lāpas nesēji un tāpēc pagodināmi to sensenā vārdā ebrēji."

„Ne vienā, ne otrā!" karsti iesaucās jauneklis. „Viņi jāsauc par komūnisma kaktusiem."

„Tā varētu gan dēvēt," domāja arī Basilio, „jo kā tādiem, viņiem arī domāta Sarkanā palīdzība."

„Sarkanā palīdzība? Kas tā tāda?"

„Tas ir fonds, kas sastādās no visu komūnistu nodevām un ir domāts ieceļotājiem, kuŗi no Krievijas emigrē uz Savienotajām Valstīm, Kanadu, Austrāliju, Dienvidameriku, lai šiem emigrantiem palīdzētu kaktusu darbā."

„Es arī gribētu būt par kaktusu, kam palīdz Sarkanā palīdzība!" lielā, bet mākslotā sajūsmā iesaucās Rolfs.

„Kāpēc ne, Federiko, kāpēs ne. Drošsirdīgs esi. Ievirzīšu un sagatavošu tevi dialektiskā materiālismā. Būsi vērtīgs darbinieks Dienvidamerikai — komūnisma uzvaras gala punktam. Jo inku valstī ir cēlusies komūnisma ideja, inku valstī tai arī jāatgriežas, apņemot zemes lodi visapkārt kā ekvātoram."

„Tādas lietas mani aizrauj. Vai jākaŗo arī būs?" un negaidīti metās uz ceļgaliem un pacēla šautenes stobru pret kādu krūmu otrpus upei. Ieņurdējās arī suns.

„Kas ir? Kas ir?" čukstēja Basilio.

„Lien aiz krūmiem: otrā pusē kaut kas sakustējās."

Basilio kā tārps vilkās pa zemi aiz krūmiem. No turienes saliecies metās tālāk uz telšu pusi.

Nolicies uz vēdera, plaukstām pie mutes, no krasta augšas tas sauca:

„Federiko! Ja ir kas nopietns, izšauj trīs reizes. Tad es zināšu, ka biedriem jāizdala ieroči."

Basilio saņēma atbildi un pazuda.

Rolfs atlaida galvu uz maisa un pārlaida roku suņa mugurai.

„Paldies," viņš čukstēja, „ka arī tu man palīdzēji aizmānīt sarkano."

Pēc brīža izlauzās smaga nopūta no viņa krūtīm.

„Aizbaidīt — tas ir viss, ko iespēju, kamēr esmu saistīts ar bausli: Tev nebūs nokaut. Cik smieklīgi! Ar komūnisma trakuma sērgu slimojošie skraida pa pasauli sakost it visu, un cilvēki nedara nekā, jo: Tev nebūs nokaut. Un tikai šinī vienīgā gadījumā nolādētais Tev nebūs nokaut gādās, ka paši nekāvēji taps nokauti. Cik muļķīgi! Un arī pats piederu šai gļēvuļu pasaulei. Īsta vīra darbs bija likt ar laidi pa Basilio, šī pasaules kapračа galvu, tā ka bārda pajūk. Pēc tam dvēseles aizlūguma vietā nospļauties un aiziet prom no šīs bandas."

„Un tā kā tu esi gļēvulis, "viņš teica sev, „tad liecies gulēt: lai notiek, kas notikdams!"

Pirms acu aizvēršanas, viņš ievērās Sietiņā un Marsā, kuŗi patlaban atradās tuvu viens otram, un šo bērnības paziņu mīļa uzlūkošana bija viņa vakarlūgšana. Tad Sietiņam un Marsam aizgāja priekšā mākoņi, Rolfa acīm — plaksti.

Rīts bija apmācies, gaiss smags kā uz lietu.

Rolfs gāja meklēt Basilio un redzēja, ka biedri līda ārā no teltīm izpūruši, saburzījušies, nelaipni, pūžņiem acu kaktiņos, bikšu priekšām vaļā . . . Sastapis meklēto, ziņoja, ka nakts bijusi mierīga. Ja esot indiāņi, tad tie izlūkojot nometni. Uz rīta pusi šis esot pasnaudies un tāpēc atkal spirgts. Varot srādāt vai sargāt.

Tā kā rīts solīja drīzu lietu, vēl arī pastāvēja indiāņu briesmas un vēderi bija tukši, tad biedri kašķējās iet darbā. Basilio viņus iedrošināja ar to, ka Federiko sargās viņā, bet Martins šajā pusē upei, medīdams dzīvniekus. Pusdienas laikā visi varot atgriezties, jo tikšot gādāts par ēdamo.

Garimpeiri aizvilkās, Rolfs devās pret milzu priedi un Martins gāja uz vārtiem.

Drīz sāka līņāt smalks lietus, it kā arī Dievs kādā debesu upē meklētu dimantus. Sākumā šāds Dieva darbs likās tīri pa prātam ir cilvēkiem, ir stādiem, ir dzīvniekiem. Dažu koku lapas atvērās kā plaukstas lietus saņemšanai, krupji un vardes izlīda liedēties no slēptuvēm apakš krūmu saknēm un cilvēki noņēma platmales, lai debesu valgums šiem nomazgātu muti un atmiekšķētu netīrumus aiz ausīm. Stāvoklis mainījās, kad caur mākoņu vāliem izlauzās saule, it kā Dievam būtu palaimējies atrast milzu dimantu. Slapjums sāka jaukties ar svelmi, kas sautēja ik būti, piedūra miesai tādu kā siltu, jēlu gaļu. Radība kļuva apatiska, cilvēki vēl arī igni un kašķīgi.

Jau mitram no lietus un sviedriem, Rolfam līdz kaklam apnika bradāšana, kas ik ar mirkli kļuva gaŗlaicīgāka. Un tā kā zem akmeņiem nevarēja palīst, krūmi bija slapji un no kokiem pilēja ūdens, viņš sadomāja turpināt liedēšanos zinātniskos nolūkos, apciemojot garimpeirus un iepazīstoties ar tiem.

Viņš devās uz upi tur, kur aizvakar pirmoreiz sastapa Kolosu. Upē nebija neviena. Viņš vēl gāja kādu gabalu pretim straumei, taču arī tur, cik acis tālu sniedza, neviens upē nekustējās.

„Jocīgi, ka nav neviena," Rolfs nodomāja, griezdamies atpakaļ, un šinī brīdī ieraudzīja otrpus upei Kolosa gaŗo roku izbāžamies no krūmiem un vicinām.

Tātad Koloss nestrādāja, bet tupēja krūmos.

„Laikam bail no indiāņiem," Rolfu uzjautrināja šāda doma.

Pēc atkārtotas māšanas melnais beidzot atstāja krūmus un brida šurpu.

„Ko tu lien krūmos?" Rolfs noprasīja. „Indiāņi jau ēd tikai baltos."

„Melnos al," Kaloss zināja. „Vālītus."

„Lai nu paliek indiāņi, Kolos! . . . Tagad pastāsti, kā tu vakar uzmodies? Velti izpūlējos ar tevi. Tad man vajadzēja iet un tevi atstāt."

Rolfam runājot, nēģeris uzrāva krekla malu augstāk un sacīja:

„Le."

Uz muguras bija apaļa un dziļa deguma brūce.

„Kas to darīja?"

„Donu Basiliu al tigālu."

„Sarkaņo praviešu cienīgs darbs," nodomāja Rolfs, tad sacīja: „Nenolaid kreklu. Uzlikšu plāksteri."

Piespiežoties brūcei, tā bija tik sāpīga, ka lielais vīrs sēca un cilāja kājas. Un tuvumā šai bija vēl citu līdzīgu brūču rētas: tātad nabaga nēģeris bija tas, pie kuŗa sadists varēja apmierināt savas tieksmes.

Uzlipinājis plāksteri, Rolfs ierunājās:

„Tagad vari mierīgi strādāt: indiāņu nav. Visi ir samirkuši, izjukuši un iesūkušies zemē. Saprati?"

Nēģeris stāvēja un blisināja acis, it kā neko nebūtu sapratis. Lai to pamudinātu, Rolfs ar pirkstu norādīja uz kādu vietu upē, kur palieli akmeņi sašķērēja straumi urdziņu stērbelēs.

„Palūko smelt tur. Noteikti kaut ko atradīsi."

Koloss arī paklausīja, bet Rolfs lika paunu uz muguras un gāja savu ceļu. Iedams vēl atskatījās un redzēja, ka nēģeris bija uzlicis sietu uz akmeņiem un raudzījās tanī.

„Dimants!" iebrēcās nēģeris, izceldams ko palielu no sieta, tad metās uz otru krastu, vēlreiz iebrēcās to pašu, palēcās gaisā un kā plēsts aizmetās uz nometnes pusi.

Rolfs nodrebēja par tādu sagadīšanos.

Tikai pa jokam viņš bija norādījis, kur meklēt, un tāds iznākums! Vai tiešām viņam būtu laime uz dimantiem?

It kā Kolosa steigas parauts, arī viņš bija paātrinājis soļus, tā nonākdams kādā augstākā punktā, no kuŗa ieraudzīja divus garimpeirus, abus braziliešus, kas viņam atgādināja divus cilvēku pilienus, iekritušus savas zemes miljonu kvadrātkilometru plašumos. Viens bija mulats, otrs arī, bet jau tik tālu balts, ka tikai pēc sprogainajiem matiem, pabiezajām lūpām un nāšu vaļīgajām ļipiņām varēja sazīmēt tipā izbijušu nēģeri.

Par draudzības un drošības zīmi Rolfs tos sveicināja ar paceltu roku, šie tāpat, bet tik gausi un ļengani, ir kā abi būtu atšķaidīti ar ūdeni.

Kādu puskilometru tālāk strādāja čīlietis ar peruānieti. Tie viņam māja pienākt un arī paši tūdaļ devās krastā, ziņkārīgi, kāpēc nēģeris tā skrējis.

Pienācējs atstāstīja notikumu, un abu kalniešu zīmīga saskatīšanās pauda par kopēju noslēpumu brālīgu glabāšanu. Abi arī bija nogribējušies runāt, vēlējās zināt, kur Federiko izmācījies par komūnistu.

„Virpirms pašmācības ceļā no uzrakstiem uz ateju sienām. Tad no brošūriņām. Mācību pabeidzu korespondences kursos."

Ar šādu atbildi abi bija apmierināti.

„Un kur tevi domā ielikt Basilio?" jautāja čīlietis.

„Es valdīšu pār Čīli."

„Un es Perū," pievienojās biedrs.

„Es valdīšu pa Matogroso," Rolfs sacīja, iedams prom.

„Pagaidi." tie reizē iesaucās. „Kur tev jāskrien?"

Rolfs apstājās. (Turpinājums sekos).

LATVIEŠU ZINĀTNIECES IZ

(L. V. Stokholmā) — Š. g. 29. maijā Stokholmas pilsētas nama zilajā zālē notika zinātņu doktoru svinīgā promovēšana. Starp zviedru doktoriem un nedaudzajām doktorēm šoreiz lauru vainagu, zelta gredzenu un melno krokoto doktora cepuri saņēma arī viena latviete — Velta Rūķe-Draviņa, kas savu doktores gradu pēc ļoti sekmīgas disertācijas aizstāvēšanas ieguva 9. maijā. Šis viņas panākums nav negaidīts, jo velta Rūķe ir latviešiem pazīstama kā izcila zinātniece jau no tiem laikiem, kad viņa vēl Latvijas brīvības laikā publicēja grāmatiņu (prof. Endzelīna redakcijā) „Valodas un rakstības jautājumi", kas daudziem noderēja par ceļa vadoni latviešu valodas pareizrakstībā.

Piedzimusi 1917. g. 25. janvārī Valmierā, beigusi Rīgas pils. 2. ģimnaziju 1934. g., studē baltu filoloģiju L. U. filoloģijas un filozofijas fakultātē, ko nobeidz 1939. gadā. Pa starpām pagūst iegūt 2 godalgas par sacensības darbiem un izpelnas prof. Endzelīna uzslavu par patstāvīgi veiktajiem izlokšņu pētījumiem, kopā ar savu māmuļu kājām apstaigājot mazāk izpētītos Latvijas novadus. Pēc universitātes beigšanas atstāta sagatavoties zinātniskam darbam indoeiropiešu salīdzināmās valodas katedrai. Sāk gatavoties doktorą eksāmeniem, kas pēc L. U. noteikumiem iesākami ne agrak kā pēc divi gadiem. Bet liktenis ir lēmis, ka talantīgajai un centīgajai filoloģei līdz doktora gradam paiet 20 gadu un tas jāiegūst pavisam citā zemē. Šai laikā viņa ziedo visas spējas un iespējamo laiku savai iemīļotajai zinātnei. No 1940. g. līdz trimdai vada vietu vārdu un izlokšņu pētīšanas nodaļu Latviešu valodas krātuvē, kā arī darbojas par valodas konsultanti teātŗos.

1944. g. vēlā rudenī kopā ar savu vīru, filologu Kārli Draviņu, pārpildītā zvejas laivā pār vētrainu jūŗu pārceļas uz Zviedriju. Jau no 1945. g. strādā Lundas universitātes Slavu institūtā, sākumā par asistenti, vēlāk par lektori baltu valodās. Licenciātes eksāmenu noliek Stokholmas universitātē pie šejienes slavu filoloģijas katedras vadītāja, igauņu prof. A r u m a a. Pēc tam viņai piešķiŗ doktora stipendiju, kas dod iespēju disertācijas nobeigšanai par diminutīviem latviešu valodā. Tradicionālais lielgabala šāviens doktorei par godu 29. maijā pielika noapaļotu punktu ražīgam, zinātnei veltītam darba cēlienam.

Veltas Rūķes - Draviņas [...] tācija ir ļoti nozīmīga arī [...] nālā ziņā. Sarakstīta vāc[...] dā, stiliski skaisti un ska[...] viegli lasāma ne tikai zi[...] kiem vien. Tā attēlo kā[...] viešu valodai ļoti rak[...] īpašību — pamazināmo[...] pārpilnību. To savukārt [...] tiecināt uz mūsu tautas [...] ko dvēseli, ko filozofs, p[...] teris Zālīte ne bez pama[...] līdzināja senajiem grieķ[...] sertācijas avotos sniegts [...] visu latviešu gara man[...]

Velta Rūķe - Dra[...]

INDIĀNĀPO[...]

Arsenal Technical v[...] šī pavasaŗa absolven[...] Brikmanis ir viens no [...] skolas graduentiem, [...] šķirta Kolumbijas u[...] absolventu kluba I[...] stipendija studijām p[...] Kolumbijas universit[...] jorkā).

6 pēdas 6 collas ga[...] arī sekmīgs un visp[...] tists, aizstāvēdams s[...] krāsas gan basketbol[...] atlētikā. B. ir arī In[...] viešu biedrības spo[...] biedrs — basketbolist[...] atlēts, tāpat aktīvi d[...] Indiānāpoles latviešu[...] draudzes jaunatnes p[...]

★

Broad Ripple vidu[...] pavasaŗa absolventi [...] gada stipendijas In[...] versitātes (Blūming[...] nā) „frešmeņu" ga[...] tiem arī mūsu jaun[...] gale. Šim stipendijā[...] jums, ka labu sekm[...] iespējama to pagar[...] nākošajiem studiju [...] ir arī pazīstama I[...] latviešu vieglatlēte.

★

Joh Herron māksl[...] gadskārtējā izlaidu[...]

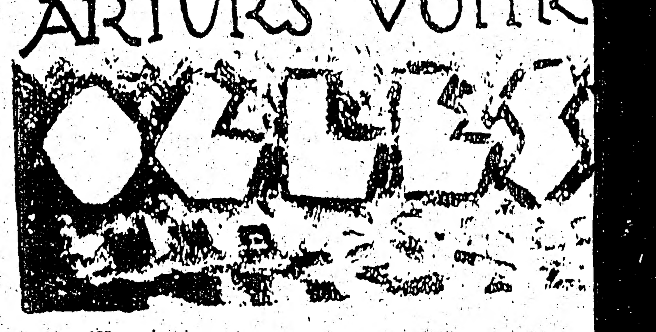

A. Nulīša viņete

(51. turpinājums)

„Jā . . ." Pēteris iesāka un aprāvās, „Un tad?"

„Kā — un tad? Mēs esam vecas paziņas, kāpēc[...] viņu neapciemoju?"

„Nezinu, vai viņai būs pa prātam, ja tās adresi [...] citam," Pēteris atrunājās, „bez tam . . . pēc visa tā[...] Ieva teica pagājušajā reizē . . ."

„Bet Pēterīt! Vai tu to ņem par pilnu, ko sie[...] kādreiz uztraukumā izrunā? Tev gan vajadzēja [...] lietās būt gudrākam un piedzīvojušākam!"

Bet Pēteris nepadevās. Kaut iekšēji baiļodamie[...] viņa nostāja Ievu atkal varētu satracināt, viņš t[...] nepiekāpās un Intas adresi nedeva. Pēterim par izb[...] Ieva piekāpās smaidīdama.

„Labi," viņa atvadīdamās sniedza roku, „ja negr[...] lai paliek. Drusku smieklīgi tu rīkojies, bet — kā vē[...]

Nākošajā rītā Ieva apsēdās pie tālruņa, u[...] Kvinbejas telefona abonentu grāmatā skolu saraks[...] sāka visas pēc kārtas apzvanīt, katrā jautādama[...] Rūtas Straumēnas. Sešās vai septiņās par Rūtu ne[...] nekā nezināja, bet tad beidzot gadījās īstā. Kad k[...] lejas ierēdne gribēja zināt zvanītājas vajadzību, [...] nolika klausuli.

Pēcpusdienā, īsi pirms mācību beigām, viņa ie[...] pie attiecīgās skolas un, nostājusies iepretī galv[...] ieejai, pētīja skolēnu baru ,kas nāca ārā no skola[...] īsa brīža nāca Rūta kopā ar kādu augumā mazāk[...] ļoti acīgu un valodīgu meiteni. Abas nesa skolas g[...] tas, kaudzītē vēderam piespiestas, abām kājās bij[...] tas, biezas, lejup norotītas zeķes un zili pelēkiem[...] riem izgreznotas baltas, zemas kurpes. Klaigādam[...]

Apmēram simts soļus aiz Rūtas kā ēnā slīdēja[...]

Dažus lielu krustojumus tālāk bars aizklīda, un[...] tenes palika vienas. Viņas apstājās pie kādas [...]

rāk lasīta Eiropā, bet ir arī viens otrs aizjūras lasītājs.

Jautāju, kā ar rakstiem.

„Trūkst," atklāti atbild redaktors, „trūkst līdzstrādnieku. Mēs nespējam maksāt visiem honorārus, un par velti neviens negrib strādāt. Maksājam, cik varam."

Ir darbdiena, tāpēc nav laika daudz runāt, mēs atvadāmies un dodamies turpat pagalmā, kur atrodas dārza mājā Ernas Geistautes darbnīca.

Mākslinieces darbnīca ir auksta, plaša un gleznām bagāta. Pārsteidz krāsas, tās ir tik dzīvas, tik harmoniskas, ka aizmirstas aukstums un pazūd sienu pelēkais apmetums. Pati gleznotāja stāsta par Itāliju, kur atradusi pati sevi, kur atradusi daudzus motīvus. Viņa rāda pēdējās gleznas:

„Abstrakti nespēju gleznot, bet gribas vienā gleznā dabūt pēc iespējas vairāk, tāpēc bieži ignorēju perspektīves, sabīdu priekšmetus un figūras ciešāk kopā." Jā, Erna Geistaute to izdarījusi, viņa sabīdījusi kopā mājas ar cilvēkiem, vāzēm un zivīm, bet tas viss ir tādā harmonijā, ka liekas, citādi nemaz nevar būt.

„Rudenī rīkošu izstādi Dānijā," stāsta tālāk gleznotāja, kuras vīrs rakstnieks P. Klāns jau pārcēlies uz Dāniju, „ir labāk sākt ar ārzemēm, jo Vācijā mums tomēr visur iet līdzi ārzemnieka vārds, un tad allaž nevajīgi kritizē un nevērtē kā nopietnu." Erna Geistaute ir enerģiska un spējīga, viņas gleznas fascinē, gribas skatīties un skatīties. Dienvidu klimats nelabvēlīgi ietekmējis mākslinieces veselību, bet viņa cer, ka aizbraucot no Veilheimas, tā uzlabosies. Jāvēl, kaut tā notiktu, un mēs varētu biežāk redzēt Ernas Geistautes gleznas.

Indra Gubiņa

K VĒRĪBAS . . .

latviešu lielā saime, kura ar saviem izcilajiem darbiniekiem zinātnes un sabiedriskajā laukā ir rādījusi labu priekšzīmi arī citiem, tagad vienīgi vēlētos iecelt citā zemē divus pilnvarniekus spriešanai un darba projektu taisīšanai, bet pati pie šo projektu īstenošanas negribētu pielikt rokas. Grūti iedomāties, ka tāda varētu būt Austrālijas latviešu vienotā griba.

Visi šeit paceltie jautājumi mūsu darbā ir pārāk svarīgi un nozīmīgi. Tie nedrīkstētu paslīdēt garām mūsu uzmanībai informācijas trūkuma un pārpratumu dēļ. Mums jāzina visi mūsu pašu pieņemtie organizēšanās principi un noteikumi, tie loģiski un vispusīgi jāapsver un tikai pēc tam jātaisa gala secinājumi un atzinumi, kas liekami pamatā mūsu nacionāli-sabiedriskajm darbam. A. Purviņš.

plāksteri, Rolfs ierunājās:

mierīgi strādāt: indiāņu nav. Visi ir kuši un iesūkušies zemē. Saprati?"

vēja un blisināja acis, it kā neko nebūtu pamudinātu, Rolfs ar pirkstu norādīja upē, kur palieli akmeņi saškērēja straumi ēs.

nelt tur. Noteikti kaut ko atradīsi."

paklausīja, bet Rolfs lika paunu uz musavu ceļu. Iedams vēl atskatījās un redzēbija uzlicis sietu uz akmeņiem un raudzījās

" iebrēcās nēģeris, izceldams ko palielu no ās uz otru krastu, vēlreiz iebrēcās to pašu, un kā plēsts aizmetās uz nometnes pusi. rebēja par tādu sagadīšanos.

okam viņš bija norādījis, kur meklēt, un ! Vai tiešām viņam būtu laime uz diman-

psa steigas parauts, arī viņš bija paātrinājis ākdams kādā augstākā punktā, no kura us garimpeirus, abus braziliešus, kas viņam vus cilvēku pilienus, iekritušus savas zekvadrātkilometru plašumos. Viens bija arī, bet jau tik tālu balts, ka tikai pēc matiem, pabiezajām lūpām un nāšu vaļīn varēja sazīmēt tipā izbijušu nēģeri.

dzības un drošības zīmi Rolfs tos sveicināja ku, šie tāpat, bet tik gausi un ļengani, ir kā kaidīti ar ūdeni.

skilometru tālāk strādāja čīlietis ar peruāam māja pienākt un arī paši tūdaļ devās rīgi, kāpēc nēģeris tā skrējis.

atstāstīja notikumu, un abu kalniešu zīmiās pauda par kopēju noslēpumu brālīgu bi arī bija nogribējušies runāt, vēlējās zināt, izmācījies par komūnistu.

s pašmācības ceļā no uzrakstiem uz ateju no brošūriņām. Mācību pabeidzu koresursos."

atbildi abi bija apmierināti.

tevi domā ielikt Basilio?" jautāja čīlietis. pār Čīli."

Perū," pievienojās biedrs.

dīšu pa Matogroso," Rolfs sacīja, iedams

." tie reizē iesaucās. „Kur tev jāskrien?" pstājās. (Turpinājums sekos).

LATVIEŠU ZINĀTNIECES IZCILS PANĀKUMS

(L. V. Stokholmā) — Š. g. 29. maijā Stokholmas pilsētas nama zilajā zālē notika zinātņu doktoru svinīgā promovēšana. Starp zviedru doktoriem un nedaudzajām doktorēm šoreiz lauru vainagu, zelta gredzenu un melno krokoto doktora cepuri saņēma arī viena latviete — Velta Rūķe-Draviņa, kas savu doktores gradu pēc ļoti sekmīgas disertācijas aizstāvēšanas ieguva 9. maijā. Šis viņas panākums nav negaidīts, jo Velta Rūķe ir latviešiem pazīstama kā izcila zinātniece jau no tiem laikiem, kad viņa vēl Latvijas brīvības laikā publicēja grāmatiņu (prof. Endzelīna redakcijā) „Valodas un rakstības jautājumi", kas daudziem noderēja par ceļa vadoni latviešu valodas pareizrakstībā.

Piedzimusi 1917. g. 25. janvārī Valmierā, beigusi Rīgas pils. 2. ģimnaziju 1934. g., studē baltu filoloģiju L. U. filoloģijas un filozofijas fakultātē, ko nobeidz 1939. gadā. Pa starpām pagūst iegūt 2 godalgas par sacensības darbiem un izpelnas prof. Endzelīna uzslavu par patstāvīgi veiktajiem izlokšņu pētījumiem, kopā ar savu māmuļu kājām apstaigājot mazāk izpētītos Latvijas novadus. Pēc universitātes beigšanas atstāta sagatavoties zinātniskam darbam indoeiropiešu salīdzināmās valodas katedrai. Sāk gatavoties doktora eksāmeniem, kas pēc L. U. noteikumiem iesākami ne agrāk kā pēc divi gadiem. Bet liktenis ir lēmis, ka talantīgajai un centīgajai filoloģei līdz doktora gradam paiet 20 gadu un tas jāiegūst pavisam citā zemē. Šai laikā viņa ziedo visas spējas un iespējamo laiku savai iemīļotajai zinātnei. No 1940. g. līdz trimdai vada vietu vārdu un izlokšņu pētīšanas nodaļu Latviešu valodas krātuvē, kā arī darbojas par valodas konsultanti teātros.

1944. g. vēlā rudenī kopā ar savu vīru, filologu Kārli Draviņu, pārpildītā zvejas laivā pār vētrainu jūru pārceļas uz Zviedriju. Jau no 1945. g. strādā Lundas universitātes Slavu institūtā, sākumā par asistenti, vēlāk par lektori baltu valodās. Licenciātes eksāmenu noliek Stokholmas universitātē pie šejienes slavu filoloģijas katedras vadītāja, igauņu prof. Arumaa. Pēc tam viņai piešķir doktora stipendiju, kas dod iespēju disertācijas nobeigšanai par diminutīviem latviešu valodā. Tradicionālais lielgabala šāviens doktorei par godu 29. maijā pielika noapaļotu punktu ražīgam, zinātnei veltītam darba cēlienam.

Veltas Rūķes-Draviņas disertācija ir ļoti nozīmīga arī nacionālā ziņā. Sarakstīta vācu valodā, stiliski skaisti un skaidri, tā viegli lasāma ne tikai zinātniekiem vien. Tā attēlo kādu latviešu valodai ļoti raksturīgu īpašību — pamazināmo vārdu pārpilnību. To savukārt var attiecināt uz mūsu tautas dzejisko dvēseli, ko filozofs, prof. Pēteris Zālīte ne bez pamata pielīdzināja senajiem grieķiem. Disertācijas avotos sniegts gandrīz visu latviešu gara mantu, kā

Velta Rūķe - Draviņa.

arī vēlākās literatūras šķērsgriezums. Grāmata šai ziņā ir vērtīgs informācijas avots par latviešu daiļliteratūru.

Velta Rūķe-Draviņa ir daudziem latviešiem pazīstama ne tikai kā zinātniece, bet arī kā ļoti sirsnīga, gaiša, sabiedriska un izpalīdzīga latviete. Fagerše nometnes iedzīvotāji atceras viņu kā cītīgu diskusiju un citu sarīkojumu dalībnieci. Ar priekšlasījumiem viņa piedalās gan Baltijas institūtā, Pen-klubā, gan latviešu jaunatnes dienās. Viņa vada ELJA's latviešu valodas neklātienes kursus.

Trimdas dzīves grūtības, zināms, nav arī gājušas viņai secen. Trimdas pirmajos gados viņa spiesta strādāt par ārzemju korespondenti kādā Malmes firmā. Rūpes par ģimeni ar divām latviskām atvasēm — Daini un Sarmu — kā arī par slimajiem vecākiem Rīgā, arī paņem savu tiesu. Tomēr Draviņu dzīvoklis Lundā ir viesmīlīgs patvērums ne vienam vien latviešu gara darbiniekam ceļā no Dānijas vai Vācijas uz Zviedriju vai otrādi.

Velta Rūķe-Draviņa pieder L. U. filoloģijas un filozofijas studentu Rāmaves saimei un bija Latvijas laikā šīs biedrības priekšniece. H. Zālītis.

INDIĀNĀPOLES LATVIEŠU JAUNIEŠU PANĀKUMI

Arsenal Technical vidusskolas šī pavasara absolvents Indulis Brikmanis ir viens no diviem šīs skolas graduentiem, kam piešķirta Kolumbijas universitātes absolventu kluba Indiānāpolē stipendija studijām pazīstamajā Kolumbijas universitātē (Ņujorkā).

6 pēdas 6 collas garais B. bija arī sekmīgs un vispusīgs sportists, aizstāvēdams savas skolas krāsas gan basketbolā, gan vieglatlētikā. B. ir arī Indiānas latviešu biedrības sporta kopas biedrs — basketbolists un vieglatlēts, tāpat aktīvi darbojas arī Indiānāpoles latviešu ev.-lut. draudzes jaunatnes pulciņā.

☆

Broad Ripple vidusskolas 5 šī pavasara absolventi saņēmuši 1 gada stipendijas Indiānas universitātes (Blūmingtonā, Indiānā) „frešmeņu" gadam, starp tiem arī mūsu jauniete Inta Ārgale. Šīm stipendijām ir nosacījums, ka labu sekmju gadījumā iespējama to pagarināšana arī nākošajiem studiju gadiem. Ā. ir arī pazīstama Indiānāpoles latviešu vieglatlēte.

☆

Joh Herron mākslas skolas 34. gadskārtējā izlaiduma aktā izziņoto 4 apbalvojumu un stipendiju ieguvēju vidū bija arī mūsu tautiete — skolas šī pavasara absolvente Vija Celmiņa, kas ieguva Indiānas sieviešu klubu federācijas $250,00 stipendiju.

☆

28 priekšpēdējā gada vidusskolu audzēkņi, pārstāvot 14 Indiānas vidusskolas, saņēmuši Nacionālā zinātņu fonda pabalstu Batlera universitātē pašlaik notiekošajam zinātņu kursam, pie kam vietējās Šortridžas vidusskolas 5 reprezentantu vidū ir arī latviešu jauniete Ārija Šteinmane — vienīgā savas skolas meiteņu pārstāve (kursā vispār ir tikai 3 meitenes! . . .). Kursu mērķis ir apdāvinātu un centīgu skolēnu iepazīstināšana ar moderno zinātņu problēmām, iespējamībām un darbu; notiek lekcijas, praktiski darbi un koledžu veida laborātorijas un izmēģinājumu darbi.

☆

Arsenal Technical vidusskolas ROTC (armijas rezerves virsnieku) nodaļas vadība nesen paziņojusi 73 paaugstinājumus, pie kam 6 jaunu virsseržantu (sergeant first class) vidū ir arī viens latviešu jaunietis — Vilnis Strēlnieks. G. G.

Indra Gubiņa

KAUT VIENU LĪGO

Vai tu aizmirsi mani,
Jeb tev uzplauka spēji
Papardes zieds pirms Jāņiem,
Ja mani ņemt nevarēji?

Pļavās līdzi pie uguns,
Līgo visi kur kopā?
Kā es gaidīju nakti,
Prieku, dzīve ko skopā

Nedala, tā, kā gribam.
Vai tu zini, cik grūti
Jāņos palikt ir telpā,
Kurā svešumu jūti?

Gaisā jūtams pat rūgtums,
Puķēs, kas novīst vāzē.
Gribas, tā gribas iemest
Kaut vienu līgo tālē!

GLEZNU SKATE SIDRABENĒ

20. jūnijā, kad Toronto l. ev. lut. draudzes lauku īpašumā Sidrabenē svinēja Jāņus, māc. A. Cops tur atklāja gleznotāja O. Grebžes gleznu skati. Mākslinieks izstādījis 44 gleznas — ainavas, 3 portretus un 1 abstraktā virziena gleznu.

Izstādi apmeklēja apm. 2.000 personu, kas Sidrabenē bija ieradušies līgot. Atklāšanas laikā pārdotas 4 gleznas. Skate būs atvērta 2 nedēļas.

Kultūras apskats

⊙ Gleznotājs J. Tidemanis pēc savas izstādes vēl dažas nedēļas uzturējās Grand Rapidos, lai gleznotu dažus pasūtinātus portretus un pieņemtu citus pasūtinājumus.

⊙ Ņujorkas Metropolitena opera savu nākošo sezonu atklās ar Verdi „Trubadūra" iestudējumu.

⊙ Budapeštā tiek asi kritizēta Stefana Beleznaja jaunā ungāru operete „Zelta vijole", jo šinī darbā autors cildina Rietumu dzīves veidu.

⊙ Stokholmas Karaliskā opera nesen uzvedusi zviedru komponista Karla Birgera Blomdahla operu „Aniāra" — gaisa kuģa „Aniāra" neparasts ceļojums starp divām planētām — Doris (zemi) un Marsu. Jaunā opera, kas mūzikāli esot ļoti sarežģīta, Stokholmas pirmizrādē piedzīvojusi 15 min. ovācijas. Arī prominentie zviedru mūzikas kritiķi atzinuši „Aniāru" par izcilu mākslas darbu.

⊙ Itālijā 90 gadu vecumā miris ievērojamais skulptors Pietro Kanonika. Savā garajā mūžā mākslinieks pievērsies arī mūzikai un komponējis vairākas operas. „Miranda" ir viena no viņa pazīstamākajām operām. A. K.

Prof. E. Blese

JĀAUG JAUNIEM FILOLOGIEM

V

Pēc jaunākajiem atzinumiem cilvēks pat jau visu dabu ir tik lielā mērā techņizējis, kultūrizējis un pārcilvēciskojis, ka cilvēks mūsu dienās arī dabā visur sastop vairs tikai pats sevi un ar īstu pirmatnēju dabu tiešā sakarā vairs nekur nākt nevar: upes un kalnu ezeri ir regulēti, nosprostoti un pārvērsti par enerģijas avotiem, visur iekārti ceļi, visur daba spiesta pakļauties un kalpot cilvēka gribai, visur dabā cilvēks jau sastop priekšā pats sevi, savu smadzeņu un roku darbu.

Viss tas gan ceļ cilvēka pašapziņu, bet savos konkrētajos sasniegumos tas cilvēka garam vairs neko vērtīgu nedod: vienīgi tikai papildina un kuplina cilvēka dzīves materiālo pusi, padara drusku vieglāku cilvēka dzīves ciņu, padara dzīvi ērtāku un tās virspusē arī daiļāku. Cilvēkam tomēr nepieciešams saglabāt savu primāri (= pirmēji) cilvēcisko apziņu, savu gara dziļumu, kas to ceļ visām lietām pāri, un līdz ar to apziņu par īsto, cilvēka nepārveidoto dzīvo dabu ar visām tās primārajām, bet tomēr nenoliedzamajām vērtībām tādā veidā, kādā tā, kā saka, nākusi no Dieva radītājas rokas: arī cilvēks taču ir pēc būtības dabas sastāvdaļa, Dieva radījums, kaut arī visattīstītākais, vispilnīgākais un visaugstvērtīgākais. Apzinādamies īsto dabas būtību, cilvēks vislabāk izprot arī pats savu dziļāko, īstāko un pareizāko būtību, savus augstākos uzdevumus.

Visu sacīto ievērojot, latviešu jauniešiem, kas taisās studēt, vienalga, vai viņi beiguši kādu vācu ģimnaziju vai Minsteres latviešu ģimnaziju, vai kādu „grammar school" Anglijā, vai kādu vispārīgās, it īpaši humānitārās izglītības vidusskolu Amerikā vai citur pasaulē, ir jābūt skaidrībā par šādām atziņām:

Zināmam daudzumam latviešu jaunatnes jāvelti sevi humānitāro — gara kultūras — zinātņu studijām. To prasa no mūsu jaunatnes latviešu tauta, kuras sastāvdaļa tā ir. Pagaidām mūsu vēl brīvajā pasaulē ir vēl vecāku gadu gājumu priekšā arī valodnieki, piem., Eiropā valodnieks Dr. Alfr. Gāters; šai paaudzei jāpieskaita arī abas mūsu valodnieces — E. Hauzenberga-Šturma un Dr. Velta Rūķe-Draviņa un filologs Kārlis Draviņš. Diemžēl, pamazām vecākā paaudze no skatuves noiet, un tādēļ jau laikus jādomā par ļaudīm, kas agrākās paaudzes darbu varētu turpināt. Tiem jānāk no jaunatnes. Tādēļ, kam jauniešu starpā ir interese par filozofiju un kam Dievs devis vairāk abstraktas prātnieciskas spējas, lai studē filozofiju. Kam prāts nesas vairāk uz kultūras zinātnēm, kurās ietilpst arī filoloģija, lai domā vairāk par tīrās filoloģijas studijām; tie, kuŗus vairāk interesē filoloģijas studijas to sabiedriskā aspektā, lai studē vēstures zinātnes: arī tām ar filoloģiju ir ciešs sakars, tāpat kā archaioloģijas studijām.

Un te nu tūliņ otra atziņa. Ja kāds domātu tieši par baltu filoloģijas studijām, tad īstenībā to studēt nevar, jo baltu filoloģiju tā, kā to, piem., mācīja Latvijas universitātē Rīgā līdz 1944. g., tagad vairs nekur pasaulē nemāca, kaut gan Vācijā valodnieku starpā ir ļaudis, kam baltu valodu jautājumi nav sveši. Visumā tomēr latviešu jaunatnei tagad jāatgriežas pie tā modus studendi, tiem studēšanas paņēmieniem, kādi bija cara laika Krievijā, kad arī baltu valodas un it īpaši baltu filoloģiju kā veselu sistēmatisku disciplīnu nekur nemācija, bet latviešu jauniešiem ar filoloģiskām interesēm bija jāstudē citas filoloģijas.

Studēt ģermāņu resp. vācu filoloģiju varētu ieteikt tikai tiem latviešu jauniešiem, kas tiešām perfekti prot vāciski un kam bijusi izdevība jo pamatīgi iedziļināties vācu gara dzīvē, nepazaudējot pie tam savu latvietību. Pašā jaunākajā latviešu paaudzē tādu personu nezin vai būs visai daudz. No ģermāņu filoloģijas tās plašuma dēļ orientēties kaut cik uz baltu filoloģiju un vispārīgi uz baltu valodu pusi arī nav gluži tik labi iespējams: ģermāņu filologam tad jau arī ģermāņu filoloģijas nozarē jāpaliek visu mūžu. Bez tam dabūt vācu valodas skolotāja vietu latvietim vai latvietei kādā vācu ģimnazijā nezin vai arī kādu laiku būs tik viegli. — Vietas ziņā tad jau vairāk izredžu ir angļu un franču filoloģijas adeptiem, ja viņi tiešām labi šīs valodas piesavinājušies. Bet no šo disciplīnu joslas uzturēt sakarus ar latviešu tautas gara dzīvi nav tik viegli. —

Toties latviešu ļaudīm ar filoloģiskām interesēm Vācijā ļoti ieteicams studēt klasisko filoloģiju, jo pēc klasisko valodu skolotājiem ģimnazijās, cik man zināms, Vācijā pastāvot diezgan sīprs pieprasījums, un tādēļ arī latviešu jauniešiem pēc klasisko valodu studiju beigšanas ir izredzes dabūt pavisam labas vietas. Savukārt klasisko valodu studijām latviešu intelligencē ir jau vecas senas tradicijas. Jau pag. g. s. 70-os un tuvākajos gados latvieši studēja klasiskās valodas gan Tērbatā, gan Maskavā, gan Pēterburgā. Viņu skaits uz gadu simteņa beigām stipri pieauga (atcerēsimies, ka Mīlenbachs, Endzelīns, Felsbergs, Kauliņš, pa daļai Plāķis; no jaunākajiem, tagad, diemžēl, arī jau veciem, Kārlis Straubergs, Ķiķauka, Giezēns un daži vēl jaunāki — Lazdiņš, Lukstiņš, Novackis — ir visi klasiskie filologi).

Klasisko valodu studijām ir ciešs sakars ar vispārīgās indoeiropiešu salīdzināmās valodniecības studijām, it īpaši Vācijā, kur vispārīgās salīdzināmās valodniecību un līdz ar to arī ar stās uz klasisko valodu zināšanas un šo valodu lingvistiskām studijām; no pēdējām var viegli pāriet uz tīrām valodniecības studijām vispārīgi. Ja arī cilvēks grib palikt par klasisko filologu, tad vairāk valodnieciski ievirzītiem gariem atklājas tomēr plašas iespējas nodarboties arī ar vispārīgo salīdzināmo valodniesību un līdz ar to arī ar baltu valodu faktiem. Atceros priekš kāda laika lasījis šepat Latvija Amerikā, ka daži latviešu jaunieši arī Amerikā guvuši ievērojamus sasniegumus taisni klasiskajās valodās. Tādējādi, kā man liekas, filoloģiskās studijas klasisko valodu nozarē nebūt nedrud mūsu jaunos tautiešus pilnīgi atraut no baltu valodu studijām, no nodarbošanās ar mūsu latviešu gara kultūru. — Nebūtu jāaizmirst, ka visai labas iestpējas studēt baltu valodas ir arī Zviedrijā, kur Stokholmā ir tik labs baltu valodu pratējs, kā prof. Aremaa, un Lundā mūsu nupat (9. V) Stokholmas universitātē doktora gradu ieguvusī, jau tālu ārpus latviešu aprindām pazīstamā valodniece Velta Rūķe-Draviņa. — Arī Oslo universitātē vēl joprojām darbojas plaši pazīstamais baltu valodu pratējs prof. Kristjānis Stangs.

Par baltu valodu studijām un to iespējām citās pasaules daļās man nav nekādu ziņu. Arī Amerikas Sav. Valstīs ir daži labi baltu valodu, it īpaši lietuvju valodas pratēji — Zenns un Salis, abi tagad ordinārie profesori Pensilvēnijas universitātē. Tāpat Amerikas Sav. Valstīs ir arī lietuvju prof. Prans (Francisks) Skardžus. Tie visi tagad ir jau vecāku gadu gājumu ļaudis, bet, šķiet, ka lietuviešiem izauguši Amerikā arī kādi jauni darbinie-

(Nobeigums 8. lpp.)

A. Nulīša viņete

(51. turpinājums)

„Jā . . ." Pēteris iesāka un aprāvās, „Un tad?"

„Kā — un tad? Mēs esam vecas paziņas, kāpēc lai viņu neapciemoju?"

„Nezinu, vai viņai būs pa prātam, ja tās adresi dodu citam," Pēteris atrunājās, „bez tam . . . pēc visa tā, ko Ieva teica pagājušajā reizē . . ."

„Bet Pēterīt! Vai tu to ņem par pilnu, ko sieviete kādreiz uztraukumā izrunā? Tev gan vajadzēja šais lietās būt gudrākam un piedzīvojušākam!"

Bet Pēteris nepadevās. Kaut iekšēji baiļodamies, ka viņa nostāja Ievu atkal varētu satracināt, viņš tomēr nepiekāpās un Intas adresi nedeva. Pēterim par izbrīnu, Ieva piekāpās smaidīdama.

„Labi," viņa atvadīdamās sniedza roku, „ja negribi — lai paliek. Drusku smieklīgi tu rīkojies, bet — kā vēlies!"

Nākošajā rītā Ieva apsēdās pie tālruņa, uzšķīra Kvinbejas telefona abonentu grāmatā skolu sarakstu un sāka visas pēc kārtas apzvanīt, katrā jautādama pēc Rūtas Straumēnas. Sešās vai septiņās par Rūtu neviens nekā nezināja, bet tad beidzot gadījās īstā. Kad kancelejas ierēdne gribēja zināt zvanītājas vajadzību, Ieva nolika klausuli.

Pēcpusdienā, īsi pirms mācību beigām, viņa ieradās pie attiecīgās skolas un, nostājusies iepretī galvenajai ieejai, pētīja skolēnu baru ,kas nāca ārā no skolas. Pēc īsa brīža nāca Rūta kopā ar kādu augumā mazāku, bet ļoti acīgu un valodīgu meiteni. Abas nesa skolas grāmatas, kaudzītē vēderam piespiestas, abām kājās bija baltas, biezas, lejup norotītas zeķes un zili pelēkiem lēvariem izgreznotas baltas, zemas kurpes. Klaigādams un ķircinādamies, viņām sekoja bars zēnu, bet abas meitenes, cik spēdamas, centās rādīt, ka zēnus nedzird un neievēro.

Apmēram simts soļus aiz Rūtas kā ēna slīdēja Ieva.

Dažus ielu krustojumus tālāk bars aizklīda, un meitenes palika vienas. Viņas apstājās pie kāda pelēka ķieģeļu divstāvu nama ieejas un uzsāka sarunas. Iela bija patukša, un Ievai bija grūti palikt neievērotai. Brīdi papētījusi kāda nama nummuru, viņa apgriezās un gāja atpakaļ, ik pa pāris soļiem atskatīdamās. Pārāk tālu aiziet arī nedrīkstēja — viegli varēja gadīties, ka meitenes sarunu izbeidz un Rūta dodas tālāk.

Bet, varbūt, šī jau bija māja, kurā Rūta dzīvoja?

Viņa šķērsoja ielu — dārziņā kāda nama priekšā bija uzziedējušas hiacintes, tās varēja apskatīt, nebēdājot, ka Rūta viņu ievēro. No muguras puses viņa to, droši vien, nepazina.

Beidzot meitenes izšķīrās — svešā devās tālāk, Rūta ieslīdēja pelēkajā ēkā.

Ieva pierakstīja adresi un apmierināta atgriezās mājās. Tur viņa paņēma rakstāmpiederumus un sāka vēstuli vīram.

☆

„Tu atkal pārnāc nosebojusies," Inta pārmeta Rūtai. „Tu labi zini, ka man sešos jābūt darbā, un līdz tam laikam mums jāpaēd un jānokārto trauki."

„Mēs runājāmies ar Dianu," Rūta taisnojās, „tepat pie mājas."

„Tepat vai citur, Rūtiņ, bet pa šīm nedēļām, kamēr man jāaizstāj Pamela, nāc, lūdzu, no skolas tieši mājās. Kad atkal būšu dienas maiņā un vakaros mājās, tad varēsi būt brīvāka."

„Kad mēs pārcēlāmies uz Kvinbeju, tu teici, ka tev vienmēr būs tikai dienas maiņa," Rūta atgādināja.

„Šis ir tikai pārejas stāvoklis, kamēr Pamela slima."

Viņas paēda pusdienas, kas tai pašā laikā bija arī vakariņas, un Inta nomazgāja traukus. Rūta slaucīja.

„Tu šodien iesi pie Pūpola kunga?" Inta jautāja.

„Nē," Rūta pastrupi atbildēja.

Inta izbrīnījusies pārtrauca trauku mazgāšanu.

„Nē? Bet šodien taču piektdiena!"

Piektdienās Rūta parasti viesojās pie sava drauga.

„Jā, bet es negribu."

„Kāpēc? Viņš tev ko nodarīja?"

„Nē!" Rūta kļuva aktīvāka. „Bet man nepatīk, ka tur nāk Ziemeļa kundze."

„Ziemeļa kundze? No Džeksontaunas?" Inta bija pārsteigta. „Kad tu viņu tur redzēji?"

„Pagājušajā piektdienā."

„Kāpēc tu man par to neko neteici?"

„Tu man neprasīji."

Tas bija tiesa, bet arī pagājušajā piektdienā Inta jau strādāja pēcpusdienas maiņā. Kad viņa pēc pusnakts pārnāca no darba, Rūta jau gulēja, un nākamajās dienās, par Pūpolu viņām nekāda runāšana neiznāca.

„Ko Ziemeļa kundze tur darīja."

„Nezinu. Kad viņa atnāca, es aizgāju."

Vairāk viņas par šo jautājumu nerunāja. Pirmkārt — Inta tam nepievērsa pārāk daudz vērības, otrkārt — viņas domas nodarbināja šodien saņemtā tēva vēstule.

Nokārtojusi dzīvokli, viņa atvadījās no Rūtas.

Māti uz vaiga noskūpstījusi, Rūta, šķelmīgi smīnot, atgādināja:

„Mamm, tu kaut ko aizmirsi."

„Ko tad?" Inta nesaprata; viņa apskatījās — rokas somiņa, maizes turziņa, cimdi — viss bija paņemts.

„Atgādināt, lai nelaižu dzīvoklī svešus cilvēkus, un lai neeju bez vajadzības uz ielas."

Inta smējās.

„Nu — lūk. Tagad tu visu to zini, un man tev vairs nav jāatgādina."

„Bet līdz šim tu to ik dienas darīji."

„Lai tu neaizmirstu."

Līdz slimnīcai bija apmēram pusstundas gājiena. Ziemā Inta brauca ar autobusu, bet kopš pavasara iestāšanās viņa labprāt gāja kājām. Plaukstošie koki ielās, zaļie mauriņi un pirmās pavasara puķes dobēs namu priekšā Intā vienmēr radīja it kā svētdienas sajūtu.

Šodien tās trūka, un vainīga bija vecā Straumēna vēstule. Viņš nerakstīja daudz, bet tas, ko viņš ziņoja dēlam, visā bardzībā lika atcerēties skarbo īstenību, kāda valdīja aiz tālās robežas.

Monika bija pazudusi. Kur un kā — to tēvs nerakstīja.

Inta vienmēr no jauna mēģināja sev iestāstīt, ka šī ziņa neattiecas uz viņu, un ka tāpēc viņai par to nav jādomā, bet prāts bija nespēcīgs cīnīties ar domām, kas bāzās virsū kā nekaunīgs odu bars.

Pirmā doma bija bijusi — nabaga Imants. Lai kas ar Moniku bija noticis, vai notiktu, viņš noteikti ieskatīs sevi par vainīgo. Vai nu Monika pati padarījusi sev galu, vai apcietināta, vai izsūtīta — tas neapšaubāmi bija noticis Imanta dēļ.

Ko Imants tagad darīs?

Protams — nekā. Ja ko gan viņš varēja darīt? Tūkstošu tūkstošiem bija to, kam tuviniekus apcietināja un izsūtīja — arī tie nekā nedarīja. Jo nevarēja jau nekā darīt. Tā tas bija četrdesmit pirmā gada jūnijā, tā tas bija vēlākajos gados. Četrdesmitpirmajā daži pat paši lūdza, lai viņus izsūta kopā ar piederīgajiem, bet varasvīri tikai pasmējās — tavs vārds nav sarakstā! Kāda tam būtu nozīme, ja Imants tagad atgrieztos mājās? Nekāda. Monikas stāvokli tas neuzlabotu.

Inta bija drusku sašutusi ,ka vīra tēvs par Monikas likteni nerakstīja nekā noteikta un skaidra. Tai vietā viņš izplūda apcerējumos par mīlestības jēgu ,par uzticību un uzticēšanos, par solījumiem un beidzot atkal par mīlestību, lai gan svarīgāk būtu bijis zināt, vai Monika izsūtīta, vai tikai apcietināta, vai izdarījusi pašnāvību.

Īsi pirms pusnakts slimnīcā lielie darbi bija apdarīti, un Intai atlika laika apsēsties un vēlreiz pārlasīt un pārdomāt Straumēna vēstuli.

„ . . . un tāpēc pagājušajā nedēļā aizbraucu uz Sloku, bet M. vairs tur neatradu — viņas liktenis ir piepildījies, un tā es tagad esmu pilnīgi viens. Sūtīt man gan nekā nesūtiet — nav vērts. Veģetēt es varu, bet dzīvot tikpat vairs nevarēšu — kāda tam nozīme, vai man viens kurpju pāris vairāk vai mazāk? Bet paldies, ka domājat par mani. Tas liecina par mīlestību — un tās par daudz nebūs nekad. Jo ar mīlestību jau ir tā — reizēm tā deg ar gaišu, straujū liesmu, un tad var gadīties, ka pie tās apdedzinās. Bet reizēm tā kvēlo kā ogles zem pelniem, un tad vajag zinošu, rūpīgu roku, kas pelnus noraus, lai ogles atkal uzliesmatu. Bet lai tā vienāda vai otrāda — galvenais, ka tā ir, ka tā nav izdzisusi, jo dzīve bez mīlestības ir kā avots bez ūdens."

Inta nolaida vēstuli klēpī. Viņa saprata tēvu. Tēvs bija norūpējies par viņu attiecībām un kā pirmajā, tā šajā vēstulē centās pārliecināt, ka svarīgākais un galvenais ir mīlestība, un ka viss, kas noticis, ir piedodams, aizmirstams un izdzēšams, ja vien tā nav zudusi.

Inta pasmaidīja — viegli bija runāt un pamācīt no tālienes. Ko tēvs zināja par tiem mēnešiem un gadiem, ko viņa bija pavadījusi vientulībā, ilgās un cerībās? Ko tēvs zināja par to aizraušanos, ko viņa bija pārdzīvojusi pēc piecu, sešu gadu atšķirtības no Imanta, un par to, cik tas viņai bija spēka prasījiis, lai atsacītos no cilvēka, kas viņai bija solījis laimi, mieru un patvērumu? To viņa bija darījusi tikai tāpēc, ka gribēja saglabāt — kā tēvs teca — ogles pelnos kvēlojošas.

Iepriekšējā vēstulē tēvs bija runājis par to, ka mīlestības drošākais sabiedrotais ir — spēja aizmirst un piedot.

(Turpinājums sekos)

KUR VĪRU TIKUMS AUDZĒT BĀRDAS

ARĪ AIZ POLĀRĀ LOKA SKAN LATVIEŠU VALODA

Ceļojot krustām šķērsām pāri salā sastingušajiem sniega un ledus laukiem Kanadas ziemeļos no vienas meteoroloģiskās stacijas uz otru, kuras šķir apmēram divu stundu lidojuma attālums, nākas sastapt dažādus cilvēkus. Tie ir galvenokārt gados jauni, intelliģenti ar nopietnu dzīves uzskatu; viņi ieradušies darbā no civilizētās pasaules izolētajās stacijās tīri peļņas un prakses nolūkos, lai pēc nokalpotā laika savu mantu atkal ieguldītu kādā savā lolotā mērķa sasniegšanai. Tā kā naudu tālo ziemeļu iemītnieki maz un reti var izlietot, tad darbinieku algas regulāri katru mēnesi divas reizes tiek iemaksātas viņiem atvērtajos banku kontos kaut kur civilizētajos dienvidos. Meteoroloģiskā darbinieka „stāžu" ziemeļu stacijās pa lielākai daļai var noteikt pēc viņa bārdas garuma . . .

Bārdas audiznāšana ir tikpat liels modes likums, kā rotāšanās ar kakla saiti, staigājot pa lielpilsētas ielām. Kā vienam, tā otram modes kliedzienam nav nekādas praktiskas vērtības, drīzāk gan neērtības, raūgoties no tīri higiēniskā viedokļa, bet abas tiek pieciestas, jo viens dod skaistumu, otrs savdabīgumu. Bārda ir arī faktors, kas vislabāk atklāj tās valkātāja vecumu. Vīram, kas vēl nav pārkāpis trīsdesmit gadu robežu, tā ir reta, pūkaina, ar viegli saskaitāmiem, izolētiem bārdas matiem, kas vairāku collu garumā šaujas no apakšžokļa uz visām pusēm. Starpas aizpildītas ar īsām, sprogainām un mīkstām spalvām, kas labi rakstu rotu dažu dienu vecu jēru. Mīksto dūnu daudzums uz tā īpašnieka vaiga iezīmējas pretēji proporcionāli tā gadu skaitam. Vīri, kas jau ir tikuši tālu pāri sava fiziskā brieduma robežām, var uzrādīt stingrākas un sulīgi audzinātas bārdas, kur baltie un neauglīgie plankumi sejas ādā vai nu nozuduši, vai aizsegti ar sariem no „kaimiņu territorijas". Stingrie bārdas mati, augot savvaļā, atgādina baru palaidnīgu, bez uzraudzības atstātu pamatskolas vecuma zēnu, kas juku jukām, drūzmējoties un grūstoties, cīnās par savu prominenci barā. Koptu bārdu šeit neesmu redzējis . . .

Viena no piecām meteoroloģiskām stacijām, kas novietota aiz arktiskā loka, ir Eureka. Slavenais Archimeda prieka sauciens, varbūt savādāk izrunāts, ir ļoti populārs šinī milzīgajā territorijā. Kanadieši un amerikāņi šo vārdu izrunā, ar akcentu uz zilbi vārda vidū. Tā ir viena no vislabāk nostādītām stacijām ziemeļu territorijā, jo šīs stacijas apgāde var notikt tikai pa jūras ceļu vasarā, tā arī pa gaisa ceļu cauru gadu.

Skatoties no lidlauka, kas atrodas apmēram divas jūdzes no vienīgās un tuvākās apdzīvotās vietas, ieraugām dziļi ielejā, jūras līča malā, novietotu mājiņu grupu, pār kurām augstu pāri paceļas radio torņi un antenu masti. Nelielais ziemas ceļš, kas labi iemīts ar traktora un kāpurķēžu automašīnas sliedēm, vijoties no kalna lejā gar kailām klinšu galotnēm, aizvizina atbraucējus uz galveno stacijas ēku, kur viesus gaida silta un salda kafija.

Sperot kāju pāri slieksnim siltajā viesu istabā, kas reizē ir arī ēdamistaba un blakus tai ar starpsienu atdalīta virtuve, uzmanību saista krāsaini un liela formāta vairāk kā puskailu sieviešu attēli, kas piesprausti pie sienas izstabas redzamākās vietās. Tā kā sievietes šinīs stacijās savu kāju vēl nav spērušas, tad, lai nepazaudētu romantikas piegaršu ikdienas dzīvē, vīrietim jākeŗas pie mākslīgiem, zemas kvalitātes ierosmes veidiem, par apmierinājumu Freuda filozofijas piekritējiem. Gribot vai negribot jāpabrīnās, ka intelliģenti cilvēki, kas sastāda apmēram pusi no 12 cilvēku stacijas personāla, kam ir pieejami daudz un dažādi augstākas kvalitātes izklaidēšanās veidi, var ilgstoši dzīvot ar netīrām domām un prātu. Man tad vēl nebija ne jausmas, ka ar šo pašu problēmu es sastapšos arī tad, kad būšu sasniedzis to staciju, kurā man būs jāpavada vismaz viens gads.

Nākošā lieta, kas saista uzmanību, ir grāmatas. Speciāli būvēti plaukti, kas grezno veselu pusi no istabas sienas, ir piekrauti ar grāmatām. To apmēri un iesējums norāda, ka grāmatu saturs ir ļoti dažāds: specifiski zinātniski darbi radio technikā, meteoroloģijā, un lēta satura 25 centu romāni. Kā svarīgākais visā bibliotēkā ir „Encylopaedia Britanica" — pilns sējumu skaits. Vienā stūrī novietots arī moderns „Hi-Fi" skaņu plašu atskaņotājs ar lielu skaitu skaņu plašu, kas, jādomā, galvenokārt ir privāts īpašums. Ja vēl pieskaita klāt visāda veida nodarbības laika kavēšanai, kā spēles, gaŗākus pastaigas gājienus, kino izrādes, dažādus sīkus darbus, lai uzturētu staciju kārtībā, tad jāsaka, ka par garlaicību būtu lieki pārāk daudz sūdzēties.

Mans galvenais nodoms iegriežoties šinī stacijā bija sastapt latviešu jaunekli, kas, laikam gan, pirmais no tautiešiem būs redzējis Kanadas ziemeļus tālu aiz arktiskā loka. Jau dzīvodams Čerčillā, vairākas reizes lasīju viņa vārdu Meteoroloģiskā biļetenā, un arī mans priekšnieks atcerējās viņu kā labu darbinieku no tā laika, kad viņš sācis strādāt tanī pašā stacijā, kurā arī man nācās strādāt. Viņa vārds ir Gunārs Ilziņš ar pastāvīgu dzīves vietu Toronto. Šo slaidi noaugušo jaunekli sastapu sēdot uz smagā kāpurķēžu traktora — jo šinīs ziemeļu stacijās jāprot un jadara visāda veida darbi — tērptu pelēkā darba uzvalkā un pārvietojot jaunatbraucēju mantas. Kupli uzaudzinātā bārda padara viņu vismaz 20 gadu vecāku un neparasti svešu, tikai viņa atklātais skats un latviskā sirsnība liek izgaist pirmajam svešuma iespaidam mūsu starpā, lai liktu atskanēt sen nerunātajai latviešu valodai. Tādas valodas skaņas, laikam, nekad vēl nebija dzirdētas Eurekas kailajās klintīs un nelielā, ledū skautā, jūras līča malā.

Mūsu valoda, kas ir bagāta ar visāda veida epitetiem krāšņās ziedu un zaļumu skautās dabas apzīmēšanai, šinīs apstākļos, liekas, pilnīgi nepiemērota. Trūkst vārdu un izteicienu, lai dalītos nojautās, ko dveš vienā sniegā un ledū skautais nāves lauks. Nabadzīgs jūtas runātājs, vēl nabadzīgāks klausītājs. It sevišķi tad, kad saruna novirzās uz darbu un tā techniskiem apzīmējumiem, jau pēc pāris latviskotajiem angļu vārdiem un teikumiem bija jāpāriet uz svešu valodu. Vēl steigā izejam cauri barakas veida celtnei, kurā ir ierādīta katram darbiniekam sava atsevišķa istabiņa, lai dotos atpakaļ uz lidmašīnu un uz citu apdzīvotu vietu aiz arktiskā loka. Palicēju viesmīlība, laipnība un siltā kafija vēl ilgi liks domām atgriezties meteoroloģiskajā stacijā, kurai sengrieķis Archimeds, tīri negribot, ir atstājis nosaukumu.

Latgalietis.

LIELAIS KANADAS ŪDENSCEĻŠ

THE ST. LAWRENCE SEAWAY by Lionel Chevrier, 174 lpp. Cena — $3.50. The Macmillen Co. of Canada, Ltd., izdevums.

Kad Padomju Savienība savā laikā būvēja „Dņeprostroju", samērā nelielu spēstaciju uz Dņepras upes, pateicoties krievu propagandai, par šo „notikumu" runāja gadiem ilgi visā pasaulē, bet kad tagad pabeigts daudz lielāks projekts Kanadā, tikai pa retam šur un tur par to uzraksta kādu vārdu, un, varbūt, tikai sakarā ar Sv. Labrenča jūras ceļa atklāšanas svinībām par to rakstīs vairāk, jo svinībās, kopā ar karalieni Elizabeti un princi Filipu, piedalīsies arī ASV prezidents Eizenhauers . . . Tāpēc labi uzrakstītā grāmata par šo milzu ūdensbūvi, kas veikta visai īsā laikā, ir ļoti laikmetīga, un to ar interesi varēs lasīt arī tie, kam ūdensceļu būves citādi stāv stipri tālu no viņu parastā interešu apioka.

Šī jūras ceļa būve ir viens no lielākajiem inženieru pasākumiem, ko veikuši cilvēki šai pasaulē. Bija jāpārvar gandrīz nepārvarami dabas šķēršļi, lai novērstu, ka milzīgie lielo ezeru ūdeņi ietek jūrā, nekalpojot cilvēcei tādos apmēros, kādos tie kalpos tagad, kad 27 pēdas dziļais kanāls savienos Lielos ezerus ar jūru, un reizē ar to vairākas spēkstacijas, kas celtas vienā laikā ar šo jūras ceļu, ražos miljoniem kilovatu elektrības enerģijas.

Grāmata lasās kā saistošs romān, un to ir vērst izlasīt.

Budzis

ONTARIO IZGLĪTĪBAS DEPARTAMENTA
MĀCĪBU PROGRAMMU NODAĻA
sazinā ar Toronto Izglītības pārvaldi
NOORGANIZĒJUSI
ANGĻU VALODAS KURSUS IECEĻOTĀJIEM
TORONTO
KURSI NOTIKS VASARĀ
no 6. jūlija līdz 21. augustam, no pirmdienas līdz piektdienai, no pl. 7.30 līdz 9.30 vakarā.
EASTERN HIGH SCHOOL OF COMMERCE
16 PHIN AVENUE, TORONTO
REĢISTRĒŠANĀS — 6. JŪLIJĀ NO PLKST. 7.30—9.30 VAKARĀ.
Z. S. PHIMISTER, Director of Education. Maksa $6.-. ROY C. SHARP, Chairman.

VĀCU KOMŪNISTS BALTIJAS ‚REPUBLIKĀS'

III

LIETUVIEŠU AUTOMĒCHANIĶA BRIESMU STĀSTS

Lietuvas apciemojuma aprakstu Šterns iesācis ar „vēsturisku izskaidrojumu" — cik ļoti un kāpēc pilsoniskās Lietuvas laikā valsts iedzīvotāji „negribējuši", ka viņu galvaspilsēta ir Kauņa. Versaļas uzvarētāji esot bijuši ļoti netaisnīgi un atņēmuši Lietuvai Viļņu, bet padomju vara, kas — protams — respektējot katras tautas nacionālās intereses, to atkal atdevusi pēc piederības. Kaut gan Kauņa neesot vairs Lietuvas galvaspilsēta, tās iedzīvotāju skaits esot jau vairāk nekā divkāršojies, jo strauji uzplaukstot rūpniecība. Daudz slavinošu vārdu šajā sakarā veltīts Kauņas pilsētas galvam Pilgrimam, kas bijis varonīgs komūnistu pagrīdnieks jau kopš 1933. g., un arī bijušie sarkano partizānu komandieŗi Zimonas un Nunka nevar žēloties par atzinības trūkumu. Pretstatā šiem „varoņiem" nostādīti lietuviešu emigranti, pie kam pēdējā kaŗa laikā Lietuvu atstājušie Šterna acīs, protams, nerod ne mazākās žēlastības. Tūkstošiem agrāko emigrantu, it sevišķi uz Dienvidameriku izceļojušie, jau esot atgriezušies dzimtenē. Un ne tikai no turienes vien. Liekas — ar sevišķu patiku Šterns rakstījis kāda automēchaniķa „dzīves stāstu". Tā „varonis" vārdā Veclavas Kuprenas, piedzīvojumu kāres dzīts, devies uz Vāciju. Otrā pasaules kaŗā cīnījies vācu armijas rindās un kaŗa beigās kritis amtrikāņu gūstā. Tad iestājies Franču ārzemnieku leģionā, kur pavadījis paredzētos 5 gadus. Pēc atgriešanās Vācijā Kuprenas kļuvis par amerikāņu slepenā dienesta (CIC) aģentu, bet drīz vien gribējis no tā atbrīvoties. Kad citādi nevarējis, tad nozadzis Rietumvācijas „bundesvēra" karabīnu un iešāvis sev kājā. Tādā veidā gan nokļuvis cietumā, bet no CIC vaļā neticis. Tad neredzējis vairs citas iespējas kā atgriešanos dzimtenē, par ko arī izšķīries. Un lietuviešu komūnistu partija neesot vis šo „maldu ceļos noklīdušo" nosūtījusi uz Sibiriju, bet gan palīdzējusi „no visas sirds", kaut gan Kuprenas atklāti sakot: „Ja man arī te kaut kas nepatiks, tad laidīšos atkal lapās!" Kuprenas „pasaciņa" visā Šterna Baltijas valstu apciemojuma rakstā visvairāk duŗas acīs ar savām pārāk spilgtajām kaila izdomājuma krāsām.

Visvairāk rindu Lietuvas aprakstā Šterns veltījis ģenerālim Vitkauskas, kuŗa progresīvā gudrība un patriotisms „pārstiepts" tālu pāri Lietuvas robežām. Vācu fašistiskā Hitlera armija — Vitkauskas vērtējumā — bijusi lieliski organizēta un taktiski labi vadīta, bet operātīvo zināšanu nozīmē pavisam vāja. Un, liekoties, ka Rietumvācijas „bundesvērs" tiekot organizēts nerespektējot 2. pasaules kaŗa laikā vācu rindās piedzīvotās kļūdas. Par Ausrmuvācijas armiju Vitkauskas neesot teicis ne vārda, jo tur jau „armijas nav." Tur visi „mīl mieru un karam negatavojas."

Lietuvas „nodaļas" noslēguma daļu Šterns veltījis purvu susināšanai, neaizmirstot nodziedāt nelielu slavas dziesmiņu kolchozu sistēmais vispār.

Un tad obligātās rindas padomju varas lielās gādības vispārējai slavai, ka Baltijas tautām šī vara „novēlusi no ceļa daudzus smagus šķēršļus", un tā šīs tautas tagad varot droši soļot „pretim laimei un labklājībai", par kādu „buržujisko" valdību laikā tās nevarējušas ne sapņot, un — ceļojuma apraksts galā.

Raksts iespiests vācu avīzē. Un kaut arī šī avīze ir komūnistiskās Austrumvācijas izdevums, kāds apstāklis vien jau izsaka ļoti daudz, cilvēks, kas Šterna rakstu izgriezis un atsūtījis uz rietumiem, pievienojis arī mazu „komentāru": „No pašu pieredzes pazīstam komūnismu jau tik labi, ka droši varam teikt, ka rakstā daudz kas samelots, — pat ja neviens no mums agrāk nebūtu bijis kādā no Baltijas valstīm. Mūsu laikrakstos nereti parādās raksti par jūsu dzimteni, un gandrīz katrā no tiem tiek uzbāzīgi sludināts, ka viss bijušais bijis slikts, bet viss esošais ir labs. Par šejenes dzīvi sludina to pašu, un tāpēc mēs gluži labi varam spriest, kā pie jums bija pirms 2. pasaules kaŗa."

Šis Austrumvācijas cilvēka īsais „komentārs" skan daudz iepriecinošāk par Šterna 19 „nodaļu" garā ceļojuma apraksta vaļsirdīgāko vietu.

Ris.

Vairāk karsta ūdens par zemu maksu
NATURAL GAS
Īrējiet ūdens karsētājus

TIKAI $1.75 MĒNESĪ
MAZI MAKSĀJUMI
Neviens cits kurināmais ūdens karsēšanai par tik zemu maksu nevar būt līdzvērtīgs dabiskai gāzei.
ĀTRĀKĀ KARSĒŠANA
Ūdens sakarst 3 reizes ātrāk.
NEPĀRTRAUKTA PIEGĀDE
— tā ir modernās dzīves veida prasība.
Jūsu gāzes sabiedrība nenodarbina pārdevējus, kas apstaigā mājās vai zvana pa telefonu. Informācijai attiecībā uz Ontario Fuel Board pārstāvniecībām, kas pārdod vai ierīko dabiskās gāzes iekārtas, zvaniet vai rakstiet — the Sales Departament.
Consumers' Gas
Jūs aizvien būsit priecīgi, pārslēdzoties uz dabisko gāzi.

Modris Lorbergs

PĒDĒJĀ JĀŅU NAKTS

ĪSSTĀSTS

II

Tikai tev dzert un dziedāt jāiemācās. Un labi, ja mazliet arī kauties mācētu, jo tas pieder visam klāt. Migleniešu puišiem ir cietas dūres un sīkstas dzīvibas ,savas meitas pret pārpagastniekiem aizstāvot."

„Dzert . . . domīgs ierunājās Nīls, „dzert gan man negaršo, un tas nav arī labi, bet dziedāt gan ātri iemācītos, ja tikai man meldiju iedotu."

„Ak, Nīls, viss ir viegla lieta. No sākuma iedzeŗ vienu kausu. Labi negaršo, bet rij tik dibenā. Pēc nākošā jau pašam roka sniegsies un trešo vairs pusdzertu no mutes neatņemsi. Un dziedāšana . . . Velc tikai tā . . ," un Donāts rupju balsi klusu uzņēma līgo meldiju.

Pēc brīža pievienojos es un arī Nīls.

Elzasietis Pūls, nedziedātājs būdams, rājās:

„Vai būsat klusi. Sacels kājās vai visu nodaļu. Ja sadzirdēs sargi tornī ,būs uguns klājiens kā likts, un piedevām cigarešu devas samazināšana."

„Ko baiļojies! Gadā ir tikai viena nakts tāda kā šī, kad balss kā aizsprosta ūdens pati no sevis laužas uz āru . . . Un klausies, citās istabās tāpat vāvuļo kā mūsējā . . ."

Izklepojies Donāts atkal uzņēma melodiju. Tā izlocījās uz augšu un leju, un viņš to meistarīgi prata izvērst plašumā, piedziedot tikko jaužāmu pavadījumu. Drīz arī Pūls mēģināja dūkt līdzi, bet Donāts viņu apsauca:

„Neurkšķi! Tu sajauc visu izjūtu."

Pēc brīža dziesma pārtrūka.

„Un tā dziedādams tu eji no mājas uz māju . . . kalnā . . . lejā . . . un balsis ,vai nu klusas, bez atbalss, ielien sīko krūmāju biezajās pazarēs, tur paslēpdamās līdz nākošajam gadam, vai arī skaļas un vijīgas no pakalna galiem pārlokās pāri visaugstākajām koku galotnēm un apskrien puspagastu. Un ja barā gadās labas dziedātājas meitas, tad dzird pat viss pagasts . . . Ai, kā pēdējo gadu mājā ar Miglenieši meitām sadziedājām. . . . Kalvānu kalna egles locījās, un Miglenieši puišu atvāztie naži aizkrita nelietoti . . . Puspagasts sanāca . . . Tušāni, Upmaļi, Kalnieši, Ločmeļi ,Badūni . . . visi, visi . . . Pats pagasta vecākais pameta savus viesus un uzkāpa Kalvānā . . . un tad lika jūgt zirgus un vest alus mucas... Netika līdz kalna galam, bet puišu rokas mucas uzvēla kā mazus bērnus . . . Izskalojām alū mutes un dziedājām atkal ,līdz saule bija pārkāpusi pāri jau Badūnu priedēm. Nedēļu staigāju bez balss . . . ir pačukstēt nevarēju . . .

No rīta, uz Miglenieku pusi kāpjot, galva bija skaidra kā Matušānu ezera ūdens, bet apreiba brīdī, kad Miglenieku Anna šķiŗoties teica:

„Donāt, tā mēs varētu dziedāt vienmēr . . . nākamgad . . . aiznākamgad . . . vienmēr . . . "

Sacija, paskatījās manī, tad apķēra un noskūpstīja, ka ir ne attapties nedabūju. Kad viņa, svārkus pāri ceļiem sacēlusi, aizskrēja gar ganu noru, paliku apjucis stāvam, kā kādreiz ganu gaitās, govis Priedulāna tīrumā ganoties ieraugot . . . Pieci reizes Matušānu ezerā peldēju līdz aukstajam avotam, bet galva nekļuva skaidrāka. Tajā bija veselas alus mucas, nē . . visa pagasta alus mucu reibums uzkrājies . . . Ak laime, laimīte . . Kad atkal tāda nāks . . "

Donāts izkāpa no gultas un piegāja atvērtajam logam.

„Donāt, nestāvi kailām kājām uz klona," lūdzās Nīls. „Saaukstēsies, atraus plaušas vaļā, un tad nākamgad no dziedāšanas nekā."

Bet Donāts nedzirdēja. Viņš bija aizdomājies kaut kur tālu, tālu. Klusi viņš turpināja:

„Aizrāva . . parāva . . . ir ne lāga atvadīties nedabūju. Un šovakar, droši vien, Kalvānu kalnā meitu pulkā gaida mani salīgošanai . . . Ai, ai, ai . . Basām kājām aizietu. Kā visi brīnītos, ka Kalvānu kalna klajumā no egļu ēnas piepeši parādītos Donāts . . . es . . . basām kājām . . . izspurušiem matiem . . . un šito jocīgo paltraku mugurā . . . Nez, vai Miglenieku Anna mani vairs atpazītu? . . . Bet tad pieietu viņai klāt, pavisam klusi un nemanot, saķertu viņu un nobučotu, kā viņa toreiz mani . . . Divas, varbūt pat trīs reizes . . . Lai ļaudis skatās . . . Arī Miglenieši puiši . . . un tad lejā uz Matušānu izdzīt to trako reibumu . . ."

„Donāt, liecies nu gultā un nesaldējies," klusi ieminējos. „Vari jau arī gultā gulēdams stāstīt."

„Nē . . . nē . . . tā ir vieglāk: Kad skatos laukā miglā, tad redzu aiz žoga ezeru. Tas ir Matušāns. Un te gar žoga malu nāk teciņa uz Kalvānu kalnu. Tas būtu tas paugurs dārza viņējā stūrī, tikai daudz, daudz augstāks. Un tur šovakar viņi mani gaidīs . . . Tušāni, Upmaļi, Kalnieši, Ločmeļi, Badūni . . . un Miglenieku Anna . . . Varbūt, arī viņu puisieši, ja visi sveiki un veseli no kaŗa pārnākuši."

„Šogad nebūsi klājienā, bet nākamo . . . tad noteikti varēsi būt savējo barā . . un. es arī," ieminējās Nīls.

„Jā, Nīls ,nākamgad noteikti . . . arī tu . . . Šogad jau par vēlu . . . "

Pēc brīža Donāts aizgāja atpakaļ gultā un sāka klusi vilkt līgo meldiju.

Vasaras nakts ,dīvainas trauksmes, skaņu un izjūtu pilna, pāri logu palodām ap mūsu baltajām gultām, glāstīja mūs un kairināja, kā jaunas, palaidnīgas meitenes. Segas noslīdēja gultu kājgaļos, un siltumā sakarsušie ķermeņi tīksmaini ļāvās sevi vēsināt siltajam vasaras nakts gaisam.

Mēs atkal klusējām. Tikai matraču atsperu čīkstēšana, vienam vai otram bezmiegā valstoties, liecināja, ka visi esam nomodā. Šādā naktī gulēt bija neiespējami.

Donāts vēl arvien klusā balsī vilka līgo melodijas. Daudzas bija pazīstamas, bet reizēm ieskanējās arī daža svešēja, pilna smaguma un ilgu. Brīžiem melodiju pārtrauca dziļš, neatklepojams klepus ,un tad viņa krūtis, pēc elpas cīnoties, gārdza kā vecas, savu laiku izkalpojušas kalēja plēšas. Arī Nīls Larsens reizēm ieklepojās gaŗi un skaļi.

Jau krietni naktī Donāts atkal ierunājās:

„Un es iešu . . . noteikti iešu, kaut viņi vai desmit žogus savilktu . . . Viņi mani gaida . . . Miglenieku Anna arī . . . Nesagaidīs, būs noskumuši, jo kas tā par līgošanu, ja pats labākais dziedātājs nav barā . . . "

Klusināta ieskanējās atkal Donāta dziesma. Tā pamazām apņēma mūs, pacēla un iešūpoja lielā baltā klājienā kā miglā ezera krastā.

No trauksmainā miega mani uzmodināja skaļš sauciens:

„Donāt, neej . . . Viņi šaus . . ."

Uztrūkos gultā sēdus. Donāta gulta bija tukša, un tukša bija arī Nīlsa Larsena gulta. Balsis skanēja no ārienes.

Piesteidzos logam. Pa rasas pilno nogāzi uz dzeloņdrāšu žoga pusi ezera pusē lieliem soļiem gāja Donāts, svītrainā slimnīcas tērpa bikses līdz ceļiem uzlocījis. Nopakaļis steidzās Larsens.

„Donāt, nāc atpakaļ," viņš skaļā balsī lūdzās, „viņi šaus . . . Donāt . . . nāc . . . klausi . . ." un pieķērās Donāta rokai.

Donāts viņu ar spēcīgu vēzienu atgrūda. Nīlss, jau tā vājā miesās būdams, sagrīļojās un iekrita zālē.

„Vai būsi kluss!" Donāts nikns uzkliedza. „Ko maisies citu darīšanās. Taisies, ka tieci gultā. Jau tā nāves kandidāts esi."

Nīlss bija piecēlies kājās un grīļodamies sekoja Donātam.

„Donāt . . . draugs . . . klausi mani . . . neej . . . "

Troksnis bija pamodinājis sargus tornī. Viens no tiem ieslēdza lielo starmeti un baltas gaismas kūlis pārlija svītrotajiem stāviem nogāzē. Otrs bija pārgūlies patšautenes stāvam un darbojās ap to.

„Donāt," saucu es, „netaisi muļķības un nāc atpakaļ!"

Bet Donāts neklausījās. Viņš turpināja sākto ceļu uz žogu. Vēl pāris soļi, viņš bija to sasniedzis, un abām rokām iekēries drāšu pinumā.

Patšautene tornī ierējās vienu reizi, otru un trešo . . . Abi stāvi pie žoga saļima. Es aizgriezos no loga.

Krastmalā varžu daudzbalsīgā dziesma bija pēkšņi pārtrūkusi. Tās vietā no žogmalas dzirdama bija skrejošu soļu skaņa un satrauktas, dīvaini locītu saucienu balsis.

„Te nu bija," ierunājās Pūls, pats savu galu sadziedāja."

Es neatbildēju.

Debess austrumu pusē bija sākusi krāsoties sārta, un smailās egļu galotnes pakalnē kā asas adatas snaigstījās tajās, pirmās jauno dienu ieraudzīt gribēdamas. Man šķita ,mūsu slimnīcas pakalns patiesi bija Donāta dzimtās puses Kalvānu kalns, kuŗa virsotnē lēnām dzisa Jāņu nakts uguns. Un kaut kur pakalnē zem egļu kuplajiem zariem, varbūt, stāvēja Miglenieku Anna un ilgu pilnu skatu raudzījās uz nogāzi, savu Donātu gaidīdama . . .

Abonentu ievērībai Zviedrijā

Latvijas Amerikā abonēšanas maksu lūdzam kārtot ar DV STOKHOLMAS NODAĻU, BOX 220, STOCKHOLM.

LA apgāds

IEPAZĪSTIETIES AR KANADU — BRAUCIET AR VILCIENU!
BRAUCIET AR CNR TAGAD UN MAKSĀJIET VĒLĀK.
$100,- minims. 10% iemaksa — nomaksa līdz 24 mēnešiem, atkarā no atlikuma. Dzelzceļu un kuģu kombinētos braucienus var izkārtot uz nomaksu.
● Plašas apmešanās iespējas dienu un nakti.
● Braucot ar CNR, varat ņemt līdzi bagāžu līdz 150 mārciņām pilnīgi bez maksas.
DIVI LIELI VILCIENI IK DIENAS UZ RIETUMIEM UN AUSTRUMIEM.
SUPER Continental UN Continental
Informācija saņemama un vietas rezervējamas Kanadas Nacionālā dzelzceļa vietējās biļešu aģentūrās.
CANADIAN NATIONAL RAILWAYS

TORONTO MEDNIEKU UN MAKŠĶERNIEKU KLUBS rīko
LĪGO SVĒTKU
BĒRZAINĒ
27. JŪNIJĀ, PLKST. 8 VAKAR
★ SPĒLĒS LATVIEŠU DEJU KAPELLA.
★ UGUNSKURS. Iee

„TEA ROOM"
354½ Yonge St., 2. stāvā, tel. EM 6-2403, To
atvērta no pl. 9 rītā līdz 10 vakarā, arī svētdien
Iepriekšēja pieteikšanās nav nepieciešama.
Mrs. Karol READER un padomnie

Mēs sūtām
MEDIKAMENTUS AR GAISA P
uz Latviju, Igauniju, Lietuvu un citām Eiropas
Piegāde 3 nedēļu laikā.
Mūsu cenas ir zemākās. Nododiet mums pasūtīn
ROTBART'S DRUG STORE 676 Queen S Toront EM 3-28

IZMANTOJIET ŠĪS Z
SŪTOT SAIŅUS UZ DZIMTENI, IZMANTOJIET MŪSU STARPNIECĪBU

DAŽĀDI AUDUMI SŪTĪŠANAI UZ LA
Dažādu krāsu svītrains vai rūtains audums; mu rots kalliko krekliem, blūzēm, priekšautiem; ... šīs audums virsvalkiem, 100 gr. metrs, ... m plats
Rūtains, puķains vai sarkans kokvilnas audums; nelis, dubultplats
Nebalināts audekls (300 gr metrs) 130 cm plats
Svītrains un viegli musturots vai puķains mikst...
Pasūtījuma adreses ...
PASŪTINĀJUMU ADRESĒJIET, PIEVIENOJOT ČEKU vai MO, DV S

TORONTO MEDNIEKU UN MAKŠĶERNIEKU KLUBS rīko

LĪGO SVĒTKUS

BĒRZAINĒ

27. J Ū N I J Ā, PLKST. 8 VAKARĀ

★ SPĒLĒS LATVIEŠU DEJU KAPELLA. ★

★ U G U N S K U R S. Ieeja $1.-.

„T E A R O O M"
354½ Yonge St., 2. stāvā, tel. EM 6-2403, Toronto,
atvērta no pl. 9 rītā līdz 10 vakarā, arī svētdienās.
Iepriekšēja pieteikšanās nav nepieciešama.
Mrs. Karol R E A D E R un padomnieks.

Mēs sūtām
M E D I K A M E N T U S AR GAISA PASTU
uz Latviju, Igauniju, Lietuvu un citām Eiropas zemēm.
Piegāde 3 nedēļu laikā.
Mūsu cenas ir zemākās. Nododiet mums pasūtinājumus.
ROTBART'S DRUG STORE
676 Queen St., W., Toronto.
EM 3-2800.

KAKTIŅŠ

TRANSPORTA FIRMA
Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt katrā laikā:
LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

Dr. ROMAN PNIEWSKY
Ilggadīga prakse slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē.
Speciālists iekšķīgās, sieviešu un veneriskās slimībās.
3537 PARK AVE., MONTREAL, P. Q., tel. VI 5-7623, Montreal.
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no pl. 3—8 vakarā.

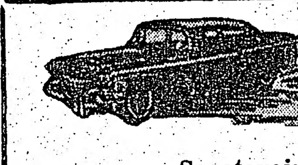

AUTO VADĪŠANAS SKOLA
BALTIC
Sagatavoju rakstveida eksāmeniem.
VISIEM KURSANTIEM GARANTĒJU ATĻAUJAS.
52 Aldgate Ave., Toronto, 14. Tel. CL 5-2925.

JĀNIS GAILĪTIS,
Latvijas Amerikā pārstāvis Hamiltonā,
12 GREEN MEADOW RD., Hamilton, Ont., tel. FU 3-7717.

Mūsu laikraksta pārstāvis
VILIS MIĶELSONS
Kalamazū, 426 N. Prairie Ave,
pieņem sludinājumus un kārto abonementus.

Pudiņu un cepumu pulveŗi tikai no

High Park rajonā
I Z Ī R Ē J A M A S
2 nemēbelētas istabas ar virtuvi (atsevišķa ieeja un dārzs) un 1 mēbelēta istaba ar virtuvi.
Zvanīt pēc pl. 5 vakarā.
RO 6-4651, Toronto.

Sunnyside rajonā
I Z Ī R Ē J A M A
mēbelēta istaba.
Tel. LE 1-5193, Toronto.

B & A PHARMACY
478 PARLIAMENT ST., TORONTO, WA 1-0432
Mūsu uzticamie latviešu klienti mums ir labākā reklāma.
PIEDĀVAJAM LAIPNĀKO UN ĀTRĀKO APKALPOŠANU
MEDIKAMENTI uz LATVIJU no MŪSU VEIKALA. Ā T R A P I E G Ā D E
jūsu tuviniekiem un draugiem Eiropā un zemēs aiz dzelzs aizkara. VISI SŪTĪJUMI APDROŠINĀTI.
Jūs varat uzticēties: 13.000 saiņu Latviju sasnieguši 10-12 dienās.
INFORMĀCIJAI ZVANIET WA 1-0432
vai pienāciet personīgi.

Viss ugunīs un dziesmās vien
Šai naktī skan un spīgo.
Mūs visus Jāņu vainags sien,
Un saista — līgo! līgo! (E. Ķezbere).

LOTUS PUĶU VEIKALS
802 Bathurst ielā pie Bloor
tel. LE 3-3884. Toronto.
Kanadas latviešu daiļamatnieku savienības salons

VISU MŪZIKAS INSTRUMENTU VEIKALS UN PĀRSTĀVNIECĪBA
3'1 BARTON ST., E., HAMILTON, ONT.
Tautiešiem Kanadā speciāla atlaide no 15—25%. Dodu arī uz nomaksu. Garantēta kvalitāte. Tuvāku informāciju sniedz: FELIKSS ALBERTIŅŠ. Tel.: JA 7-8470.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS

VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM
Tel. LE 4-1403

Pavadiet savu atvaļinājumu vai izbraukumu
nometnē ‚R Ī G A'
Nometne atrodas pie 103. ceļa, 6 jūdzes ziemeļos no Port Severnas.
LABA ZVEJOŠANA. ★ IREJU LAIVAS UN MOTORUS.
Cenas: $3,- pāriem un $2,- vieniniekiem diennaktī.
O S K A R S Z V I R G Z D G R A U D S,
50 Carrick Ave., Hamilton, Ont. Tel. LI 98782.

IZMANTOJIET ŠĪS ZEMĀS CENAS LĪDZ 1. JŪLIJAM

SŪTOT SAIŅUS UZ DZIMTENI, IZMANTOJIET MŪSU STARPNIECĪBU

Katrs sainis ir apdrošināts — pazušanas gadījumā nosūtām otru saini vai arī izmaksājam naudu atpakaļ. Saiņi Latvijā nonāk 3—6 nedēļu laikā. Par saņemšanu piesūtām saņēmēja parakstītu pavadzīmi.

Uzdodiet pilnu vārdu un uzvārdu, kā arī pareizu adresi.

Mēs nesolām lēti bet mūsu preces ir lētas, jo laba kvalitāte.

DAŽĀDI AUDUMI SŪTĪŠANAI UZ LATVIJU

Dažādu krāsu svītrains vai rūtains audums; musturots kaliko krekliem, blūzēm, priekšautiem; gaiši zils audums virsvalkiem, 100 gr. metrā, 6—70 m plats $1.20
Rūtains, puķains vai sarkans kokvilnas audums; flanelis, dubultplats $1.85 $2.50
Nebalināts audekls (300 gr metrs) 130 cm plats $1.35
Svītrains un viegli musturots vai puķains mīksts flanelis, dažādās krāsās; musturots kaliko (125 gr metrā) 80 cm plats $1.25
Rūtains raijonvilnas audums svārkiem un kleitām dažādās krāsās un musturots, viegli puķots, musturots kaliko ,balts tafts (apm. 200 gr. metrā) ,70 cm plats .... $1.50 un $2.10
Raijonvilnas, mākslīgā zīda un pusvilnas audumi, 200 gr. metrā, 90—140 cm plati $2.90
Musturots kokvilnas audums segu, pēļu un spilvenu pārvalkiem (300 gr. metrā), 140 cm plats $1.60
Balts (non iron), svītrains vai vienkrāsains poplīns virskrekliem, blūzēm, kleitām u. c.; raijonvilnas un spun raijonaudumi dažādās krāsās; kokvilnas glazē; biezs audekls dažādās krāsās; viegli puķots organdi (125 gr. m.), 80—90 cm plats $1.75 un $2.50
Palagu audekls (350 gr. m) 136 un 140 cm plats $1.50 $1.85
Balts vai dažādu krāsu mākslīgs zīds; tafts; puķots kokvilnas glazē, 90 cm plats; nailona tills dubultplats .... $1.90 un $2.50
Mazgājamais samts (rievainais) dažādās krāsās (200 gr. metrā), 70—90 cm plats .... $1.95 un $2.40
Mākslīgais zīds, raijons, nailons un kokvilnas glazē dažādos musturos un krāsās (150 gr. metrā), 90 cm plats .... $2.50 un $3.50
Pēļu drāna 6 m (apm. 350 gr. m.), 140 cm plats $2.50 $3.60
Dažādu krāsu vilnas audumi dāmu vilnas kleitām (200 gr. metrā), 130 cm plats .... $3.70 — $4.70 un $5.70
Pusvilnas un mākslīga zīda audumi; brokāts; svītraina drāna virskrekliem (200 gr. m.), 90 cm plats .... $2.90 un $3.90
Ķemdzijas audums (Kamgarns) 150 cm plats, 350 gr. metrā .... $8.20 un $8.60 u. t. t.
Terilina audums, 150 cm plats (280 gr. metrā $7.60 $8.80 u.t.t.
Gumijas dāmu un kungu zeķes (paplašinātām vēnām, sākot ar $12.80

Uzvalks, kostīmu un mēteļu atsevišķu drēbnieku piederumu cenas metros.

Oderu drāna (melna, zilgana, pelēka un brūna), dubultplata $2.46 $2.45
Saru drāna, 80 cm plata .... $1.90 vai $2.25
Piedurkņu oderes $1.35
Kabatu oderes $1.05
Vatelīns $2.15
Šujamie diegi, 3 spolītes (1500 j.) $0.98
Šujāmadatas ,sainīšos $0.20
Praff vai Singer šujammašīnas adatas sainīšos $1.10
3 rituļi mākslīga zīda diegu $0.55

Pilni drēbnieka piederumu komplekti ar visu, kas vajadzīgs attiecīgam apģērba gabalam: oderes, stīvdrēbe, plecu popējumi, diegi, pogas u. t. t.

Kungu uzvalkam .... $8.50 vai $9.90
Dāmu kostīmam $5.95
Kungu vai dāmu mētelim, ieskaitot 2 m vatelīna $11.90

Vatētas segas dažādās krāsās, pārvilktas ar satīnu 3 kg. .... $9.50 — $11.50
Kažoki, karakula .... $296.00 — $378.00 — $457.00 u. t. t.
Panofix (aitādas, speciāli apstrādāti, viegli un ļoti izturīgi) .... $97.50 — $118.50 — $139.00 un $155,00
Karakula ķepiņas .... $178,00 un $198,00
Bizāma kažoki .... $269,00 — $298,00 u.t.t.
(kažoku cenās ir ierēķināta krievu muita — ieteicams sūtīt naudas iegūšanai.

5 kg sainim	$6.50	10 kg sainim	$8.50
15 kg sainim	$10.50	20 kg sainim	$11.50

PĀRTIKAS VIELAS:

	gr.	$
Cukurs smalkais vai graudu	1000	0.40
Marmelādes	450	0.85
Auzu pārslas	1000	0.45
Auzu pārslas sainī	500	0.30
Manna	1000	0.45
Makaroni	1000	0.55
Kviešu milti baltie	1000	0.40
Rīsi	1000	0.60
Raugs sausais	100	0.65
Cepamais pulveris	50	0.25
Stērķele	1000	0.85
Bišu medus	530	1.10
Mandeles	1000	3.25
Rieksti dažādi (lazdu zemes un valrieksti)	1000	1.35
Olu dzeltenuma pulv.	650	2.95
Sviests, bundž.	580	1.10
Sīrups bundž.	1100	1.90
Sviests sainīšos	1000	1.95
Kondensēts piens, bun.	600	0.55
Apelsīni	1100	$.90
Piena pulv.	650	1.05
Krējums 31%, bundž.	500	0.65
Siers, Maribo u. c.	500	0.95
Margarīns	500	0.75
Iesala ekstrakts	600	1.40
Ovamaltīns, dietai un zīdaiņiem	350	1.40
Ēdamā eļļa	800	1.05
Vistu, tomātu u .c. zupu koncentrāti	50	0.40
Buljona kubi, 10 gab.	50	0.40
Cūkas tauki, sainīšos	1000	1.50
Frankfurtes desiņas, cīsiņi, bundž.	900	0.95
Kokteiļa desas	500	0.50
Īsta dūmdesa vai salami	1000	2.95
Gaļas vai šķiņķa desas, bundž.	1100	1.95
Aknu pastēte	175	0.30
Žāvēts speķis	1000	1.95
Bēkons	1000	2.25
Augu tauki (Palmin)	500	0.80
Šķiņķis, bundž.	550	1.75
„ „	1100	3.25
Siļķītes, dažād.	100	0.45
Sardīnes	150	0.45
Biskvīti	250	0.60
Krējuma pulveris 40%	190	0.45
Aprikozes, žāvētas	1000	1.75
Augļi, žāvēti, daž.	1000	1.50
Plūmes, žāv. sain.	454	0.65
Plūmes, žāv. vaļējas	1000	1.25
Rozīnes, Kalifornijas	475	0.65
„ „ vaļējas	1000	1.20
Koncentrētie vitamīni, 100 tbl.	150	1.60
Vitamīni ABCD, stiprie	150	2.75
Vīģes, žāvētas	1000	1.50
Dateles, žāvētas	225	0.45
Konfektes, bundž.	650	1.55
Karameles, bundž.	750	1.75
Šokolādes karameles	750	1.95
Šokolāde, parastā vai krējuma	100	0.45
	vai	0.55
Biskvīti, pildīti	400	0.95
Košļājamā gumija	400	2.10
Sacharīns, 500 gr.	50	0.25
Vīnogu cukurs, sain.	250	0.35
Kafija, bun. (Maxwell)	620	2.25
Kafija maltā vai pupiņas	1000	3.60
	vai	4.10
Kafijas koncentrāts (Neskafē)	125	0.80
Kakao, sain.	1000	3.75
Kakao, bundžās	630	1.95
Tēja (Ridgeway), sain.	100	0.70
„ „ bundž.	650	3.35
Kanēlis, standziņās vai pulveris	100	0.25
Kardemons, graudos vai samalts	100	0.85
Krustnagliņas	100	0.35
Lauru lapas	100	0.25
Pipari, melnie vai baltie	100	0.25
Paprika	100	0.45
Safrāns, pudelītēs	125	1.75
Sinepju pulveris	160	0.45
Vaniļa, standziņās	100	2.95
Citrona eļļa	125	0.15
Dažādi virces	100	0.35

DAŽĀDI:

Tualetes ziepes (Palmolive)	100	0.35
Mājturības ziepes	500	0.50
Maizena pulv. mazbērniem	250	0.35
Cigaretes (Chesterfield, Camel vai Capstan), pac.	30	0.45
Cigarešu papīrs	50	1.45
Cigarešu tabaka (Dobelman vai Gold Stars)	50	0.35
Pīpju tabaka (Pr. Albert vai Edgeworth)	46	0.35
Cigāri:		
Havanna, Atavida	25 gab.	$4.80
Havanna, Stokjes	10 gab.	$0.65
Parastie cigāri	50 gab.	$8.00
Pīpes tabaka (Dills Best)	650	2.60
Bārdas skujamie asmenīši, 20 gab.	20	1.35
Bārdas skujamais aparāts	200	2.90
		3.90
Elektriskā bārdas sk. mašīna (Remington)	300	22.00
	vai	32.00
Bārdas nazis (Solingen)	100	3.60
	vai	4.80
Matu gr. mašīnas	200	5.50
Hohner akordeoni, sākot ar		128.00
Saksofoni, sākot ar		195.00
Stikla griežamie, parastie	100	1.20
	vai	1.90
Stikla griežamie ,ar dimantu	100	4.50
	vai	5.80
Rakstāmirbulis ar lodīti	20	2.50
	vai	3.60
Pildāmspalva, Parker	60	16.50
	vai	24.50
Pildāmzīmulis, Parker	60	9.80
Smaržas Coty Aimant Coty Chypre vai citas	5	3.75
	vai	4.75

Nododot pasūtinājumus pa pastu, sūtītājiem jāaprēķina saiņa kopsvars, un visām šīm precēm jāpieskaita licencei un pārsūtīšanas izdevumiem

5 kg sainim	$6.50	10 kg sainim	$8.50
15 kg sainim	$10.50	20 kg sainim	$11.50

Katram sainim jārezervē sek. svars iesaiņojumam:
5 kg. sainim — 1 kg. 10 kg sainim — 1,5 kg
Saiņiem līdz 20 kg — 2 kg.

Pie saiņu sagatavošanas jāievēro, ka priekšmetu skaits nedrīkst pārsniegt 15.

Ievērojot visu augšā minēto un uzdodot pareizu adresi (ar saņēmēja pilnu vārdu un uzvārdu) — sainis sasniegs mērķi visātrākā laikā, t. i. 3—6 nedēļu laikā no pasūtinājuma nodošanas dienas.

PASŪTINĀJUMU ADRESĒJIET, PIEVIENOJOT ČEKU vai MO, DV SAINĪŠU DIENESTAM Toronto, Ont., Canada 123 HURON ST.,

BAZNĪCAS ZIŅAS

DIEVKALPOJUMI ASV

ŅUJORKĀ

Latviešu ev. - lut. draudze, 564 Second St., Brooklyn 15, N. Y. Dievkalpojumi Betlemes baznīcā.

Svētdien, 28. jūnijā Betlemes baznīcā dievkalpojums parastā laikā pl. 3 p. p.

Vasaras nometne četros divu nedēļu periodos:) no 6.—20. jūlijam, 2) no 20. jūlija — 3 augustam, 3) no 3. — 17. augustam, 4) no 17. — 31. augustam. Pieteikšanās līdz 10. jūnijam. Anketas vēl var dabūt baznīcas apakšējās telpās pēc dievkalpojuma.

5. jūlijā pl. 11,15, Betlemes baznīcā dievkalpojums, māc. R. Zariņš.

5. jūlijā Port Vašingtonā, pl. 2, dievkalpojums, māc. O. Gulbis.

ČIKĀGA

Čikāgas latviešu ev. - lut. Ciānas draudzē, 5015 W., Ferdinand Māc. A. Rautenšilds.

28. jūnijā, pl. 1:30 dievkalpojums. Māc. A. Rautenšilds.

Aurorā (Ill), 28. jūnijā, pl. 3 p. p. dievkalpojums un svētdienas skola. Māc. A. Rautenšilds.

Čikāgas latviešu ev. lut. Miera draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, pl. 1 dienā lietuviešu baznīcā, 2225 W. Cermak Rd.

Māc. A. Sudars, 1030 — 30 Ave. Belwood, Ill.

Māc. Pāvils Kirsons, Meivudā, Ill., tel. FI 2-2420.

Sv. Pāvila ev. - lut. draudzes dievkalpojumi mēneša 2. un 4. svētdienā, plkst. 10,30 dienā Čikāgas luterāņu semināra baznīcā, 1644 So., 11th Ave.

Čikāgas latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi katru svētdienu, plkst. 11 dienā, 5000 W. Ohio St., māc. A. Stefenbergs. Jaunatnes sanāksmes katru svētdienu pl. 9,30 no rīta. Lūgšanu dievkalpojumi katru sestdienas vakaru, pl. 7,30.

Māc. J. Turks, Kalamazū, 903 Hazard Ave., tel. 44619.

Kalamazū sv. Jāņa ev. - lut. draudzei mēneša 2. un 4. svētdienā Trīsvienības baznīcā, pl. 2 dienā, bērniem pl. 1,15.

Svētdienas skolā nodarbības no pl. 9,30—12,30.

Dievkalpojumi Čikāgas ev. - lut. latviešu Sv. Jāņa draudzes baznīcā — 1540 N. Spaulding Ave. — notiek katru svētdienu, plkst. 3 p. p.

Mineāpoles St. Paula latviešu ev.- lut. draudzes dievkalpojumi savā dievnamā, 3152 S 17th Ave. katru svētdienu, pl. 11 no rīta, māc. P. Langins.

Lansing Kolledžas lut. baznīcā mēneša 1. svētdienā, pl. 2 dienā, bērniem pl. 1,15.

MILVOKI

Milvoku latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi katru svētdienu, pl. 2.00 dienā Faith ev. - lut. baznīcā, 1000 S. Layton Bulv. Māc. J. Meisters. Svētdienas skola dievkalpojuma laikā, baznīcas sabiedriskajās telpās.

Māc. G. Straumanis, 1444 N., Kedzie Ave., Chicago 51, Ill.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis, 66 Gordon Ave., Port Arthur, Ont., tel.: 4-0302.

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331, Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

Svētdien, 28. jūnijā, plkst. 11-os no rīta Jaunatnes iesvētes dievkalpojums ar dievgaldu. Dziedās draudzes koris.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

28. jūnijā, plkst. 2 p. p. dievkalpojums Sv. Jāņa baznīcā.

5. jūlijā ,plkst. 2 p.p. Timoty Eatons Memorial Church (St. Clair un Spadina) — Jaunatnes svētku dievkalpojums, piedaloties vairākiem mācītājiem. Sprediķo māc. A. Lūsis. Koŗi. Dievkalpojumu rīko Jaunatnes svētku organizētāji. Visi draudzes locekļi mīļi aicināti.

12. jūlijā, plkst. 2 p. p. Sv. Jāņa baznīcā — Jaunatnes iesvētes dievkalpojums ar dievgaldu.

19. jūlijā — svētbrīdis Saulainē.

26. jūlijā ,plkst. 2 p .p. Sv. Jāņa baznīcā dievkalpojums.

2. augustā — svētbrīdis Saulainē

9. augustā, plkst. 2 p.p. Sv. J-ņa baznīcā.

16. augustā — svētbrīdis Saulainē

23. augustā, plkst. 2 pp. Sv. Jāņa baznīcā.

6. septembrī — kapu svētki latviešu kapu nodalījumā.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

HAMILTONĀ

Māc. E. Pavasars, 209 E. 38th St., Hamilton, Ont. Tel. Fulton 3-1182.

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, Sv. Trīsvienības baznīcā, 18 Victoria Ave., S., tel. CE 2-2385.

Svētdien, 28. jūnijā, plkst. 4 p. p. dievkalpojums.

Miruši: Hilda Paula Elvīra Klēnerts, dzim. Laksbergs 54 gadi veca; Lizete Berģis, dzim. Pommers — 90 gadi veca.

Kristīti: Pēteris un Mārtiņš Reinbergs, Magnusa un Rūtas dēliņi; Eriks Zutis, Jāņa Valda un Gundegas dēliņš.

HAMILTONAS LATVIEŠU BAPTISTU MISIONĀRU

dievkalpojumi notiek Stanley Ave., baptistu baznīcā. Sniedz visus garīgus paskaidrojumus.

Bībeles studēšana un lūgšanas stundas katru nedēļu. JA 9-1097.

VINIPEGĀ

Māc. Fr. Ruperts, 729 Jessie Ave., Winnipeg 9, Manitoba. Tel. 2-5512. Vinipegas latviešu ev. - lut. sv. Krusta draudzē, Sv. Pētera baznīcā, Ellice un Sherbrook ielu stūrī.

OTAVĀ

Māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road, Ottawa 1 Ontario. Tel.: RE 3-3906

Latviešu ev. - lut. Miera draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Pētera baznīcā, Sparks ielā.

Māc. Ed. Ķerģis, 153 Bancroft Dr., Sudbury, Ont. Tel. OS 3-3284.

MONTREĀLĀ

Māc. V. Sēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal, P. Q. Tel. HU 4-8394. Dievkalpojumi Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī.

28. jūnijā, plkst. 11 no rīta, draudzes lauku īpašumā Tērvetē dievkalpojums.

Māc. Arturs Voitkus, 2384 Beaconsfield Ave., Apt. 12, Montreal, P. Q. Tel. HU 9-3224. Dievkalpojumi Redeemer baznīcā, 285 Clarke Ave.

28. jūnijā dievkalpojums plkst. 1,30 p .p.

ST. KATARĪNĒS

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Cahtarines, Ont. Tel. MU 5-5098.

Londonas latviešu ev. - lut. draudzes dievkalpojums 28. jūnijā, pl. 1,30 p. p. Trīsvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 3 p.p. un trešdienās pl. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās

TORONTO LATVIEŠU MISIONE

Latviešu misijas kārtējie dievkalpojumi Toronto notiek sestdienās plkst. 8 vak., 14 Park-road misijas namā (Bloor pazemes pieturas tuvumā). Svētdienu rītos no pl. 10,30—11,00 garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu, viļņu garums 1350 Ošavas raidītājs. Tel. AM 1-4218.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ

līdz .... uz .... mēnešiem ar šādu adresi:

Mr., Mrs., Miss ....

Adrese: ....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ ....

.... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts ....

Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn., $16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanagi, 123 Huron St. Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lācis, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A.

Skautu-gaidu 8. NOMETNE „MEŽA DZĪVE"

no 27. jūnija - 4. jūlijam MEDNIEKU UN MAKŠĶERNIEKU ĪPAŠUMĀ BĒRZAINĒ.

NOMETNES ATKLĀŠANA	27. jūnijā, plkst.	2;
„ DIEVKALPOJUMS	28. jūnijā, „	11;
„ LIELAIS UGUNSKURS	28. jūnijā, „	9;
„ PARĀDE	1. jūlijā, „	2;
„ LIELAIS UGUNSKURS	3. jūlijā, „	9.

PASAULES TĀLĒS AUGSIM LATVIJAI!

KANADAS LATVIEŠU SKAUTU UN GAIDU LIELAJAI NOMETNEI TUVOJOTIES

Vēl tikai dažas dienas, un Mednieku un makšķernieku lauku īpašumā Bērzainē sāksies rosīga dzīve. Latviešu skauti un gaidas uzsāks savu 8. nometni — „Meža dzīve". Nav nekas skaistāks kā dzīve brīvajā dabā. Aizmirstas pilsētas skaļums, putekļi, kvēpi. Vējš, saule un meža smaržas no sirdīm un domām notīra putekļus, kas negribot pielīp, staigājot lielās pilsētas ielās.

Skaidrs un gaišs kļūst skats, skaidras un gaišas kļūst domas un darbi.

No rīta, kad atskan klabatu sitieni, prieks ir celties un skatīt jaunu dienu ar sauli, ar jaunu darbu un pienākumu, ar jaunu prieku un dziesmām. Viegli kailām kājām pa mirdzošo rasu aizskriet uz upīti, noskalot miegu, kas vēl vienam otram slēpjas acu kaktiņos.

Spirgtumu un spēku locekļos dod Beden Paula rīta vingrojumi. Uz ugunskura pašu gatavotās brokastis garšo lieliski, vienalga, vai tā putra, vai olu kultenis. Ne prātā nenāk ceptas siļķītes vietā prasīt pēc zaļas vai otrādi.

Maigākiem luteklīšiem, kuriem mājās nespēja pasniegt neko pietiekami garšīgu un labu, nometnē garšo viss.

Nabaga pavāri! Tiem dažreiz atliek tik izskrāpēt katlu un nopūsties: „Tīrās bēdas ar tiem lielajiem izēdājiem!"

Skaistās, saulainās nometnes dienas! Kas par to, ja kādreiz debesis arī apmākušās un pat nobirdina rasu. Tas noskalo tik darba putekļus un dod jaunu sparu un rosmi darbam un priekam.

Veci ļaudis saka — maigs lietus audzē katru stādu, arī latvju tautas jauno audzi. Darbs seko darbam un atpūtai. Diena ir aizritējusi.

Jauki ir vakari pie nometnes ugunskura. Vijas dziesmas ar priekšnesumiem, saucieniem un stāstiem.

Arī rotaļās un tautas dejās laiks aizskrien negribēts. Kad atskan svilpe nakts mieram, arī vēl tā ir par agru. Kaut reiz tam komandantam pulkstenis apstātos! Vēl tik daudz prieka un dzīviguma palicis locekļos! Ne domas par mieru un miegu!

Bet vajag tik ielīst teltī un guļamā maisā, kad miegs ir klāt. Gaišs un spirdzinošs. Klusums. Mēness un zvaigznes apmirdz nometni. Klusi, čaboši soļi, klusi čuksti. Tur staigā sardze. Tā tur savu rūpi par mierīgi gulošajiem, par nedziestošo ugunskuru. Tas nedrīkst izdzist. Tas ir kā nemanāma saite ar tiem skautiem un gaidām, kuri nav šeit ar mums, kuri ir tuvu un tālu, plašajā pasaulē, vai tur dzimtenē, kuri ir bijuši pirms mums, vai nāks pēc mums. Mazais ugunskurs nometnē kvēlodams nakts tumsā, nodod mūsu labākos vēlējumus un skaistākos sapņus jums, mūsu tālie, mīlie līdzgaitnieki, pasaules tālēs un dzimtenē, Latvijā.

Mēs esam viena saime, nesam vienas domas.

Pasaules tālēs augsim Latvijai!

Gaida

DAŽOS VĀRDOS KANADĀ

Kvēbekas transportministrs A. Rivards, uzrunājot Montreālas policiju, ieteicis pēdējai lietot drastiskākus līdzekļus neuzmanīgo auto braucēju apkarošanā.

Federālā valdība ziņo, ka šinī gadā bezdarba pabalstos tā izmaksājusi 19.640.053 dol., kurpreti pagājušajā gadā izmaksāts tikai 4.293.480 dol.

Pagājušā nedēļā Toronto piedzīvoja vienu no lielākajiem ugunsgrēkiem šinī gadā, kad aizdegās kāda noliktava ziemeļrietumu rajonā. Ugunsgrēkā radušies zaudējumi sniedzas līdz 1 milj. dolaru. Lielu ugunsgrēku piedzīvoja arī Lonarkas ciems Otavas tuvumā. Trijās stundās uguns liesmas aprija 35 namus, atstājot bez pajumtes ap 150 personu. Nodarītie zaudējumi pārsniedz 2 milj. dolaru robežu.

Sv. Labrenča ūdens ceļa darbinieki, kas pieder pie „St. Lawrence - Kingston - Otawa Pilots" korporācijas, plāno streiku, kas varētu iekavēt arī karalienes Elizabetes pašreizējo vizīti Kanadā.

Federālās valdības darba ministrija ziņo, ka pēdējos mēnešos lielais bezdarbnieku skaits visā Kanadā samazinājies par 25%. Līdz maija vidum bijuši tomēr vēl 334.000 bezdarbnieku.

Patlaban 30 ASV laikrakstu redaktori apceļo Ontario provinci. Ierodoties Toronto, viesiem par godu tika rīkota pieņemšana Royal York hotelī.

Britu svētdienas laikraksts „People", kam ir vairāki miljoni lasītāju, publicējis plašu rakstu sakarā ar karalienes Elizabetes viesošanos Kanadā. Rakstā teikts, ka kanadiešiem jau sen apnikušas šīs neskaitāmās karaliskās vizītes. Lt.- Gen. Hovards Grēms noliedz šādu apgalvojumu, bet „Native Sons of Canada" Toronto nodaļas vadītājs domā, ka britu laikraksts ir „trāpījis tieši naglai uz galvas."

Divi smagi apbruņojušies bandīti šinīs dienās aplaupījuši Montreālas banku, „iekasējot" 30.000 dol., bet jau pēc neilgām minūtēm policija vaininiekus arestējusi.

Toronto tiesa sodījusi Viljamu G. Bonneru ar $2.325,- naudas sodu par ienākuma nodokļa nesamaksāšanu divu gadu laikā. Pēc valdības atzinumiem, G. Bonners „aizmirsis" uzdot $2.400,-.

Sakarā ar karalienes Elizabetes viesošanos Kanadā, federālā valdība bija pasūtinājusi no Detroitas trīs luksus limuzīnus parādes braucieniem, samaksājot par tiem $100.000,-.

Īpaša Kornegi varoņu fonda komisijas medaļa piešķirta visiem tiem, kas riskēja ar savām dzīvībām, lai glābtu kalnračus, kas bija iesprostoti pazemē pēc pēdējā Springhillas raktuvju iebrukuma. Tas ir tikai otrs gadījums, kad šī izcilā ASV goda zīme piešķirta grupai — to pēdējo reizi piešķīra tiem, kas strādāja un mira, lai 1912. gadā glābtu grimstošā „Titanika" pasažierus. Springhillas katastrofa notika 1958. gadā 23. oktobrī, Kemberlendas ogļu sabiedrības ogļu raktuvē Nr. 2. Upuru skaits bija 75, bet 8 glābšanas operāciju dienās ārkārtīgi bīstamos apstākļos izglāba 99 kalnračus.

Sakarā ar Pilsonības dienas svinēšanu Toronto, Džona Labatta A/S firma piešķīrusi stipendijas un godalgas 78. jaunkanadiešiem, kas 1958. gadā guvuši izcilas sekmes angļu valodas un pilsonības mācības kursos. Pirmie labākie 4 saņēma stipendijas skaidrā naudā, kopsummā par $1.000,-, bet pārējiem piešķīra pilnu „Encyclopaedia Britanica" komplektu vai grāmatu „Kanadas atlass".

C. S.

ATBRĪVOS ATOMSPIEGU KLAUSU FUKSU

PA aģentūra ziņo, ka vēl tikai dažas nedēļas, un cietuma durvis atvērsies cilvēkam, ko līdz šim kvalificēja kā nāvējošāko visā cilvēces vēsturē. Tā Klauss Fukss atkal atgūs savu brīvību pēc 9 cietumā pavadītiem gadiem, kur viņu notiesāja par atomu noslēpumu nodošanu krieviem, kas pēdējiem deva iespēju izgatavot atombumbu 5 gadus pirms viņu paredzētā termiņa. Liekas, ka britu iekšlietu sekretārs M. R. A. Batlers paziņos šonedēļ, kas turpmāk notiks ar 47 gadi veco vācu zinātnieku. Fuksam piesprieda 14 gadus cietuma, bet sakarā ar viņa labo uzvešanos soda mēru samazināja, un tā pēc 9 gadiem, spiegs atgūs brīvību. Iespējams, ka Fuksu pēc atbrīvošanas izraidīs, jo tiek uzskatīts, ka 1952. gadā viņš jau zaudējis britu pavalstniecību. Sakarā ar sodu viņš zaudēja viesa pavalstnieka tiesības.

Presē un britu parlamentā pacelts jautājums par Fuksa uzturēšanās aizliegumu Padomju Savienībā, jo viņš esot, kā zināms, komunists, un tādā gadījumā Fuksam būtu iespēja nodot komunistiem vēl citus noslēpumus. Septiņi gadi Fukss strādāja kopā ar amerikāņu un britu atomspeciālistiem un apciemojis visus ievērojamākos britu un amerikāņu atompētniecības centrus. Bet tajā pašā laikā britu un amerikāņu zinātnieki izteikušies, ka pirms 9 gadiem Fuksa iegūtās zināšanas krieviem daudz vairs nevarētu pakalpot. Kā izteicies pats Fukss, tad viņa vēlēšanās būtu doties pie sava 85 gadus vecā tēva uz Leipcigu, kas tur ir universitātes profesors. Ja tiešām viņš tādu vēlēšanos izteiks atklātībā, jāšaubās, vai britu iestādes viņam atļaus doties uz Austrumvāciju.

LATVIJAS AMERIKĀ
pārstāvis
ST. KATARĪNĒS
H. Greble, 85 Maple St.,
St. Catharines, Ont.,
kārto abonementu, sniedz un pieņem informāciju.

APKĀRT ZEMES LODEI

⊕ **Zviedru komponists Hugo Alfvens, 87 gadus vecs, kas pazīstams ar savu populāro „Zviedru rapsodiju", nule kā apprecējis 68 g. v. Mariju Lundu, kurā viņš bijis iemīlējies jau kad Marijai bijuši 17 gadi. Pēc laulībām Alfvens izteicies: „Mums vajadzēja apprecēties daudz, daudz ātrāk."**

⊕ **Sērs Edmunds Hilarijs, kas 1953. g. pieveica pasaules augstāko kalnu Everestu no dienvidu puses, gribējis doties jaunā ekspedīcijā — šoreiz no pretējās puses, bet ķīniešu komūnisti atteikušies izsniegt viņam vīzu iecelošanai Tibetā. Hilarijs patlaban uzturas Sidnejā, Austrālijā.**

⊕ **ASV valdība paziņojusi ka divu ūdenražbumbu mēģinājumi pagājušā vasarā Džonstonu salās radījuši briesmīgas sekas: visi dzīvnieki 300 jūdžu radijā zaudējuši redzi, bet 3.000 jūdžu radijā nebijis iespējams sazināties.**

⊕ **Parīzē demonstrēta kāda jauna mašīna, kas ar elekronu palīdzību no franču valodas 10.000 vārdu vienā stundā.**

AUDZINĀŠANAS PADOME LEMJ PAR DARĀMO

Šā gada 17. jūnijā Sv. Andrēja baznīcas telpās sanāca uz sēdi LNAK Audzināšanas padome. Sēdi atklāja un vadīja padomes priekšsēdis prof. V. Burkevics un tanī piedalījās priekšsēža vietn. V. Uiska, sekretārs T. Kronbergs, LNAK skolu daļas vad. J. Mežaks, 1. ev.-lut. draudzes māc. A. Čops, gaidu jendas vadītāja A. Martinsone, Skautu jendas vadītājs J. Leimanis, no TLB sestdienas skolas vecāku padomes — A. Tīcmanis, TLTA sestdienas ģimnazijas vecāku padomes — A. Pētersons, Latviešu nacionālās jaunatnes apvienības Kanadā pr-dis G. Liepiņš un LNAK valdes loc. K. Bencons.

Apsveicot ieradušos dalībniekus prof. V. Burkēvics norādīja, ka Audzināšanas padome darbību sākusi pirms vairākiem gadiem ar J. Mežaku kā priekšsēdi, bet pēc viņa atteikšanās, padomes darbība apstājusies. Pag. gadā LNAK valde lūdza prof. V. Burkevicu uzņemties Audzināšanas padomes vadību, un tā tika radīts šis padomes prezidijs — pr-dis prof. V. Burkevics, pr. v. V. Uiska un sekretārs T. Kronbergs. Prezidijs tad arī sasauca 1 padomes sēdi, lai dzirdētu mācītāju, skolotāju, jaunatnes organizāciju vadītāju, vecāku pārstāvju un jaunatnes pārstāvju domas un atzinumus par Audzināšanas padomes lietderību vispār un kādā virzienā tai darboties.

Visu dalībnieku vienprātīgs atzinums — Audzināšanas padome ir vajadzīga, un tās darbībā jāietver vairāki sektori. Padomes darbā jāiesaista kāds latviešu jurists vai vecākā kursa tieslietu students, kas varētu sniegt padomu par Kanadas likumiem audzināšanas jautājumos, tāpat, ja rodas konflikti jauniešu un vecāku starpā.

Vēlams būtu padomē piesaistīt latviešu skolotājus, kas māca Kanadas pamatskolās vai vidusskolās, tāpat tautiešus, kas strādā bibliotēkās un labi pārzina angļu literātūru, un varētu dot padomu vecākiem par jauniešiem derīgām angļu grāmatām. Lielākā daļa vecāku maz, pat ļoti maz pazīst angļu literātūru, un tā viņiem nav nekādas kontroles par bērnu vai jauniešu izvēlētām grāmatām.

Padomei būtu jārīko audzināšanas kursi un jāsagatavo jauniešus par vadītājiem nometnēm un jauniešu pulciņiem.

Tāpat Padomei būtu jādara visu iespējamo, lai pārliecinātu vecākus par bērnu sūtīšanu latviešu papildskolās; jāgādā, lai bērni un jaunieši iesaistās skautu-gaidu vai citos latviešu jauniešu pulciņos. Statistika rāda, ka jaunieši (tāpat arī pieaugušie), kas darbojas kādās organizācijās, dod daudz mazāku procentu noziegumiem nekā tie, kas nav nekur piesaistīti.

Vajadzētu arī radīt konsultācijas institūtu, kurš sniegtu padomus nacionāli - morālā plāksnē kā vecākiem, tā jauniešiem — personīgi vai rakstveidā. Iesūtot rakstveida jautājumus, tos varētu rakstīt anonimi. Konsultācijas speciālisti jautājumus apspriestu un atbildes — padomus — publicētu laikrakstos.

Šos padomes ieteikumus un vēlējumus prof. V. Burkevics solījās pētīt, kārtot un meklēt piemērotus darbiniekus un rudenī sasaukt otru padomes sēdi, kurā tad varēs jau nākt ar sagatavotu programmu Audzināšanas padomes darbam.

K. B.

JAUNATNES SVĒTKU PRIEKŠVAKARĀ

Svētdien, 21. jūnijā, Toronto Jaunatnes svētku organizācijas komiteja pulcējās uz savu pēdējo darba sēdi. Priekšsēdis B. Rubess to atklāja, ziņojot, ka gandrīz visi priekšdarbi veikti, kas ar svētkiem saistīti. B. Rubess norādīja, ka jaunieši šo darbu veikuši bez īpašas pieredzes. Organizācijas komitejas priekšsēdis pateicās it visiem, kas pielikuši savu roku Jaunatnes svētku sekmēšanā. Viņš izteicās: „mūs varbūt kritizēs", bet šajā laikā ir iegūti arī daudzi draugi, kas pierādījuši savu interesi par jaunatnes darbu trimdā. B. Rubess tālāk ziņoja, ka „Sidraba Āvas brālība" piešķīrusi divus akvarēļus diviem veiksmīgākajiem jauniešiem, kas darbojušies jaunatnes labā pēdējo 2 gadu laikā un uzrādījuši sevišķi izcilas sekmes.

A. Kretulnieks ziņoja, ka svētku dievkalpojums no Timoteja baznīcas technisku apstākļu dēļ pārcelts uz Deer Park baznīcu, kas ir tieši pretim jau agrāk minētajai Timoteja baznīcai. Daudz priecīgākas vēstis **saņemtas no ASV** austrumu apgabala priekšsēža L. Spožā. Viņš ziņo, ka no Filadelfijas, Ņujorkas, Vašingtonas un citām ASV austrumu apgabala pilsētām, Jaunatnes svētkos piedalīsies 3 četru pāru tautas deju grupas.

Jaunatnes svētku rīkotāji vēl norāda, ka pastāv iespējas visiem interesentiem piedalīties svētkos paredzētajās sacensībās.

Pēdējā sēdē tika galīgi pieņemta svētku koncerta programma. Koncerts, kas notiks otrdien, 30. jūnijā, Ītona auditorijā, solās izvērsties par izcilu mākslas notikumu. Dziedātāja Valija Melliņa ieradīsies no Čikāgas, obojists A. Jansons ar pianisti G. Ķeri no Ņujorkas un I. Gaide un V. Štokmane no Grand Rapidiem. Nav šaubu, ka šajā koncertā mākslas cienītāju uzmanības centrā būs komponista J. Mediņa Jaunatnes svētkiem veltīta Svīta obojai un klavierēm, kuru atskaņos A. Jansons ar G. Ķeri. Dziedātāja Valija Melliņa (meco soprāns) dziedās tikai latviešu autoru darbus. Pianistes māsas Grigales sniegs ērģeļu mūziku; dziedātāji I. Gaide un V. Štokmane — vokālos duetus, bet tenors K. Šūns — latviešu dziesmas un āriju no operas „Zemnieka gods".

Vēl jāpiemin, ka svētku lielākais sarīkojums — Pausme notiks sestdien, 4. jūlijā universitātes arēnā, kurā piedalīsies sacensību uzvarētāji, mūziķi, deklamātori, sabiedriskie runātāji, baletdejotāji un tautas deju kopas. Pausmes režisors ir E. Šķobe, teicējs J. Peniķis, bet dekorātīvo ietērpu šim sarīkojumam devis mākslinieks K. Langenfelds.

Svētku organizācijas komiteja norāda, ka Pausmē paredzētas „mazas un īsas" runas. Tās teiks izcili viesi: Kanadas parlamenta priekšsēdis R. Mičeners, Latvijas sūtnis ASV prof. A. Spekke un ALJAS valdes priekšsēdis Laimons Streips.

Visubeidzot, jāpiebilst, ka sevišķi liels pieprasījums pēc ieejas kartēm ir Rožu ballei. Pēdējās nebūs iespējams iegādāties pie kases, bet gan informācijas centrā, Sv. Andreja baznīcas telpās. Birojs darbosies 24 stundas no vietas.

A. K.

Smags satiksmes negadījums, kurā vainīgs latvietis

Grand Rapidi, Mich, (V. Z.) — Svētdien, 14 jūnija priekšpusdienā, 35 gadus vecais Reinholds Andrējevs bija devies savā mašīnā apmeklēt draugu, traucoties diezgan lielā ātrumā pa Mičigenas ielu austrumu virzienā. Kādas nevērības vai cita iemesla dēļ viņš nav respektējis sarkanās ugunis Mičigenas un Otavas ielu krustojumā, kur sadūries ar kādu otru mašīnu, kuru vadījusi Ella Blūdsava, bet viņas līdzbraucēja bijusi Delore Burgesa. Straujā triecienā abas mašīnas sadūrušās un visi braucēji dabūjuši nopietnus ārējus un iekšējus ievainojumus un nogādāti Batervorta slimnīcā. Delorei Burgesai šie ievainojumi izrādījušies liktenīgi un viņa pēc apm. stundas mirusi. Andrējevam un Blūdsavai dzīvības briesmas nedraud. Pēdējā bija devusies uz baznīcu, lai pārvestu no svētdienas skolas savus bērnus, bet D. Burgesa vēlējusies viņu braucienā pavadīt. Sadursmes vietā nolauzta apgaismošanas ierīce, satiksmes signālu stabs un ugunsdzēsēju trauksmes iekārta. Policija meklē šī traģiskā notikuma aculieciniekus. R. Andrējevu gaida bargs sods par nāves sagādāšanu nolaidības dēļ. Viņa vainu palielina arī apstāklis, ka par dažiem satiksmes pārkāpumiem viņš jau agrāk sodīts.

Lawrence - Yonge rajonā
IZĪRĒJAMAS
mēbelētas istabas
Zvanīt HU 9-4808, Toronto.

JĀAUG JAUNIEM . . .

(Pārnesums no 5. lpp.)

ki viņu valodas pētīšanā. No latviešiem Amerikas Sav. Valstīs ir valodnieki Benjamiņš Jēgers un Aleksis Kalniņš, baltu filologu plašākā nozīmē tur ir, kā zināms, daudz vairāk. Tā, man šķiet, ka arī Ziemeļamerikas augstskolās un varbūt vēl kādā citā ceļā būtu iespējams iegūt diezgan daudz ko arī baltu filoloģijas laukā. — Ko varētu darīt šai ziņā Austrālijā, man nav nekāda jēdziena.

Lai baltu un it īpaši latviešu filoloģijas studentus mūsu akadēmiskās jaunatnes kaut cik atbalstītu, būtu varbūt Ziemeļamerikas un Kanadas centrālajām latviešu kultūras un šīs kultūras atbalstītājām iestādēm jāmēģina nodibināt latviešu gara kultūras zinātņu studijām visās zemēs kāds īpašs stipendiju fonds. Kā te vislabāk rīkoties, par to, saprotams, būtu nopietni jāpadomā. Vairāk gan laikam acumirklī mēs, latvieši paši vien, še ārzemēs neko savas nacionālās filoloģiskās un valodnieciskās kultūras laukā darīt nevaram. Ka varētu sarīkot kādā valstī latviešu akadēmisko darbinieku vadītus kursus vai vismaz kādas vasaras sanāksmes, līdzīgas kaut vai senākajām Rīgas Latviešu biedrības zinātņu (vēl agrāk zinību) komisijas vasaras sapulcēm, maz ticams, un tas laikam gan nebūtu iespējams. Atliek cerēt tikai uz atsevišķu jauniešu individuālo interesi, individuālo uzņēmību un gribas spēku. Bet **galvenais būtu, lai vispirmā kārtā visās latviešu trimdas inteliģences un arī visas mūsu trimdas tautas plašākajās aprindās joprojām būtu dzīva interese par latviešu gara kultūru**, lai būtu dzīva apziņa, ka šīs gara kultūras saglabāšana mums aiz ļoti daudziem iemesliem ir ārkārtīgi svarīga un nepieciešama, un lai interese par šo gara kultūru būtu nemitīgi dzīva. Tad jau rasīes arī ļaudis, kam pietiks drosmes uzņemties ar studijām saistītās grūtības un risku, un mēs varbūt piedzīvosim pēc gadiem arī še, trimdā, jaunas baltologu un it īpaši letologu paaudzes izveidošanos.

REKORDU TRAKUMS

Vispirms, lai atļauts norādīt, ka pagājušās nedēļas raidījumā no Toronto — stāstīšanā par makšķerēšanu ar 20. gadu simteņa metodēm Bejsvillē, atmosfairisku traucējumu vai citu kādu iemeslu dēļ, ezera foreļu lielmeistars Purēns bija pārvērties par Puriņu. Par šo misekli visu atbildību, bez vismazākiem sirdsapziņas pārmetumiem uzņēmies mūsu mazievērotais draugs — Drukas Kļūdu Velniņš.

Vairākas nupat saņemtās lasītāju vēstules, kā parasti, ir diezgan pretrunīgas un tādēļ es tās nododu labāk lasītāju laipnam ieskatam.

Dž: U. no Toronto raksta:

„Ko jūs to Purēnu raklamējat. Ar tādu radaru, kāds tam Purēnam ir, es jau strādāju trešo gadu, bet neviens par mani avīzē nav rakstījis. Ar to Purēna kašteli var gan diezgan labi noteikt ezera dziļumu, bet ekrānā nekādus zivju barus jūs neredzēsit. Es atzīstu, ka tā saucamā radara metode ir jau pilnīgi novecojusies. Daudz modernāka ir niršanas metode. Pirms es sāku pamatīgi makšķerēt, papriekšu kādu pusstundu padzīvojos pa ezera dibenu un pamatīgi apskatos, kas tur īsti ir un kā nav. Nesakiet, ka es meloju, jo man ir jau trešo gadu t. s. ūdensplaušas, resp. skābekļa tanki, kas man atļauj elpot nirstot zem ūdens. Un zivis zem ūdens no manis ņemaz nebēg. Droši vien notur mani par kādu no viņu aukstasiņu sugas brāļiem. Kā jūs zināt, Ontario zivju duršana vai medīšana ar bultu zem ūdens vēl nav atļauta. Noteikumi paredz, ka makšķerniekam jābūt apgādātam ar kātu, auklu un āķi. Labi, ka noteikumos nav noteikts, ka makšķerniekam pašam jābūt sausumā. Lai nepārkāptu noteikumus, tad es savā zemūdens makšķerēšanā parasti līdzi paņemu spiningu; esmu jau dabūjis kādas 20 smukas zivis ar manu personīgo metodi. Es parasti zivju baram piepeldu pavisam klāt un tad ar āķi un tārpu, tāpat rokā turot, patirinu gar vēlamās zivs degunu. Ja zivs nav iepriekš pārēdusies, tā parasti paņem ēsmu. Vispār tā zemūdens makšķerēšana ir „lot of fun" un ieteiktu arī pārējiem vecmodīgiem latviešu makšķerniekiem padomāt izmēģināt šo metodi. Visa tā zemūdens niršanas aparātūra maksā tikai drusku pāri par 100 dālderu. Vienīgais ļaunums, ka zem ūdens nevar pīpēt un, ja kļūst auksti, nevar arī sasildīties ar atspirdzinājumiem."

***

Vēstule, ko parakstījis Katarīnes mednieku un makšķernieku kluba prezidents V. Zvejnieks, vēl tagad smaržo pēc arōmatiskajiem zušiem à la Katarine. Katarinieši sirsnīgi pateicas visiem zušu derbija dalībniekiem, kas spītēja nelabvēlīgajiem laika apstākļiem un šogad piedalījās tradicionālajā zušu derbijā. Klubs pateicas arī daudzajiem labvēļiem un balvu ziedotājiem, kas sekmēja sacīkšu labo izdošanos. Nupat divreiz pārbaudītie sacīkšu protokoli rāda, ka šogad derbijā mūsu makšķernieki nožmieguši uz mata 183 zušus, lielākais, kas izpelnījās zelta medaļu, svēra 1970 gramu, bet mazākais — 35. Vīrs, kas prot nožāvēt garšīgākos zušus šaipus un viņpus dzelzs aizkara, ir tautietis Šūmanis. Jāatzīmē, ka šogad roku uz zušiem izmēģināja arī Dr. P. Bārdiņš, un nepalika bešā — 1½ mārciņu zutēns nepaspēja izsaukties pat „O boy", kad bija jau daktera somā.

***

Tautietis M. Kr. no Toronto mums raksta: „Labi noēdušies un galvenos parādus nomaksājuši, arī mūsmāju latvieši tagad no maisa palaiduši ārā godkārības vai dižošanās velnu. Tā jau ir parasta parādība, ka zivju nogalinātāji, kas nekaunās vēl sevi dēvēt par brīvās dabas cienītājiem, sūta avīzēm savas bildes, kur tie, krūtis izgāzuši, rokās tur zivteles, kas nav lielākas par krietnām vardēm. Tas nu tā, un jūs visi to itin labi zinat. Šitas godkārības velns arī mani laikam apsēdis, arī es gribu panākt, lai reiz mana bilde būtu avīzē. Bet es esmu īsts brīvās dabas cienītājs. Mežu, pļavu, lauku un svaiga gaisa cienītājs. Es ilgi domāju, ka ar saviem 59 gadiem varētu ko tādu pārdabisku izdarīt, lai par mani runātu visi Kanadas latvieši. Domāju, domāju un izdomāju. Vai var būt vēl jaukāks un veselīgāks sports, kā soļošana svaigā gaisā. Un soļošanā latvieši kādreiz taču bija pasaules klase. Citās zemēs, tāpat kā Kanadā, ar šo sportu nodarbojas gan tikai mazi puikas un jauneklīgi večuki. Maija pirmajā sestdienā ar dēla palīdzību nomērījām vienu apaļu jūdzes garumu un tieši 1959. gada 12. maijā es pirmoreiz izsoļoju visu distanci un varēju mierīgi, iedams gulēt, atspiesties uz Kanadas latviešu soļošanas 1 jūdzes meistara lauriem. Mans laiks? — 49 minūtes, bet tas ir tādēļ, ka es divas reizes atsēdos, lai drusku atvilktu elpu un atpūstos. Pagājušajā nedēļā es Kanadas latviešu rekordu 1 jūdzes soļošanā uzlaboju par veselām 11 minūtēm — garo distanci, ar mazu atsēšanos un atpūšanos tikai vienu reizi, es veicu 38 minūtēs un 10 sekundēs. nebūtu tās sāpes krustos, mēģinātu arī garākas distances, bet pagaidām samierinos ar rekordista titulu vienā jūdzē. Ja gribat, atsūtīšu jums savu bildi."

***

Rekordu pacietīgajā makšķerēšanā laikam uzstādījis M. L. kundzes vīrs: „Mans vīrs uz makšķerēšanu ir slimāks par slimu. Nupat sestdien bijām atkal izbraukuši uz karpām tepat pie saliņām. Uz pirkstgaliem piegājām pie krasta. Vīrs izspaidīja rokām un izkožļāja pa muti savu karpām domāto patentputru, un deviņos no rīta iemeta makšķeri ūdenī. Līdz plkst. trijiem pēcpusdienā neviena zivs nebija makšķeri pakustinājusi. Kad trijos vīrs ietina šņori, tad izrādījās, ka no rīta uzbudinājumā putru kožļājot, bija piemirsis šņorei piesiet āķi, un ūdenī iemetis šņori bez āķa, ar galā piekļeckinātu putras kamolu. Un ar tādu vīru es jau 17 gadus esmu likumīgi salaulāta."

***

Telšu cēlējiem Saulainē derētu atcerēties, ka pēc pārvaldes instrukcijas telšu vietas ierāda Saulaines pārvaldnieks. To ievērojot, aiztaupīsies nevajadzīgi pārpratumi.

A. Pelēkais.

M. JAKOVIČA j-dzi
no MONTREĀLAS, lūdz uzdot savu adresi (vēstule saņemama).
Mrs. A. STĀLBERGS,
113 KENDAL AVE.,
TORONTO 4, ONT., CANADA.

JAUNS „DROŠĪBAS SAUKLIS"

Toronto pilsētas satiksmes komisija, sākot kampaņu par gājēju drošību, izsludinājusi jaunus noteikumus, kas jāievēro, pārejot ielu kājiniekiem paredzētajos krustojuma punktos.

Pēc jaunajiem noteikumiem, sasniedzot pārejas vietu, kājiniekam vispirms jāpārbauda, vai iela ir brīva, un tad, paceļot roku par zīmi, ka vēlas krustot ielu, var nokāpt no ietves. Nedrīkst uz ielas doties pēkšņi, nevērojot satiksmi.

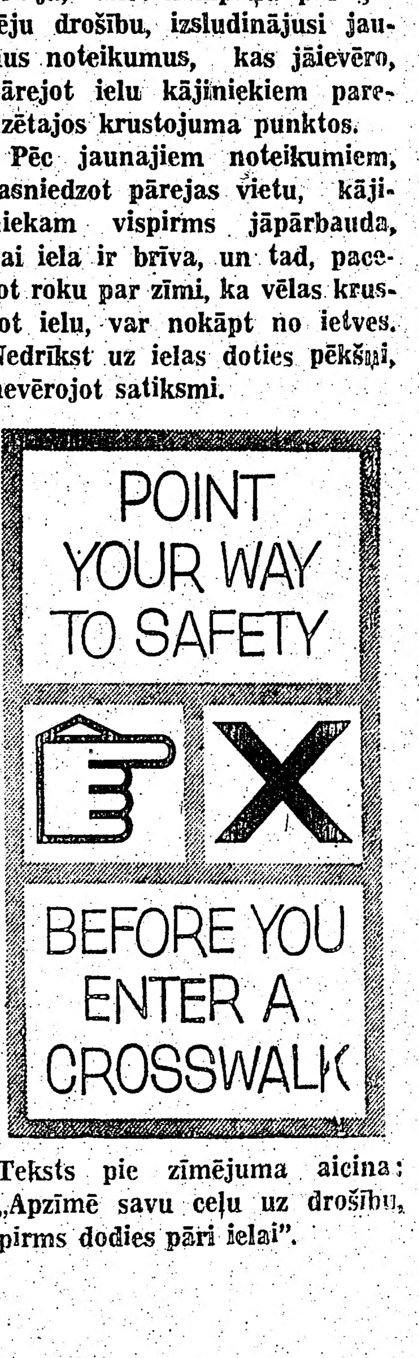

Teksts pie zīmējuma aicina: „Apzīmē savu ceļu uz drošību, pirms dodies pāri ielai".